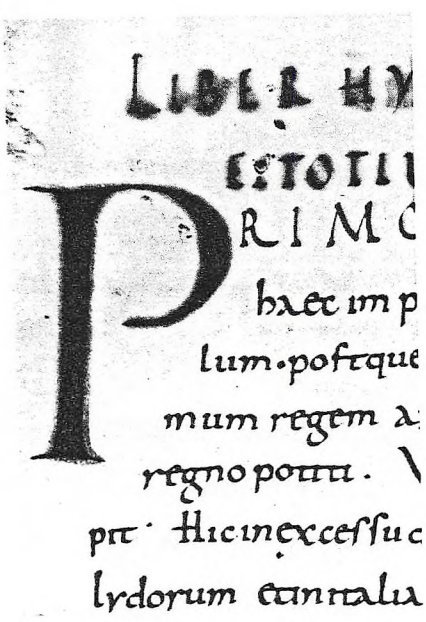
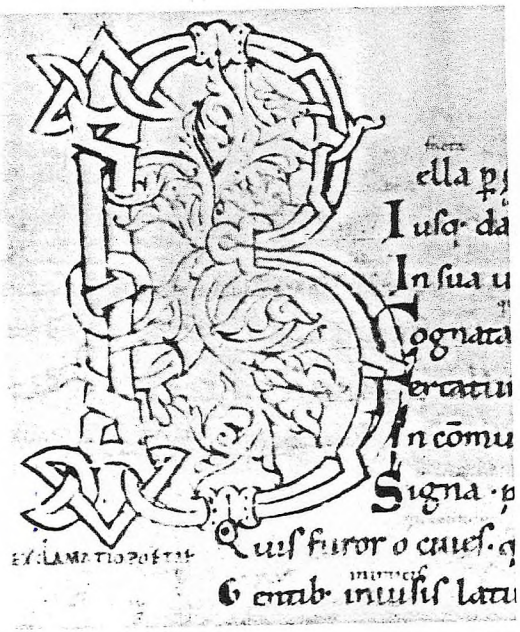
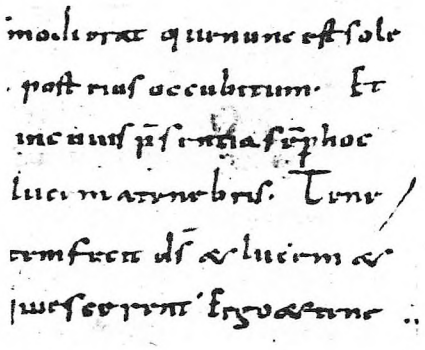
K. A. de Meyier, Codd. Von. latini pars IV (1984)

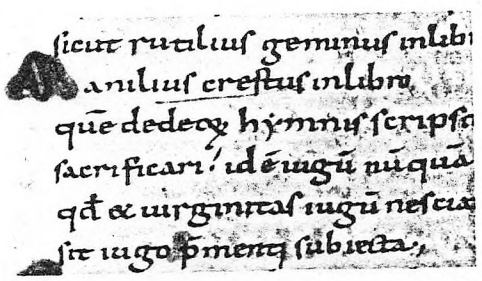
a) F. 67, 4r 1/1

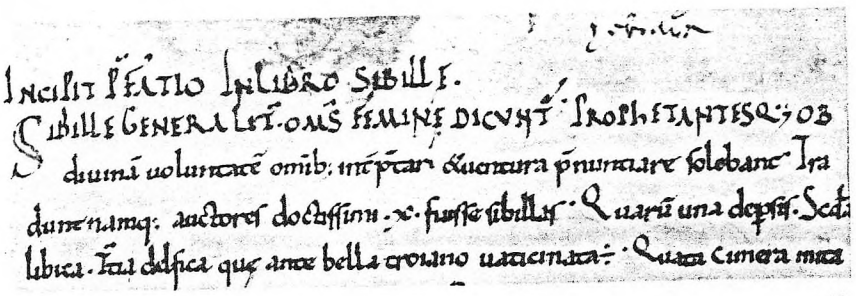
b) F. 63, 1r 1/1

c) Q. 17, 81v 1/1

d) O. 67, 2r 1/1

e) Q. 69, 1r 1/1

Leiden, UB, Voss. lat.

ACAD. LUGD. BAT. BIBL.

Titulus

Bucolica uti ferunt dicta sunt a custodia boum. id est apo tou boukolon. Precipua eius sunt animalia apud rusticos boues. huius aut carminis origo uaria est. Na alii dicunt eo tempore quo xerxes psarū rex inuasit greciam cū omīs intra muros latērent nec possent more solito dianae sacra psolui peruenisse admonitos laconas rusticos ut eius honorem hymnos dixisse. Unde natū carmen bucolicum aetas posteriores timauit. Alii dicunt orestem cum diane fasciculis simulachrum raptū scythia aduehere. & ad siciliam ēt tempestate delatus. completo anno diane festum celebrasse hymnis collectis natalis sui & aliquibus pastoribus conuocatis. & exinde p manisse apud rusticos consuetudinem. Alii non diane sed apollonio tyanēo conscriptum carmen hoc uolunt. quo tempore ad metā regis pauit armenta. Alii rusticis nuper cibus pastoribus dictum hoc asserunt carmen ut panis faunis. nymphis. ac silvanis. Et hucusque huius carminis titulus.

Qualitas

Qualitas aut haec est. Sicula & humilis character. Tres enim sunt. Humilis. medius. grandis locus. Quos omīs in hoc inuenimus poeta. Nam & in aeneide grandi locū habet. In georgicis medii. in bucolicis humile pro qualitate negociorū & psonarū. Nam psonae hic rusticae sunt simplices atque gaudentes aquis; nichil altū debet requiri. Adhibentur aut ad carmen bucolicū. Debet quarto pede terminare partē orationis. Quippe si sit dactilus meliorē efficit uersum. Ut nos patriae fines & dulcia. Primus aetas pes secundum donatū & dactilus ee debet & terminare partē orationis. Utcunque. Qua lege thee christus uehemēter obseruauit ut gilus non adeo. Tue enim in pauci uersibus; ab ista ratione deuiauit huic eā in pauci secutus est. Terentianus cū de hoc metro diceret. Plurimus hoc pollet siculae tellūris alumnus. Noster rarus eo pastor maro.

Intentio

Intentio poetae haec. ut imitet theocritum siracusanū meliorē moschum & ceteros qui bucolica scripserē. Unde est prima siracusio digna. Ludere uersu. Nostra; & aliquibus locis pallegoriā agit gratias augusto uel aliis nobilibus; quos fauore amissū agrum recepit. Inquare tantū dissentit a theocrito. Ille enim ubique simplex. hic necessitate compulsus aliquibus locis muse & figuras. quas per tres pleraque; etiā & theocritus uersibus; facit. quos a billo dictatos constat ee simplicissimos. Hoc aut sic poetica urbanitate.

Causa

Siculae musae. ductoris aurita spolia. Nam uirgilius uersū de hasta ducta figurate ad spolia transtulit. Et causa scribendae bucolicae hae. Cū post occisum. iii. id martii die inse natum caesarē. augustus eius filius contra percussores patris & antonii multa bella mouisset & victoria potitus cremonensiū agros qui contra eum senserant militibus suis dedit. Quibus cū nisi cessissent etiam mantuanos iussit attribui. non propter culpā. sed propter uicinitatē. Unde est mantuane miseris nimium uicina cremone. Perdito ergo agro uirgilius romā uenit & potentem fauore meruit ut agrū suū solus recaperet. Atque accipiendū profectus a barrio centurione quieū tenebat pene est interemtus nisi se praecipitasset & immunitū. Unde est allegoricus. ipse aries etiam nunc uellera siccat. Hinc est quod in prima egloga legimus eū recepisse agrū post ea eū querelante inuenimus. Ut audierat & famam fuit sed carmina tantū. Nostra uale ter libi cuda tela inter martia quantū. Chaonias dicunt aquila ueniente columbas.

Numerus

Numerus hic dubius est nec ordo librorum. quippe cū unus sit liber de eglogis multi dubitant. Quae licet. x. sint incertū tamen est quo ordine scriptae sunt. Plerique; postea ab augusto missis ceteris uiris & ipsi integer est ager restitutus & mantuanis pparcere;

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 14. fol. 2r & v

29

Jani Rutgersij.
2 — 10 —

Servij Commentaria in Virgilij Bucolica,
Georgica, & trium Æneidis.

Leiden UB. B.P.L. 14

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 14. fol.

Virgilius in operibus suis diuersos secutus est poetas. homerum in eneide. quem licet longo interuallo. secutus. tamen. Theocritum in bucolicis. a quo non longe abest. Hesiodum in his libris. quem penitus reliquit. Hesiodus fuit de asscrea insula qui scripsit fratrem suum persen librum. quem apellauit erga kai emeras. id. opa & dies. hic autem liber. continet quem admodum agri. & quibus temporibus sint colendi.

Cuius tamen transferre noluit sicut bucolicos transtulit. sicut in eneide apellauit ad imitationem odyssiae. tamen euphemismum primo exprimit usu dicens. Iudicabo quo opere. & quibus temporibus ager colendus sit. Ingeniauit ergo artem. ut potentiam animi ostenderet ingenii. coartando lata. & angustiora dilatando. Nam cum homerus & theocritus in breuitatem scripta collegerit. unus hesiodus librum diuisit in quatuor. ut rationem incuriae.

Nam omnis terra ut etiam uarro docet. quadrifariam diuiditur. Aut enim arua. ager. id est rationalis. aut saltus. id est agrestis arboribus. aut pascua. quae herbis tantum & animalibus. aut florea. in quo sunt omnia apibus congruentes & floribus. Malebant autem quidam georgicos duos tantum esse libros. Dicentes georgiam esse. THC. NPŶTON id est terrae opam. quae primi duo contanent libri. Nescientes tertium. & quartum licet georgiam non habeant. tamen ad utilitatem rusticae pertinere. Nam & pecora & apes habere. studium rustici. Licet possumus agri cultura etiam in his duobus sequentibus inuenire. Nam & sarragos sine cultura non nascatur. & in horta colendis. nil minorem curam terra constat impendi laborem. Ethi libri dicti galice sunt. Unde necesse est ut ad aliquem scribantur. Nam percepti doctoris. & discipuli persona requirit. Unde admonet caenatem scribit. sicut hesiodus ad persen. Lucretius ad memmium. Sane agri culturae hui percepta non adomissa manent terra. sed adsolutissima. Italiae. & perpulchre uenetiae. teste ipso uirgilio quiate. Tibure & amaque laudis & arua ingredior. cum de talia dicere. Quid faciat laetas segetes. Quo uertere terras pinguem efficiat. Nam segetem. modo pro terra posuit. Si alibi horrescit strictis segetibus. Pinguem autem efficit terras ut paulo post dicturus est cum. inter missio arandi. incensio stipularum. & ter coratio. Unde & lacasas. Nam simus quippe egros iacet. uulgo lacam uocatur. Quos ideo terram. quod per pedes. exsideribus enim. tempora colligumur. & sciendum quatuor primus uersibus textum sequentium quatuor librorum. per ordinem contineri. Ulmis q: adjungere uites. Sectam alicuius locum est. in quam uites alnus eleuantur. Sic alibi. Nonea de arborum pendet uindemia mala. Quae cura boum. qui. c. h. s. p. Aut in sequenti efficere gestis. ut hoc sit. qui cultum habendus sit pecori. q: quae cura boum aut certe cathegochen aut boues. deposita in ultima caetera. ut manus animal separatum. & animo rum. sicut de hominibus facit dies. reliquas danaum atq: i. a. habendo. Dum habentur. ut habeantur. Experientia. usu. doctrina. natura. Parcis autem seruatricibus. fruitur. Quae mella custodiunt. Vos o clarissima mundi lumina. liber. & alma ceres. Troici. dicunt nec nisi unum deum & unam eandemq: esse potestatem. Quae pro ratione officiorum. uarius nominibus. appellatur. Unde & unde solem eundem liberum eundem apollinem uocant. Item lunam eandem dianam. eandem cererem nuncupant; Quae ducitur annum; Quae cursu tempora eo putantur; Nam lunam mensis. per solem annus ostenditur; Almam ceres. alma a balendo. ceres. a creando dicta.

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 14 fol. 20r

duas certas uolunt ipsius testimonio. Ultimū interretimū hunc. Ingeorgicis tu tare tupatule cecini sub tegmine fagi. Aliud prima illa uolunt. Prima ratio accusio dignata est ludere uersu. Sane sciendum. uii. eglogas ee me ras rusticas. Quas theocritus xe. habe. Hic mirab. abucolico carmine sed cū excusatione discessit ut ingenti huic saloni. & simile nitheologia. tut ne inserpras alt rioribus rebus posset placere. t quia ot uarietates implere nonpotera. Poete uta maeneide diximus. Operis explanatio insequentibus comprobabitur. Sane sciendū uirgliū. xcuu. annos scripsisse bucolica. Unde etiā ipse in fine georgicox. audax q; iuuenta. Tu tare tupatule cecini sub tegmine fagi. Et dicit donatus. q; etiam in poete memorauimus uita. Inscribendis carminibus naturalem ordinem secutum ee uirgilium. Primo eni pastoralis fuit in memoribus uita. Post agri culture amor. in debellox cura successit. Notandū quoq; bucolica t georgica cū apud grecos in fine habeant accentū ap nos interdum a fine habe. Nam ut in ultima sit latinitas uetat. impene ultima non sit breuitatis efficit ratio. Etiā hoc sciendū expsonas huius operis maiore parte nomina de rebus rusticis habere conficta. ut meli boeus. OTIΛIAUTWTWN BOWN——I. idest qui a curam gerit boum. uarus. Namlaconū lingua tarus dr̄ aries maior. Qui gregem ante ire consueuit. Sicut etiam in comoediis inuenimus. Nampamphilus tortū amans. Glicerium quasi dulcis mulier filium ena amabilis. Persone sic sup̄ dixi rustice sunt & simplicitate gaudentes. Unde nihil in his urbanū nichil declamatoriū inuenitur. Sed xere rustica sunt omia negotia cōparationes & si qua sunt talia. Hoc q; d annos fructibus computat. ut post aliquot mea regna uidens mirabor aristas. Hinc etiā comparationes sūt. Nāneq; me tantū uenti rauis sibilus austri. nec percussa iuuant fluctu tam & litora nec quae saxosas. inter. d. f. ualles.

EXPOSITIO EGLOGAE PRIMAE.

Tu tare tupatule. R. sub. t. f. Inducitur pastor quidā iacens sub arbore securus & ociosus dare opā catalenae. Alter uero quomodo cū gregib; ex suis pellitur finibus. Quicū tu tarū respexisset iacentē. tu locutus est. & hoc loco tu tarū sub psona uirgilii debemus accipe nam ubiq; sectatū ubi exigit ratio. Quod aut eū sub fago dicit iacere. allegoria est honestissima. quasi sub arbore glandifera quae fuit uictus causa. Antea eni homines. glandibus uescebantur. Unde etiā fagus dicta est. ΑΠΟΤΟΥ ΦΑΓΕΙΝ. Hoc uidetur dicere. iacet sub umbra fagi in agris tuas retentans possessiones quibus aleris. sic etiā glandib; alebantur antemortales. Tupatulae. Tutulum dicimus. q; d pat ex natura latur. ut nares arbox. Patens uero est q; d captatur & claudit. ut hostia oculi. Silue strem musam. id est rusticū carmen. Tenui aduena. cui mos tapula unde rustici plerq; cantare consuerunt. Alibi stridentem miserū stapula. D. c. Dicendo aut tenui auena stiligen humilis latenter ostendit quo ut supradictū est in bucolico utatur. Meditamur. Quod gre. MEAOTW dicunt pantastichon. medior dixer latini. Et eni. L. & d. inter dū sibi inuicē caedunt. unde & sella psedda dicitur a sedendo. Nos patriā fugi. Plus quā si dicer & relinquimus. Sic oratus. Theucer salamina patremq; cū fugeret & lentus. otiosus. Ut quinunc lenta consedimus ara uis; Resonare doces amaryllida silua. id est carmen tuū de amica amarillida & cōpositū doces silua sonare. Et melius ut simpliciter intelle gam. Male eni qui dā allegoriā

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 14. fol. 20v?

sunt · quę ab orfeo spręte carpsere plures sacra simulata · M ar morea capiti aceruice reuulsum · id pulchra · S ane alludit adid quoddic ouidius · quia cū capitis ei⁹ delatum ad ripam mordere uoluit s⁹c · est conuersus in lapidem · O eagrius ebrius · O eagrius fluuius est pater orfei dequo ebrius nascitur · Unde eū appellauit oēgrium · d tn cir rene deę territa est q exequentabus datu · intellegi · L acē potens · beneficiū · benuolentiā · E acles napeas eporabiles n̄ymphas · adignoscendum parat as · S ane sciendum eas dem ee napeas · quę & driades sunt · Nam supra ait chorus aequalis driadum · Intacta ceruice · indomita · E t dicit animaliū sacrificiū · ee faciendū ut n̄ tantum occidantur hostię · O rfei datiuus · greci · L aethea papa uera · agrettia · L lacatam euri dicen u · u · e · p pallage prouenerată placabis · E acescit · facit · E requentatiuum est — pro principali · Aut certe ideo facescit · quapluręs hostias immolauit · S ubitā ac dū⁹ mirabile monstrum · Resēti haec & improuiso uenit · ut apes exbubus erum pent · qp̄cepta curę nes tantū adplacandum numina p tinebant · Notandum sane · quaę hoc euentu illa ars inuenta est quā sup, me morauit · E t melior facta p uidus triam · S ed reapes utero · &c · r · e · c · h aec uerba secundae sunt coniugationis & tertiae · Nunc tamen tertiae · Quam dimittere ramis · Immorē uę id bouinos defluere · q̄ grę ca bot piam dicunt · H aec sup aruę culta · primum librū p hoc significat · L er pecora autē tertium · aequar tū · quia & apes pecora sunt · p arborem scēdim · & hoc dicit · h aec ego · id georgica scripsi dū caesar in monte pugnaret · E ufraten · orientis fluuium · E ulminat · fortiter facit · Uictor q: uolenta populas fl · e · unū uir tutis est · aliud ustra · Nam uincere uirtutis est uolentibus imperare ustra · Uiam q: adfecta olimpo · p parat sibi diuinos honores · P asithenopę · id neapolis · quę primo ex corpore unius sirenis fuit · P asithenope · apellata · sif · ignobilis · ora · id asiae poetae · quāmo tumq nobile apellauit · Nequid de se uidere tur arrogans dicere · Carmina qui lusi pastu quę tā bucolica scripsi · audaxq: aetate iuuenali · Nam ut dixim⁹ supra uigintiocto annos · Et bene breuiter · a se scripta rūrerū & secutus · tabulum ;

INCIPIT COMMENTUM EIUSDE SERUII IN LIBRIS ENEIDOS.

IN EXPONENDIS AUCTORIBUS.

haec considerandasunt · P oetę uita tabulus · opis · qualitas · carminis · S emben as intenao · Numerus librorum · Ordo librorum · explanatio uirgilii · haec quinta · P aene figulo matrem arasse · Cuius mantuanus quę cuncta · & uenetię · Diuersis in locis operam litteris dedit · Nam & cremonę & mediolani & neapoli studuit · Adeo aut uerecundus fuit · ut ex moribus cognom̄ acceperit · Nā indictus · parthenias · Omnia uita probatus · uno tantū morbo laborabat · Nam impatiens libidinis fuit · primum · ab hoc dis tricon factū est · in balistam latronem · monte sub hoc lapidū tegitur balista sepultus · Noctę dieq: tuum carpe uiator · it · scripsit & iam septē siue octo libros hos · cirina · E t nam · culicem · papera · capta lepton · epigrāmata · copam · diras · P ostea orat bellis cunctibus int antonii

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 14 fol. 45r

& augustum. augustus uictor. cremonensium agros quos p̄ anno nio senserant dedit militib;
suis. qui cum nonsufficerent his addidit agros mantuanos sublatos. Non pp̄ cuiu culpā.
sed pp̄ uicinitatē. cremonensiū. Unde ipse in bucolicis. Mantua uae miserae nimiū
uic. Amissis ergo agris romam uenit. Et usus patrocinio pollionis. & mecenatis solus agrū
quē amiserat meruit. Tunc ea proposuit pollio. ut carmē būlicam scriberet. q̄d ei constat
triēnio scripsisse. & emendasse. Itē proposuit mecenas georgica. quę scripsit. & emendauit q: uij
annis. Postea ab augusto aeneidē p̄posita. scripsit annis undecim. sed nec emendauit. nec edidit.
Unde eā moriens p̄cepit incendi. Augustus uero nec tanū oppreret. nec cam. & uarum
hac lege usus ne emendare. ut supfluit demerent. Nichil adderent tam. unde & semiplenos eius
inuenimus ūsiculos ut hic cursus fluit & aliquos detractos ut in principio. Nam abarmis
non cepit. sed sic. Ille ego quiquondā gracili modulatus auena. carmē & egressus siluis uicina
coegi. ut quis auidopareret arua colono. gratū op̄ agricolis at nec horrentia mar tis.
ar maurūq; cano. & in sectio hostiuersus constat ee detractos. aut grubus egra dedere. lāq: adeo
sup unus erā cum lumina uasta seruantē & tacitā secreta in sede latentē. in dira da aspra
dant clara incendia. lucē errantia passimq: oculos p̄ cuncta ferentia. Illa sibi infestos euersa
ob p̄gama theucros. & danaū poenā & desertā coniugis uras p̄ metuens troię & patrię
cōmuni serimus abduderat sese atq: aris inuisa sedebat. exarsere ignes animo. subit ira
cadentem. ulcisci patriā & sceleratas sumere poenas. scilicet haec spartā incolumis patriasq;
mycenas aspicit & par. & q: ibit regina triumpho. Coniugiumq: domumq: patres natosq: uidebit.
Iliadūrbā & phrygas comitata ministros occidere ferro priamos uteroia arserit igni.
Dardanū toti sudarit sanguine litus. nitraiaq: & sinullū m memorabile nom. feminea
in poena est habet hęc uictoria laudem. extin isse nefas tam & sup fisse merentes. Lau
dabor poenas animumq: explesse uuabit. Ultricis famā & cineres satias se meorum.
Talia iactabam & furiata mente ferebam. Cū in se nantea alias; Iam est. aeneas diruua
uuum nom abaenea uratheseo theseus. Sic uuenalis. Uexat & totiens rauci theseus deo dri.
Qualitas carminis patet. Nam ÷ metrū heroicum. & actus mixtus. ubi & poeta loquitur.
& alios inducit loquentes. & aut heroicū. q̄d constat. ex diuinis humanisq: p̄sonis. comanens
uera confictis. Nam aeneas dicitalia uenisse manifestū est. Uenerem uero locutā cū ioue
missū ut mercurium. constat ee. compositū. Est autē stilus grandiloquus. qui constat alto
ser mone. magnisq: sententiis. Scimus enī tria ee genera dicendi. humilem medium.
grandiloquum. Intentio uirgilii haec est. homerum imitari & augustū laudare apa
rentibus. Namq; e. filius aceię. quę nata est de iulia sorore cę saris. Iulius aut cęsar.
abiulo eneae originē ducit. ut confirmat ipse uirgilius. a magno demissum nomen
iulio. De numero librorū nulla hic quęstio est. Licet malus inueniatur auctoribus.
Nam plautū alii dicunt uixisse & unā fabulā. scripsisse. alii. xl. alii. c. Ordo qq manifestus est. Hae quidam sup flue dicant. sed in p̄mum ee. terrā sed in. & primum terram.
Ideo quia p̄mo iliacum conc[ep]tum est. Perrauit aeneas. inde addidonis regna puenit nescientes hanc ee artē poeticā. ita medius incipientes. p narrationē prima reddamus. & in nū quā
futura p̄occupemus. p̄ p̄uaricationē. q̄d. & ita horatius sic p̄cipit in arte poetica. Utiam
sane dicat iam nunc. nunc dicat. iam nunc debentia dici. Uerū q: differat. & p̄ sens in tempus omittat. Unde constat

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 14 fol. 45v

S munere. Siquidē Namsi.- confirmantis est. Chaoniam.- p.g.m.a. Epirotica, a loco iniquo habundant glandes. quibus antea homines uescebantur; Et modo specie progenere posuit;
N onerum, aut ne piro tantum glandes fuerunt. aut de solo. a cheloo homines potare consueuerat.
S ane acheloia. ñ p̄ rationem dic̄; Nam sicut orfeus docet. generalit̄ aquā uetteres acheloum uocabant, Sed quia specialit̄. quidā fluuius achelous dic̄. aut species est p genere. aut secundum antiquitatem ꝛ locutus; Pingui arista, Aristam modo profruito posuit. & ad sectate aut pinguē aristam.- cū proprię arista abaridicta tate sit dicta, Et uos agrestū. m.p.n. faun. id ꝛ propria.
V enite tamen p̄sentes alibi cognoscere diuos. quę p̄sentia fauet ꝛ. Et bene deuersis rebus dicturus. dīuīa inuocat numina. Ferte simul fauni q: p. Pedem ferte. aut simul uenite aut date carmini meo facultatem. q uniq: pedib; continetur: ut sit ferte pedem. metricam prestate rationem.
C ui prima. f.f. m.t.p.t. Fabula talis est. Cum neptunus & minerua de arthenarum nomine contenderent.- placuit diis. ut ei nomine ciuitas apellaretur qui munus melius mortalibus obtulisset. Tunc neptunus p̄cussō terrore. equum animal belli aptum produxit.
M inerua iacta hasta. oliuam creauit. Quę res ꝛ melior comprobata. & pacis insigne; Ut autē modo neptunum inuocet causa ei muneris facit. quia de aequis ꝛ dicturus inter eos;
A liōquin incongruum est si de agricultura locuturus.- num̄ inuocet maris; Equum autē a neptuno progenitū aliseirthum. alii seironē. alii arionem dicunt fuisse nominatum;
E t ideo dic̄ equum inuenisse. quia uelox ꝛ eq; numē & mobile sicut mare. Unde & iam castor & pollux quia & ueloces sunt & stellae sunt. aequos mutuela habere dicuntur;
E t cultor nemoꝝ cum p.c. Aristeum inuocat. id est apollinis & cyrenes filium quem ñ sio dius die apollinē pastoralē; Hic ut & iā sallustius docet. post laniatū acanthus a thronem filium matris instinctu thebas reliquit. & cheam insulam tenuit, primo adhuc hominibus uacuam; p̄ea a relicta cū dedalo ad sardiniam transitum fecit, Licaei montes archadiae. Scabi. siquidem. Menala.- mons archadię dicti a nonacrona achaun. id ꝛ aboribus quibus plenus est. Tegeae.- uocatiuus ꝛ ad fruatione tegei oppidi archadię. & tegeum tribrachus ꝛ .- tegeae. pe on ter cius. Uniq: puer monstrator aratri. Alii triptolemum. alii osirim uolunt. q magis uerum ꝛ Nam triptolemus fruimenta diuisit. Bene autē tacuit de nomine.- & generaliē ait puer.
N am ñ unus aratrum toto orbe monstrauit.- sed diuisi. in diuersis locis. & teneram abradice ferens siluane. c. Siluani. deus est siluarum. hic amauit puerū ei pariter nomine.- qui habebat mansuetissimā ceruam. Hanc cum siluanus nescius occidisset & puerū exanctus dolore, Quem amator deus cupressum arborem no minis ei uertit.- quę p̄solatio portare dic̄. Dic: de arq: omis. Post specialem inuocationem.- transit ad generalitatem neq; nu pon p̄tereat; Qd autē die studium quib; arua tuem. nomina haec numinū.- in digna rēs inuenit ure. id est in libris pontificalib; Qui & nomina deoꝝ.- & rationes ipsoꝝ nominū continent.- quę & ianuarro die. Nā sup̄ dixim nomina numinibus ex officiis constat imposita.- uerbi causa ut a uocatione deus uocator dicatur. A sarritione sarritor.
A ster coratione. sterculinus. A satione. sator. Non nullo semine .id est aliquo. & hoc die. quia nō iacta semina uiris semimb; alias. Semina autē die deoꝝ.- caeli tēpiem. pluuias. terre rorem. Satis. segetib; ut est ata. laea. boum q: labores. Tuq: a-

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 14. fol.

Eine Versoseite

INCIPIT PREFATIO IMMO APOLOGETICA SEQUENTIS OPERIS. VIDELICET REGUM VOLUMINIS: ANGELOMI MONACHI. FELICITER LEGENTIBUS

IGITUR cū aliquā plurib; fratrib;. ac eciā nonnullis prudentib; ac nobilibus uiris rogarer. ut secūm collectā doctorū ac traditionē magistri. uiri disertissimi aliquid opusculum in uolumine regum digererem. eo quod a nullo doctorum. pomnia expositum apud nos haberetur antiquorū. ob memoriā uidelicet. frequenta lectione recreandā. ac presertim. propter illos q̄ ait. sicut in exordio huius uoluminis notando tetigi. non alia contineri. nisi prelia regū actusq; multorū. quod ego diu multūq; deliberando facere distuli. maxime cum parua forem scientia preditus. nec elucubratione artis secularis sapientia fretus. ac tanta dicā. eloctus eloquio. paruus in gemino; Hec ducere poterā illud psalmistae. a mandatis tuis intellexi; Hec dignus erā inquā. ut angelus carbone de torrente de altari. spurca purgare labella. ut ualerem xp̄i dignis enucleare misteria; Sed rursus his excusationibus reluctantem. coeperunt me suasoriis affatibus. immo strictis obiurgationibus cōpellere. ut aliquid iuxta frugalitatem sensus ac ingenioli mei capacitatem. secūm quod a discipulo inculcata fuerant describere nullatenus abnuerem; Sed cum negare non ualerem. tandem assensum prebere decreui. ac dubia quaq; timere ac formidolose digerenda sū aggressus; Eo uidelicet iure. ut intra domesticos parietes secretius retinerem. nec alicui ad legendum traderem. ac mea imperitia. uerum ac temeritas legentibus detecta manifesta foret. ac obloquutionibus occasio panderetur reprehendentium; Nā stilū cū ad primū librum describendo appulissem. ut abbatie abbatia auctore dō congererē. ex templo mea impudentia est detecta. ac sacris auribus magnifici. Drogonis egregii scilicet pontificis. q̄ nichil nobilius. nichilq; prudentius. est reuelata nugacitas; Quo comperto. coepit ingenue. libera auctoritate imperare. ut dare operā ac coeptū opus non finire. sed saga citer ad calcē tenus perducere. Cui quoq; prece nullatenus resistere ualui. uerū nec tamen auctoritati remanere preiūdicii; Hanc soluū quidē qui filius erat prestantissimi KAROLI cesaris. immo fratris mitissimi hludouici principis. uerum etiā quia erat preclarus pontifex ac abbas meus egregius; His enī necessitatibus abactus. precomisq; multi modis compulsus. sed potius ut tua dicā xp̄i auxilio fretus. qui prestat infirmis confidentiā. ac mutis locutionē. temptatum opus enucleare presumpsi; Sed scien dū est quia quibus dā in locis totā sententiā pro ut a doctoribus. ē. exposita digessi. quib: dā enī eorū sensum sequens cō pendioso sermone multa inseruī. ac exemplis aduma per duxi; Quibus dā quoq; quod in libris tractatorū non reppe ri. sicut a magistro aure accomodante didici. propriis inculta uerbis; Horum nulla quippe licet pauca quae legenti patent. stipulata exemplis propria ut ita dicere presumpsi. ac in libelli modum. xp̄isto duce finire decreui; In quo non persona. ē. attendenda scribentis. sed qualitas considerāda. ē. conditionis; Intratu inquā multos strenuos. etiā doctorū modernos. q̄m multa quoq; posteris

ACADEMY

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 16 fol. 1r

dereliquerunt ex dictis colligendo monimenta scoruo; Non ideo dico ut con-
gressibus me coequare ualeam. presertim cū illi rore celestis nectaris cā poe-
ma duerunt diuinarū scripturarū multi modos. et futuris seculis dimisere pro-
ficua legentibus. ego uix egre que saltē possum ex eorū dictis decerpere per mo-
dica. et tandē intelligere uel minima; Sed ne uiderer ingrat largitori. hec
compulsis. contuli medio cretter que potui precipientibus; Simul etiā notandū
illis. quibus libro parū spirituale continere commendatur. quod hec scriptura sicut
in multis diuinis uoluminib: non solū tribus modis dinoscitur: uxta illud Salomonis;
Ecce descripsi eā tripliciter; Uerū etiā multipliciter comperiri. Secōn quod in
libro beati Iob inscribitur; Atque utinā iterum dīs loqueretur tecū. et ostenderet
tibi secreta sapientiae. et quod multiplex eius esset lex; Quod doctorum sollertia
attestante. septem fore dinoscuntur; Ipsi sunt enī septem sigilli. quibus iste liber
secundum apocalipsin Iohannis signatus esse proclamatur. quem nemo potuit
soluere. et aperire signacula eius. nisi leo de tribu iuda qui hab et clauē dauid
qui hunc et signacula eius aperuit; Sunt enim. primus historialis. sed s al-
legorialis. tertius utrusq; rei modus; Quartus de incommutabilis diuine
trinitatis essentia. quando uidelicet proprie. quando tropice sacris in-
uenitur oraculis; Quintus parabolaris. uidelicet quando aliud dicitur. et aliud
inuenitur scriptum; Sextus de gemino saluatoris aduentu. ne aut primus pro
secundo. aut secundus pro primo intelligatur; Septim. quo sic diuinis pre-
ceptis instruimur. ut certis utile agende forma. alius uero utile significande fi-
gura. regulariter innotescat; Sed iā exēplis. ex hoc uolumine conuenit edocere.
ut his primū edocti. sciant multa mysteria in eo contegi; Primus historicus
ille. ē. ubi nichil spirituale continetur. sicut est Samuhel; Oseae est oboedientia
quam uidimus. et mille talia; Sed s allegorialis. ubi aut. quod in omnibus
finibus israel puella speciosa regi dauid requiritur. In cuius sinu dormiat
et cale fiat. tam castam. ut cale factum ad libidinem non possit; Que sapientiā
figurat. quae etiā in senibus non senescit. sed fr igescentibus membris dilecto
res suos igne ampliore succendit; Tertius utrq; est sicut in dauid ostenditur.
ubi Bersabee uxorem huius iterum cauit respexisse dicitur. et peccasse.
ut demonstretur quod nullus debeat uxorem alterius cupere. et cauere respicere; In quo facto allegorica. etiā significatio continetur. sicut
in suo loco abunde descripsimus; Quartus modus. ubi nobis aliquando
propriae. aliquando tropice diuinitatis sacris eloquiis interpretatur;
Propriae. sicut helias ait; Uiuit dīs in cuius conspectu sto; Et illud;
Tues enī dīs in caelo sursum. et in terra deorsum; Et ego sum dīs Abrahae
et dīs Isaac. et dīs Iacob; Tropice. uxta quod in cheas. uidit dīm sedentē. et omnem
militiā celi assistentē ei. et cetera talia. que dedō transferre in proprie accipi
solent; Quintus parabolaris. quocū aliud dicitur. aliud in sacris paginis
inuenitur; hoc est qd in titulo psalmi xxxiii. dicitur. psalmus ipsi
Dauid. quando commutauit uultū suū coram abimelech et dimisit eū. cū in hoc
libro coram achis rege hoc fecisse narratur: Cū ergo pro achis abimelech

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 16 fol. 1v

posuit. legere mouit. ex ipsius interpretatione nominis. latens atq; penetrare mysteriu; De quo inferius suo in loco digessimus. Cui & iam conuenit illud; Et arduus quem in libano misit adeq; drucq; e libano. ut de a rece filia sua. & reliqua; De septuagenario ubi geminus aduenus, xpi cognoscitur. cunctis patet. quis sit primus. quis erit futurus. qui utq; hic p figuratur, Septimus proinde modus. quo gemina peceptoru retinet qualitate. ille e utq; agendi. ut exemplig gratia; Dilige es proximu tuu tanquam teipsu; quem diligit proximu. lege adimplent. quod dauid non solu in monacha implent. uerum & in saul quem inimicu dilexit; De quo scriptura a t. planxit autem dauid super saul & filium eius. & reliqua. Ipse est & figurandi utq; carnalium delicie & uictimarum & uasorum compositione. Uictime enim hoc p figurabant. quod hortatur apls. ut exhibeatis corpora ura hostia uiua scam. deo placente; Illa sane uero similem electos designabant. diuinis officiis occupatos; Quo modus cum sit cendo similis sit dicat. illa tamen ratione discernit. quod hic amore estimatum. ille & ira redigendus sit ad fidem; Uerum licet isti modi multiplices isti c inueniantur. tamen ultra iactatam triplicem diuisionis. studuimus primum historica que gesta deprompta tangere; Deinde allegorica significatione. que fidem edificat. pandere. & denique moralitate. que uita honesta componit subnectere; Nec pondere solutus sumus intelligentiae pressus. aut historie & allegoriae molem grauatus. desidiosus lector occasionem possit inuenire excusationis. Sed potius cum hanc legere ut paupertate. discurrere ualeat prouocatus capos omnium latissimos doctorum; EXPLICIT PRAEFATIO;

Si mauis lector tropicos dinoscere sensus
ima uis lector tropicas dinoscere sensus.

ue tenet ingredere. floridus iste liber.
is retinet bina. ens sacrata uolumina regum.
ue patuere patres ore tonante sopho;
unc studuit calamus. noster coniungere fretus.
uoluunt tande. tegere nra manus;
ilicet ingredient. capos & prata piorum.
arperet ut flores. celsi tonantis ope;
a quibus accipias. diuini stipis odores.
ual eas fructus. tollere rite bonos;
ercula fert animis. nimium pulcherrima laris.
nde fame animq; pellitur hinc que procul;
lua cum uolus. redolent per candida libris.
parue fruglam. cinna maros aruta;
omines hic xpi nimium karismata sacra.
ue latuere prius. lucerat tecta diu;
icque prophetarum gesta sciscissima pingit.
lurima multorum sal pica uerba canit;
ue dauid gessit. cecinit quoq; & inclita proles.

Si mauis lector tropicos dinoscere sensus
ima uis lector tropicas dinoscere sensus.

Hic euuangelica quadriga concrepat aula.
Hic & apostolicum lumen habere probat;
Hic inuenies thesaura recondita patrum.
Horum & multiplices. hic retinentur opes;
Obtata nare seret & tande mystica pandit.
Profert in medium intima quequid habent;
Hic rancha celestis promittit premia uite.
Inuenies cum quo regnaturus in polo;
Instruet ergo celer calles. discurre libenter.

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 16 fol. 2r

Oissacre pagīnulas· metribi portat apis·
Hasceape. diuturus mundi cōtēpne caduas·
Quodeanc istelibersēper inoreteneˢ·
Urida linq: libens spurcę contagia carnis·
Pimentē uemat quodmoreturus eris·
Ismemor auctoris uersus cū legeris istos·
Angedslomi Die miserere reu; EXPLICIT LRABBATIO

INCIPIT LIB STROMATŪ IN uolumine EQUA

Vigīti & duas esse litteras apud hebreos· in auctoribus diuinarū scripturarū reppperimus· quod nullus queos legere ignorat; Secundum quarū numerū· apud eos uigīti & duo mira sapp[illegible] liber q· ē· hic liber regū de quo tractatur· ī sumus cōp hendtur; Qui in suppputationibus eorū post mu[illegible]ū· in ordine tertius habetur·· Inque quidē uolumine quanquā nonnulli scientiae spiritalis intelligentiae ignari· aut humanę sōlū modo sapientiae dedti diuinę· nihil aliud posse intelligi· nisi superficies historię & pmeli urregū· ac causas mutatorū· multa tamen sacramenta xp̄i· & ecclesię uarius stilice & modis contineri uidentur· Nā ab ipso ordine regū· cōmutatū· sacerdotū· in sam uhelē· repulsa heli· & cōmutatū regnū· in dauid reprobato saule· euidenter nunciare nouum sacerdotū nouumq: regnū· reprobato ueteri quod umbrā erat futuri· ut nō ihū xp̄ō uenturū; Nonne ipse dauid cum panes propositionis manducaret· quos non licebat manducare nisi solis sacerdotibus· in una persona utriusq: futurū· idē· in uno ihū xp̄ō regnū & sacerdotū figurauit· Ipsa itaq: samuhelis sacerdotis successio; Nouum ut prędictum· & sēpiternū sacerdotē· figurabat· quē ihs xp̄s· uhel sacerdotē reprobato· idē· in duobus sacerdotibus abuerso· Mater quoq: ipsa samuhelis· quę prius fuit sterilis· & posteriorem fecundata est· cuius & nomen· idē· est nna quod gratia dei· ut ipsa· religio xp̄iana· ipsa po steremo dię gratiā significat· quando hic ipse ortetur· ipsa quoq: ecclesia quę olim sterilis· nunc fecunda inditi laudibus letatur; Sunt enī hunc

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 16 fol. 2v

cap ciii de pabulo uerbi diuini nunciando.
cap ciiii de incestis nuptiis & aecclesiis diu dendis
cap cv de sepulturis
cap cvi de seruis proprijs ut ancillis.
cap cvii de congregacionibus.
cap cviii de pulsandis
cap cviiii de infantulis puellis. quando uel utrum.
cap cx de professis monachorum.
cap cxi de incestis tacitis.
cap cxii de fame facta & pestilencia. si ueneruntc.
cap cxiii de fugitiuis clericis sine licis.
cap cxiiii de laberis hominibus ad seruiendum & seruientibus.
cap cxv de oppressione pauperum.
cap cxvi de emissis si quis per ciuitates & monasteria mictuntur
cap cxvii de thesauris ecclesiae tacis.
cap cxviii de mendicis ecclesiae rebus.
cap cxviiii de usura.
cap cxx de cupiditate in bona partem.
cap cxxi de cupiditate in mala parte.
cap cxxii Item de auaricia.
cap cxxiii de turpibus lucris.
cap cxxiiii de fenore.
cap cxxv de tempacione tempore messis causa acupiditatis & pis lucri.
cap cxxvi de hoc sipplurima loca fames fuerit
cap cxxvii de sinodis quales fiunt
cap cxxviii de metropolitanis epis.
cap cxxviiii de epis quod sint monachi tacite.
cap cxxx de ordinacione epoz.
cap cxxxi de stabilitate epoz ut clericoz
cap cxxxii de communicacione fidelium.
cap cxxxiii de pbris diaconibus & reliquis exclero.
cap cxxxiiii de confugio ad ecclesiam.
cap cxxxv de his qui ad causam di reddere uoluerint
cap cxxxvi de ordinacione pbrorum.
cap cxxxvii de conuersacione liberhominis.

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 22 fol. 2r

Leiden UB. B.P.L. 22

xl. de his qui nonsunt bone co[nversationis]

xli. [illegible]

xlii. [illegible]

xliii. [illegible]

xliiii. [illegible]

xlv. de presbitero qui fecit

xlvi. de falsis [illegible]

xlvii. de [illegible]

xlviii. de eudocibus ametropolitano probat[is]

xlviiii. de ecclesiastica ordinatione aliumpsona[rum]

l. [illegible]

li. de [illegible]

lii. de generum[illegible]

liii. de generum[illegible]

liiii. de [illegible]

lv. de [illegible]

lvi. de [illegible]

lvii. de [illegible]

lviii. de [illegible]

lix. de [illegible]

lx. de [illegible]

lxi. de [illegible]

lxii. de [illegible]

lxiii. de [illegible]

lxiiii. de [illegible]

lxv. de [illegible]

lxvi. de [illegible]

lxvii. de [illegible]

lxviii. de [illegible]

ACAD. LUGD. BAT. BIBL.

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 22 fol. 1r

uſtrus altarius dñi & de ſcola.

occo monachorum & de clericis.

cuſcepcione hoſpitum.

de abbatibus ſiſ. contra amorem ſedis dñi facientibus.

de clericis quiſe fingunt ee monachos.

de pſeudo quiſe grapheis & clibus narracionibus.

de anteuromano a monachis pagendo.

de pplis ſeruilibus que dicebi, dominicis nonſunt agenda.

de predicacione epiſcopoꝝ & pbrorũ.

de rebus eccłiae.

de dictis patrum ẽ cleſtis pro canonica profeſſione q de hone[illegible]

de conlatis eccłe dmidendis.

de abbatibus eligendis.

de ordinis eſeruoꝝ.

de pſonis a quibus nonſint res accipiende

de pbris confitendis.

de manſionarius cuiuſque eccłeſiae

de cuiuſque eccłe

de nullis nouis & eccleſiis nouis no[illegible] conſtruendis.

de sacris uaſis eccłe impignus dandis.

de eccleſiis deſtructis ut demonis & deo[illegible]

de eccłeſiarũ honore.

de epis ualie.

de pbris qui feminas uidoꝛibus habent.

[illegible] de quincena dñi prochri[illegible] uenientibus.

de prechacione & conſ[illegible]

de puer ſtondendis & puellis ue[illegible]

de feminis uiros amittentibus.

de rapt & de[illegible] raptoribus.

de puellis rapt nec dum deſponſatis

de deſponſatis & adultis raptis.

de his qui uxoꝛibus dñi ducatus ſese cuꝛant.

de puellis quotempore uoleantur.

de ẽ cruce nonfaciendo.

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 22 fol. 1v

cap cxxxviii de eo gendo bibere.
cap cxxxviiii de mercato.
cap cxl de pbris aq̃bus ꝓ ecclie constituantur.
cap cxl i. de pbris qualiter per ꝓ ecclesias constituatur.
cap cxl ii de honore pro ecclesiis dando.
cap cxl iii de clericis dispensandis.
cap cxl iiii de ecclesiis ut altaribus.
cap cxl v de ecclesiis ut altaribus ambiguis.
cap cxl vi de linteis altaribus preparandis.
cap cxl vii de parrochianis alterius pbri.
cap cxl viii de parrochia alterius pbri.
cap cxl viiii de tẽmino ecclesiarum.
cap cl de reb; pbr̃.
cap cl i de penitentiatibus non co gendis.
cap cl ii de pbris aquibus secedeant.
cap cl iii de sepultura abinonstis.
cap cl iiii de predicacione ꝑ capitulis pbr̃.
cap cl v de eucharistia.
cap cl vi de ampullis duabus vicena dñi habendis.
cap cl vii de nonis & decimis.
cap cl viii de festiuitatibus in anno.
cap cl viiii de emmonicione sacerdotum.
cap clx de predicacione ad plebem.
cap cl xi de cl[illegible]
cap clxii de ammonicione ad omẽs

PRECIO DEODI KAROLVS.

Regnante dño nostro ihũ xpõ in pperuũ;
Ego karolus gr̃a dei eus & quemuis ecclie
donante ex & rectore regni francor̃.
& deuotus sc̃e ecclesiastice pietatis
ordinibus seu secularis potestatis
dignitatibus; In xpõ dño deo eterno
perpetue pacis & beatitudinis salutem.
Cognoscendum pacifico proposito animo

una cum sacerdotibus & consiliarius
nr̃is habuim⁹ anteriorum nr̃m que
posthm ꝓpitiꝰ clemencium. & quã
necessarium. ẽ. in solum toto corde
& hore eius pietatem tenere gr̃as ei
fatere. & eterna contemnat bonorum
opũ exercitacione eius misterio
laudibus cu[illegible] quatenus regno
tantos conculte honores sua tuicione

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 22 fol. 2v

monstrandū ē. Sunt ergo ea quę sunt in uoce earū. quę sīnt animę passionum notę. Et ea quę scribunt eorū qui sīnt uoces. Et quę animorū sīnt notę. Eędē omīb: eędē sīnt uoces. Quorū animi hī primorē notę. Eędē omīb: passiones animi sīnt. Et quorū hī similitudines. Risit ita eędē exposuit. Quī nomīa & uerba undefinitionib: suis significatiua paulopost ꝓposuit usē. primū explicat quoū sint significatiua quę tūq: significant id ē quid designent ipsū nomē & uerbū. Tota aūt ratio sonus huīmodi ē. Trius ex quib: omīs collocatio disputatioq: ꝓficit. Res. intellectus. uoces. Res sē quasi anim ratione ꝑpetuā intellectuq: discernimus. Intellectus ū. quib: res ipsas addiscim. Voces quib: id quod in intellectu capim significam. Ꝑtēt hec aūt nīa. ē aliud quidā qđ significat uoces. hę sē litterę. harū enī scripta uocū significatio ē. Cūq: hec sint. uij. res. intellect. uox littera. rē concipit intellectus. Intellectū ū uoces designant. Ipsas uero uoces litterę significant. Intellectus ū animę quędā passio ē. Nisi eū quandā similitudinē rei quā intelligit in animę ratione ꝑuat. nullus ē intellectus. Cū enī uideo olbē ut quadratū figurā ei concipio mēte. & ei mihi similitudo in animę ratione format. patiq: anima rei intellectę similitudinem. Unde sit ut intellect & similitudo rei sit & animę passio. Horū rurs. uij. duę sē naturales. duę sēdm hominū positionē. Voces nāq: & litterę sēdm positionē sē. Intellect aūt et res naturaliter, hoc illo appbat. qđ apud diuersas gentes diuersis uocib: utunt & litris. id circo qm ipsi sibi uoces quib: uterent. & litras quib: scriberent cō posuer. Intellect aūt et res nullus posuit. sed naturaliter sē. Neq: enī qđ apud romanos equus ē. apud barbaros ecuus. Sed apud diuersas gentes. eadē rerū natura ē. Ꝑterea nam qđ nos intelligim ēē equū. canē barbari putant. Sed eadē apud diuersissimas gentes substantia rū intellectuū q: ratio ē constituta. Quare duę harū sē sēdm hominū positionē id ē litterę & uoces. duę sēdm naturā. res & intellectus. Nunc ꝙ hoc dicit. qm uoces quidē significant intellectū. ipsas aūt uoces litterę significant. Sē aūt intellect animę passiones. & uoces quidē & litterę naturales nō sunt. Quē āmodū enī uox nō eadē apud omīs ē. ita nec litterę. Sed intellect & res. eadē apud omīs quā lib & diuersissimas gentes inuenies. Atq: hoc ē qđ ait. Sunt ea quę sē in uoce. earū quę sē in anima passionū notę. id ē ipse inquit uoces. intellectus qui sē animę passiones significant eorūq: significatiua sē. Ergo ea quę sē in uoce significant illas. sē dē & earū sē notę quę sē animę passiones. Animę aūt passiones intellect sē. Igit ea quę sē in uoce. intellectuū qui sē animę passiones notę sē eorq: significant. qm his idē uocab: omīs significat intelligentia mentisq: ꝯceptio. Atq: ut addidit. & ea quę scribuntur eorū quę sē in uoce. tam undē uale & tā quā sidicere &. Notę sē litterę quę scribunt uerborū & nominū quę sē in uoce. Monstrauit igit uoces intellectuū ēē significatiua s & litras uocū. Nunc de eorū natura ꝓtractat dicens: hystoria. Et quē ammodū nec litterę omīb: eędē. sic nec uoces. Exposuit. Hoc ad hystoria. Ho nostrandū uale & uoces & litras positione cōstitui nō natura. Et enī diuersę apud diuersos sē uoces & litterae. Et quē ammodu litterae, eędē apud omīs homines nō inueniunt. Ita qq: nec uoces. Quare hę sēdm

Leiden UB. BPL. 25, f. 3r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 3r

iudas delacu prexit adlocum ubiacebat sancta cru alleluia ℣. Persignum
crucis deinimicis nostris libanos deus noster ℟. Ecce crucem domini
fugite partes aduerse uincit leo de tribu iuda radix dauid alleluia
Dulce lignum dulces clauos dulce pondus sustinuit quae digna fuit portare
pre[illegible] ℟. [illegible]

magnum pietatis opus mors mortua tunc est quando in ligno
mortua uita fuit ℟. Saluanos xriste saluator pur rutem crucis qui sal
uasti petrum inmare miserere nobis ℟. Nos autem gloriari oportet
in cruce domini nostri iesu cristi. ℟. Ecce crucē dñi. ut sup. ℟. Psignum
crucis. ℟. Crucem tuam adoramus dñe ℟. Tuam crucem adoramus
domine tuam gloriosam recolimus passionem miserere nobis qui pas
sus est pnobis. ℟. Crucem tuam adoramus domine & sanctam resurrec
tionem tuam glorificamus quia uenit salus in uniuerso mundo
Supomnia ligna cedrorum tu sola excelsior in qua uita mundi
pependit & in qua cristus triumphauit & mors mortem liberauit
in aeternum ℟. Lignum uite crucetua domine manifestum est
mors enim ipsam dampnauit esset & mundus omnis ipsam
inluminatus est omnipotens gloria tibi domine alleluia ℟. Lignum
uite crucetua domine manifestum est mors enim ipsam damptaest
& mundus omnis ipsam inluminataest omnipotens gloria tibi
domine alleluia ℟. Crux benedicta nite dominus quacarne
pependit atque cruore suo uulnera nostra lauit ℟. Adora
mus te criste & benedicimus tibi quia per crucem tuam redemisti mun
dum. Saluator mundi saluanos qui per crucem & sanguinem

ACAD
LVGD.

Leiden. U.B. [illegible]

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 43v

quae pater posuit in sua potestate alleluia

Alleluia Regem ascendentem dominum uenite adoremus alleluia

A Eleuata est magnificentia tua sup caelos deus alleluia dne dnr

A Dominus in templo sco suo dominus in caelo alleluia

Pt In dno confido A A summo caelo egressio eius & occursus eius

alleluia Pt Caeli enarr. V A summo caelo

R Post passionem suam p dies quadraginta apparens eis

loquens de regno dei alleluia & uidentibus illis eleuatus est alleluia & nubes suscepit eum ab oculis eorum alleluia

V Et conuescens precepit eis ab hierosolimis ne discederent

sed expectarent promissionem patris. & uid R Omnis pulchritudo domini exaltata est sup sidera species eius in nubibus

caeli & nomen eius in aeternum permanet & alleluia V Nisi ego

abiero paraclitus non ueniet dum assumptus fuero mittam

uobis eum. & nom R Exaltare domine alleluia in uirtute

tua alleluia V Cantabimus & psallemus in uirtutes tuas dne

in uirtute tua A Exaltare dne in uirtute tua cantabimus

& psallemus alleluia Pt Dne in uirtute A Exaltabo domine

quoniam suscepisti me alleluia Pt Ipsum A Ascendit deus

in iubilatione & dominus in uoce tube alleluia

Pt Oms gnte V Exaltare d R Tempus est ut reuertar

ad eum qui misit me dicit dominus nolite contristari necquo-

bis curo conuestrum rogo pro uobis patrem ut ipse uos custodiat V Nisi ego abiero. & in em

alleluia alleluia

R Ascendens in altum alleluia captiuam duxit captiuitatem

Leiden UB. B.P.L. 25

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 1v?

Boëthius in Peri hermenias Aristotelis.

ea[illegible] os aduocate nobis resupplicamus deum nostrum O quam benedicta
quia iste pependit latro mundi iudice christo paratur regni ianua O
crux benedicta quae sola fuisti digna portare regem caelorum & dominum A Crux
[illegible] det ut sup O crux gloriosa ocru
ra[illegible] lignum preciosum & admirabile signum per quod & diabolus est
uictus & humanus sanguine redemptus alleluia A O crux admira
bilis & gloriosa super omnia lignum sanctum & uenerabile per quod salus
per quam salus redempta est mundi cruxuincit cruxregnat crux
repellit omne crimen A Pro ergo militis lancea latere [illegible]
fixi dominici sanguis & aqua [illegible] ut uobis
O crux splendidior cunctis astris mundi caelebrior omnibus
multum amabilis sanctior universis quae sola fuisti digna
portare talenta mundi dulce lignum dulces clauos dulcior
regens pondera salua presentem caterua intus hodie laudibus
congregatam A Saluator mundi [illegible] omnes sanctos
dei genitrix uirgo semper maria ora pro nobis precibus quoque
sanctorum martyrum apostolorum & confessorum [illegible] uirginum
atque patriarcharum supplices exoremus ut a malis
omnibus eruamur donis quae omnibus nunc & semper frui
mereamur A O lignum quasi dulce nobis fulget sum christi
suspensum ostensum que in ligno crucis adoremus [illegible]
[illegible] alleluia
[illegible] A Ascendens christus in al
tissimo [illegible] astruens regnum israhel [illegible]
temens non est [illegible] nosse tempora uel mo[illegible]

AC.D. LVGD.

COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 1r

ACAD LYCD.

INCIPIT EXPOSITIONIS IN PERIERMENIAS ARISTOTELIS COMMENTARIORUM BOETII LIBER PRIMUS

MAGNA quidem libri huius apud peripateticos sectam probatur auctoritas. Hic namque Aristoteles simplicium propositionum diligentem naturae examinat, sed eius series scrupulosa inquisitione & subtilis: ipsa sententiarum adhuc intelligentiae facile non relinquit. Quo arcano nostra huius libri moderatione duplici commentatione suppleamus, & quantum simplicem quidem intellectus sententiarum oratio brevis obscuraque complectitur, tantum hac huius operis expositione digessimus. Quod vero rationem considerationis exposcit, secunda series editionis expedivit. Nunc ad lectorem tantum exordium quantum pedetentim minuitque sententiarum ordinem rectumque sermonis ipsa per se angustia breviatus intelligat. Et primus quaestio huius operis intentaque brevi demonstranda est. Inscribitur enim graece Περὶ ἑρμηνείας, quod latine de interpretatione significat. Quae ergo sit interpretatio paucis videamus. Interpretatio est vox significativa per seipsam aliquid significans. Sive enim nomen sit quod per se significat ut est homo, sive verbum ut est currit, sive quae germana participia vocant, sive pronomen, sive ex his iuncta oratio, ut est homo currit, sive quolibet alio modo, ut nomen ut verbum, ut ex his oratio iuncta per se aliquid significet, interpretatio nominatur. Quare cum sint quaedam propositiones partim quae prorsus nihil significent, partim quae diversimode designent, ut sunt coniunctiones ut propositiones, has interpretationes esse non dicam. Interpretatio enim sive simplex est ut nomen et verbum, sive composita & ex his iuncta copulataque oratio ut per seipsa significare debet, si simplex est ut ea quae per se significant iuncta esse si composita est. Quare interpretatio est vox aliquid per seipsam significans. Sed quoniam verba nominaque interpretationes sunt, oratio quoque omnisque ex significantibus per se pronuntiatis iungitur, interpretatio nuncupatur, sed plurimae interpretationes, in quas illa quoque est oratio, in qua verum falsumque invenire potest, ideo est enumeratio de qua hoc libro tractandum est. Idcirco igitur Aristoteles de communi nomine & communi libro prius scripsit. Interpretatio namque est nomen & verbum. Interpretatio est etiam huiusmodi oratio. Omnis homo animal est. Sed in hac verum falsumque audire intelligi. Haec enim oratio quae dicit omnis homo animal est, vera ut falsa est. Interpretatio quoque est etiam huiusmodi oratio. Omnis homo currit. In quo verum falsumque nullus invenies. Et rursus in codice. Neque verum esse potest neque falsum. Quo arcana quoniam de his solis ordinationibus in quibus verum falsumque reperitur, quas orationes ut propositiones vocamus quae interpretationes disputaturus est, quinque de nominibus illi verbisque dicendum est quid sint quaque unumquodque significatione teneant. Recte libri de interpretatione signatum. Nec hoc nos frustra & quod sequentes interpretationes de quibus in hoc libro nominatae. Aliquando enim Aristoteles de homine disputans frivola operis de animali posuisse & ea quae non de omni animali tamen quam de aliquo disputaturus est, recte de animali libro nomen imponere & ita nunc hic non de omni interpretatione praecepit, tam de una quae est enuntiatio et de nominibus & verbis quae interpretationes simplices sunt dicendum erat de communi & generali vocabulo libri de interpretatione composuit. Et quoniam

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol.

f. 2r?

intrinno de simplici enuntiatiua oratione differere. Simplex aut enuntiatiua oratio ē. in qua cū uerū fal
sumue sit. illud tam ē ut sine coniunctione totus orationis ordo ponat ut ē. homo ē. homo animal est.
homo currit. homo pauidus currit. Hae enī ppositiones sine ciunctione ppositę s. & hęduarū pduca
ue. ille ū que sunt huiūmodi. si sol sup terram ē dies est. dupplices atq: ypotheticę. necn etiā condicionales
uocant. Pontus enī si hoc fit hoc ēt. id ē si sol ē. ēt dies. Quare he simplices nō sunt. Si sol ē enī. & dies ē.
Duę ppositiones sunt. quas una ciunctio que ē. si copulat atq: cōponit. Sed de his nullus hoc libro
tractatus habebitur. Quare qm de simplicib: enuntiatiuis orationib: tractatus ē. id ē de simplici
affirmatione & simplici negatione. qm que affirmationes & negationes uerbis ac nominib: ciunguntur.
ut nulla quę ē homo currit affirmatione. homo nomē ē. currit uerbū. & rursū homo nō currit. negatio
eo dē nomē uerbo q: ciungit. recte prius de simplici affirmatione & de simplici negatione omīnoq: de
enuntiatione simplici disputaturus. qm omisa enuntiatio simplex uerbis nominib: q: ciungit. primam
disputationē de nominib: & uerbis instituit. His enī prius ad scientiā uenientib: tota facillime na
tura orationis aperit. De quib: aut a toto dicendū ē libro. in choans ipse pponit.

§ Primū oportet constituere quid sit nomen & quid uerbum. postea quid est
§ negatio. & affirmatio. & enuntiatio. & oratio.

IN PRINCIPIO inquit huius sermonis qui de enuntiatione instituit constituere id ē diffinire oportet
quid nomen sit quid uerbū. Hec enī ut dictū ē omēn coniungere orationē ualent. que oratio aliarū gen
ē orationū. Sunt aut principales v. orationū differentie. Est aut prima oratio deprecatiua. ut uppiter
det aliquod pereuntis prędab: si flectere sullus. Secta impetratiua. ut. Suggere tela mihi. Terria imperatiua. ut
quo te moeripedes. Quarta uocatiua. ut hucadesomoelubee. Quinta enuntiatiua in qua uerū falsūq:
psicat. Huius aut due sunt species. una affirmatio altera negatio. Affirmatio ē. ut homo animal ē.
Negatio ut homo animal nō ē. Ergo orationē uerba nomāq: ēstituunt. Enuntiationis aut. oratio go:
enuntiatio ū affirmationis & negationis. Quare elementa quędā sunt que coniungunt orationē nomina
& uerba. Et de his disputat primū. Deinde ppositionis duas ultimas species sumit. & dicit sed affirma
tione & negatione dicturū. Post has harū genus ponit. id ē enuntiationē. Ultimū ū q: hoīum maxi
mū ē orationē. Est ū quodāmodo conuersus ordo ab speciebus usq: ad earū genera. prima ponens. Si po
nendo enī ab affirmatione & negatione. ad enuntiationē q: ē genus ascensum ē. Ab enuntiatione
ad enuntiationis genus q: ē oratio. ppositionis operis seruauit. Diuerso tam modo de cuncta disputat.
Prius enī de oratione. post de enuntiatione. dein. de affirmatione. postremo de definitione negationis
edisserit. ē uersos silice & ordine. Sed hoc posterius liquebit. Quod aut prius negationē. postea ppo
h species sunt affirmationē. nihil int ē cū oms h aequeue sibi m & sint & unigeneri aequalē supponant. Quo
circa si affirmatio & negatio enuntiationis species sunt. recte ē quālibet earū prius indicere & ē ponere.
Quēammodū aut affirmatio & negatio enuntiationis species sint. & hec earū genus. secta edatione

COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 2v?

posinonē ſt qd ipſe rēcaut uelut planū. Manifestū eñ ē qd ꝑgenes singulas ꝑmutat. hoc ñ natura ē ſtitu
ū ē ſed positione. Quod ū addidit (Quoū aut hę primoū notę eędē oīb: passiones animę ſt. & quoꝝ
hę ſimilitudines res & ā eędē: adhoc pnē & ut nanulles ē res intellectus q: declarat. Id ē nāq: ut dic
ū ē intellect passiones quidē animę ſunt. rerū aut ſimilitudines. Ergo nunc hoc dicat. Quoū hę idē
uoces de quib: ſup dixerit. sicut eędē uoces: quoū ꝙ hę uoces significatiuę ſ id ē passionū animę. hęſ
apud oīs eędē. Significant aut uoces illa. quę ſ in intellectib: Intellect igit animi passio ē apud oīs
homines ñ diuersa. Ergo natalis apud oīs homines ē animi ēceptio. atq: animę passio. quoū ſ notę ea
quę uersant in uocib: Do cē aut & res quaū ſt similitudines intellect & animę passiones ēe ī positione
sed naturalit ē statutas. id circo qd hę res quaū similitudines ſ intellect quę intellect animę passiones ſſ.
apud oīs eędē ſt. hoc ē eñ qd ait. Et quoū hę similitudines salue & animę passiones quę ſ simili
tudines rerū. res & iam eędē. Aesiduce &. Quoū intellect ſ similitudines quę intellect animę passio
nes ſ. id ē res. apud oīs eędē ſt. Qd aut ītraposuit. quoū aut hę primoū notę. hoc sentit. Deuocab:
eñ dicat. qm quoū uoces primoū notę ſ apud oīs eędē ſ animę passiones. Voces eñ & intellectū res
significat et ipsā rē. ut cū dico lapis & intellectū Lapidis & ipsū Lapidē. id ē ipsā substantiā designat.
Sed prius intellectū. ſecdo ū loco significat rē. Ergo ñ omā quę uox significat passiones animę ſ. ſed illa
ſola quę ꝑmaē. Prim oīs significat intellect. Secdo ū loco res. sed intellect passiones animę ſ. Et quoꝝ
ꝙ ꝑmoꝝ notę ſt uoces. eędē ſt apud oīs homines animę passiones. Est alia qq: scripta hoc m sese habeſ.
Iwsī. Quoū aut hę ꝑmoū notę hę oīb: passiones animę ſ. & quoū hę similitudines res & iam hę.
Boīī. Quod sit a scriptū sit. hoc ꝙd & ut dicere. Ostendit eñ quoū sint uoces notę. & quoꝝ rursus an
mę passiones. tāquā si diceret. Voces quę significant & quoꝝ notę ſ. illę ſ animę passiones. Et rurſ
quoꝝ hę similitudines ſ. hę quę ſ animę passiones. hę ſ res. Tāquā rurſ si diceret. Quoꝝ ſ simili
tudines ea quę in intellectib: atq: animę passionib: ſ. illę ſ res. Sed de his disputatione tm habere
longi ñ uult. Aut eñ. De his quidē dictū ē. **Iwsī** Inhis quę dicta ſ de anima. alterius ē eñ negoti.
Boīī Et eñ aliud ē principalit de intellectib: animę disputare. aliud tamē sibi ad disputationē sume
re. quantū ad logicę possit pertinere. Quare alterius negoti ē principalit de animę passio
nib: disputare. **Iwsī**. Est aut quę in modū animę ꝙ: ma aliquoties quidē intellect sine ū aut
falso. aliquoties aut cū nā necesse ē horū alterū in ēe. sic & ūa inuoce. Circa eā positionē eñ & diui
P'RIN sionē. ē uerū & falsitas q: **Boīī** De enuntiatione dictum ſ in qua uerū & falsitas inuenit. recte
prius monstrare ꝓponit. in qua ꝓlatione uocū horū alterū id ē aut uerus aut falsitas inueniri
queat. Sed omīs uox animi sensa significat; Quare ex animi intellectib: quicqd eueniet uocib:
indicat. Ergo nunc hoc dicat Similitudo ē inquit quędā intellectuū atq: uocū. Quę ammo
dū eñ ſ quędā simplicia quę ratione animi ēcipiunt constituuntq: intellegentia animi. in quibus
neq: uerū ſ ulla neq: falsitas inuenit. ita q: uocab: ē. Simplex eñ intellect ut uerbi gratia

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 3v ?

Iscio dissisit. partibus constans nomine & uerbo. Ut apuleius dixerit. qđ aut uerū aut falsum ē. & ideo ꝓpositio. ē.
Unde quidam rati sūt has duas solas orationis partes ēe. quod ex his quae solus fieri possit pfecta oratio. id est
adverbio 2 Alius quod abunde sententiā comphendant. Aduerbia autē & pnomina & participia. & coniunctio. & id
genus cēteta quae grāmatici numerant non magis partes orationis ēe quā nauium ā palustria & ho
minū pilos. aut certā in uniuersa compage orationis uice clauorū & piceis. & glutinis deputanda
Porro ex duab; ꝑdicatis partibus. altera subiectiua nominatur. uelut subdita. ut apuleius. Altera de
claratiua. ut dixerit non dixerit. Declarat eni. quid faciat apuleius. Licet autē eadem ut manen
te utramuis partem in plura uerba ꝓtendere. ut si pro apuleio dicas philosophū. platonicum mau
daurensem. Item p differendo. dicas eum uti oratione. Pterūq; autē subiectiua minor ē. declarati
ua maior. & non hanc modo. sed alias quoq; subiectiuas cōprehendens. Non eni solus apuleius
dixerit. sed & alii plurimi q̄ sub eadem declaratione possunt contineri. nisi forte proprium
cuiuspiam de eo declaretur. ut si dicas. q̄ equus est hinnibile. ē. at ꝓprium est equi hinnire
Et ideirco in his ꝓprius par est declaratiua par subdita. ac non ut in cēteris maior quippe cum
eadem possit mutata uice subdita fieri. Et quā prius habuerit subditā pē habere sui declarati
uam. ut si uerso ordine ita dicas. quod hinnibile. ē. equus est. At non itidem ubi impares partes
conuertere uices possis. Non eni qui animal. ē. omnē hominē animal. ēe. ideirco si conuertas.
uerū erit oē animal hominem ēe. Neq; enim ut ꝓprium. ē. equi hinnibile. ita ꝓprium. ē.
homini animal. ēe. cum sint animalia alia innumera. Agnoscitur hinc de plumbus declaratiua.
lice& conuerso ordine rogamentū ꝓponatur. primo quod plura cōprehendere potest declara
tiua quā subdita. Deinde quod numquā uocabulo sed semp uerbo terminatur. quo pcipue
etiam in illis ꝓpriorib; ab aparī subiectiua discernitur. Id etiā ꝑ similitudine tenendū. ē. quia
ut sunt ꝓpositiones definitę & indefinitę. ita etiā particulares tā subiectiuas quā declaratiuas par
tim definitas ēe. ut homo animal. parti indefinitas. non homo. ñ animal. Non eni definiunt
quid sit eui hoc ñ sit. sed tantū ostendunt. aliud ꝓter hoc ēe. Nē dicendū. ē. quēadmodū quatu
or ille ꝓpositiones inter se affectę sint. quas non ab re est in quadrata formula spectare. Sint igit
in superiore linea ut infra scripsi. ē. uniuersalis dedicatiua & abdicatiua. ut oīs uoluptas
bonū. ē. Qīs uoluptas bonū non. ē. dicanturq; hę inter se incongrue. Item in inferiori linea
sub utraq; particulares subnotent. quędā uoluptas bonū. ē. quędā non. ē. bonū. Dicanturque
inter se hę subpares. Deinde ducantur obliquę lineę angulares. altera ꝓtinens ab uniuersali
dedicatiua ad particularē abdicatiuam. altera a particulari dedicatiua ad uniuersalē abdicati
uam. quae inter se & quantitate & qualitate contrarię alterutrę ꝓminentur. Quod iam
necesse. ē. alterutrā ueram. ēe. quae dicitur ꝓfecta pugna & integra. At inter subpares
& integras pugna dimidua. ē. quod incongrue numquā quidem fiunt simul uerę. interdū

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 38v?

tamen simul mentiuntur. Subpares autē mutata uice. numquā quidē simul mentiuntur. Interdū tam fiunt simul uerę. & ideo utriusuis harū reuictio confirmat alterā. nontamē & utriusuis confirmatio reuincit alterā. De incongruis q̄ utrāuis ponunt, utriq; alterā tollit. nontamē mutata uice q̄ utrāuis tollit utriq; alterā ponit. Cui uero de alterutris q̄ utrāuis cōpbat. utriq; alterā refutat. & q̄ alterā refutat. utriq; alterā cōpbat. Cęterū uniuersalis utrauis particularē suā cōpbata utriq; confirmat. reuicta non utriq; confirmat. Particularis autē uersa uice uniuersalē suā reuicta utriq; infirmat. pbata utriq; confirmat. Haec oīa ita. ēe. ut dicimus. ex ipsis ppositionib; facile ostendunt infra scripta.

Certum. ē. enī quod concedat q̄ aliud ppositerit. Destruitur autē utrauis uniuersalis trifariā. dum aut particularis eius falsa ostenditur. aut utrauis ex duab; cęteris uera. siue incongrua siue sub neutra. Instruitur autē uno modo. si alterutra eius falsa ostenditur. Inferuitur autē trifariam. si aut uniuersalis eius ei uera. ē. aut utrauis ex duab; cęteris falsa. siue suppar eius. siue sub neutra. Cadē seruabimus. & iam in aequipollentib; ppositionibus. Aequipollentes autē dicuntur quę alia enunciatione tantundē possit. & simul uere fiunt aut simul falsę. altera ob alterā. scilicet sicut indefinita & particularis. Item oīs ppositio si assumat in principio negatiuā particulā. fit alterutra ei aeq̄ pollens. ut cui sit uniuersalis dedicatiua oīs uoluptas bonū. si ei negatio ppponatur. fiet non oīs uoluptas bonū. tantundē ualens quantū ualebat alterutra ei. quędā uoluptas non. ē. bonū. Hoc in cęteris trib; ppositionib; intellegendū. ē. Deinde. de conuersione. Conuersibiles ppositiones dicuntur. uniuersalis abdicatiua & alterutra eius idest particularis dedicatiua. eo quod particulę earum subiectiua & declaratiua possit semp seruare inter se uices pmanente condītione ueritatis. aut falsitatis. Nā ut uera ē. hęc ppositio. nullus prudens impius. ita si conuertis partū uices. uerū erit. Nullus impius prudens. Item ut falsū. ē. nullus homo. ē. animal. Ita & si conuertas falsa erit. nullum animal homo. Pari ratione & particularis dedicatiua conuertitur. quidā grāmaticus homo. ē. Et contra quidā homo grāmaticus. ē. Quod duę cęterę ppositiones semp facere nonpossunt. quanquā interdum conuertantur. nectamen ideirco conuersibiles dicuntur. Nā q̄d alicubi fallitur. certo repudiatur. Ergo unaquęq; ppositio p oīs significationes reppperienda. ē. an & iam conuersa congruat. Nec unū uerę sē istę. sed quinq; solę. aut enī p priuatas declaratur alicuius. aut genus aut differentia. aut finis. aut accidens. Nec preter hęc umquā inuenīri potest in ulla ppositione. ut si hominē substituas. quicquid de eo dixeris aut p priū ei significaueris. ut cachinnabile. aut genus ut animal. aut differentiā ut rationale. aut definitionē ut animal. rationale. mortale. aut accidens. ut orator. Quippe oīe declarativū alicuius. aut potest ei uicissim fieri subiectiuū aut non potest. Sed si potest aut significat quid sit & est definitio. aut non significat & est ppriū. Sin autē non potest. aut id est quod in definitione poni debeat. ut. ē. genus ut differentia. aut quod non debeat. ut est accidens. Igitur p hęc agnoscitur particularis abdicatiua pion esse

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol.

conuersibilis. Uniuersalis autē dedicatiua & ipsā quidē non ē conuersibilis. sed particulariter tamen potest conuerti ut cū sit oīs homo animal. ñ potest ita conuerti. ut sit oīe animal homo. Sed particulariter potest quoddā animal homo. uerū h in simplici conuersione quę in conclusionū illationib; reflexio nominatur. Est eni & altera ꝓpositionū conuersio. quę nō tamen ordinē sed & iā ipsas particulas in contrariū ꝓducit. ut quę definita ē. indefinita fiat. & contra quę indefinita. ē. definita. Hanc conuersionē uicissim reliquę duę admittunt uniuersalis dedicatiua. & particularis abdicatiua. ut oīs homo animal. oīe non animal non homo. Itē quoddā animal non ē rationale. quoddā non rationale animal. Idcirca. ēe. ꝓpēdio ut dicimus. per illas. v. ꝓdictas species explorabis. Conuigatio autē ꝓpositionū dicitur ipsa conexio earū ꝓ alia cōmunē particulā qua inter se copulantur. ita eni possēt ad unā conclusionē consentire. quae particula communis. necesse. ē. aut in utraq; ꝓpositione subiecta sit. aut in utraq; declarans. aut in altera subiecta. in altera declarans. Tres igitur formule fiunt. quarū prima dicatur cū illa communis particula. in altera subiecta. in altera declarans. ē. 2da ordo nō tamen enumeratione sed conclusionū dignitate contentus. ē. Quippe ultima. ē. formula tertia qua nihil inde nisi particulare concludatur. hac superior est sēda. quę habē conclusiones uniuersales. sed tam abdicatiuas tantū. Et ideo sic prima pollē. quia in oīe genus illationum concludatur. Dico autē illationē ut illatiuū rogamentū. quod acceptionib; colligitur & infertur. Porro acceptio. ē. ꝓpositio q̄ conceditur. a respondente ut si quis ita ꝓponat. est ne oīe honestū bonū. ꝓpositio. ē. & si assentiare se dicē. fit acceptio remota interrogatione. quę & ipsa tam cōmuniter appellatur ꝓpositio. Oīe honestū bonū. ē. Hinc iunge alterā acceptionē similiter ꝓpositā & concessā. oīe bonum utile est. Ex hac conuigatione ut mox ostendemus. primi modi fit illatiuū si directim uniuersale. oīe igitur honestū utile. ē. si re felix in particulare. Quoddā igitur utile. ē. honestū. quia particulariter tantū in reflexionib; conuerti potest uniuersalis dedicatiua. Directim autē dico inferri cū eadē particula subiecta. ē. tam in conuigatione quā in ipsa illatione. Itemq; declarans sē eadē cum est utrobiq;. reflexum uero cū hoc fit uersa uice. Cęterū tota ratiocinatio ista quę acceptionibus & illatione constat & collectio ut conclusio nominatur. secundū aristotelem cōmodissimę potest ita definiri. Oratio in qua concessis aliquibus aliud quiddā p̄ter illa quae concessa sē necessario euenit. sed ꝓ illa ipsa concessa in qua definitione & orationis species non alia quā pnunciabilis intellegenda. ē. quae ut supra diximus sola aut uera. ē. aut falsa. & concessis aliquib; pluraliter ideo dictū. ē. quia ex una acceptione non fit collectio. Lucē antipatro stoico contra oīm sententiā uideatur plena conclusio. ēe. Uides unus igitur cū sit ullomodo plena. si uides unus. at q̄ uides unus igitur. Item qua concludere uolumus. non q̄d concessū est nobis. sed quod negatū. Idcirco in definitione aliud quiddā p̄ter illa quae concessa sē necessario euenire. qua ꝓp̄ sup uacanei sē moduli stoicorū. pon idem differenter ꝓ agentes ut dies. ē. aut nox. at q̄ dies est. Item id̄ geminantes. Si dies est. dies est. dies igitur est. Frustrę eni colligunt qd̄ sine controuersia ultro concedit. Illud potius ueri simile. ē. cū dico si dies. ē. luceꝫ. At q̄ dies. ē. igitur est luceꝫ. non male colli

gere

COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 39v?

ur p̄dicentē uere fieri poteſt · et ut ne odē ſint. hȳſtē Simul aut eidē n̄ contingit ineē contraria. 5
Boēi Quo circa ſi uera quidē poſſ eidē ineē. Contraria aut eidē ineē n̄ poſſ. eaq; c̄traria ſ. uerū
ſimul eē n̄ poſſ. Quare conuertitur necq; uerū ſ ſimul contraria eē poſſ. Non igit̄ fieri poteſt ut
ut in opinionib; ut in ꝓpoſitionib; ea q; uerū ſ poſſit aliquis recte contraria ſuſpicari. Haec aut̄
quantū breuitas expoſitionis ꝑmittebat expreſſim. Quod aut̄ alii horū libri tractat̄ edoceat.
ſecundae editionis ſeries explicabit. INCIPIVNT PERIERMENIAE APVLEII :—

STVDIVM SAPIENTIAE QVAM PHYLOSOPHIAM VOCAMVS · PLERISQUE VIDETVR TRES
ſpeciem ſeu partes habere · Naturalem · moralem · & de qua nunc dicere ꝓpoſui rationalem · qua
continet̄ ars diſſerendi · Sed cum diſſeramus oratione · cuius uariae ſpeciem ſunt · Ut imperandi ·
uel narrandi · mandandi · ſuccenſendi · optandi · fouendi · irascendi · odiendi · inuidendi · fauendi · miſerandi ·
admirandi · contemnendi · obiurgandi · penitendi · deplorandi · Tum uoluntatē afferendi · tum monendi ·
incutiendi · in quibus oratoris excellentis · ē · lata angustę · angusta lata · uulgata decenter · noua
uſitate · uſitata noue · extenuare magna · maxima minuiſ poſſe efficere · aliaq; id genus
plurima · Eſt una inter has ad ꝓpoſitum potiſſima quae pronunciabilis appellatur · abſolutā
ſententiā cōprehendens · ſola ex oīb; uerū aut falſi obnoxia · quam uocat Ser. Aſſius effatum · uarro ploquium · cicero enunciatū · greci ꝓtaſin · tum axioma · Ergo uerbū e uerbo · tum
protentionē · tum rogamentū · familiariuſ tamen dicet̄ ꝓpoſitio · Propoſitionum igitur
perinde ut ipſarū concluſionum · duę ſpecies · altera p̄dicatiua quae & iam ſimplex · ē · ut ſi dicamus
qui regnat beatus · ē · Altera ſubſtitutiua ut conditionalis · quae iam compoſita · ē · ut aiax · qui
regnat ſi ſapit beatus · ē · Subſtitutis enim conditione · qua niſi ſapiens · ē · non ſit beatus · Noſ nē
de p̄dicatiua dicemus · quia natura prior · ē · Ac uelut elementū ſubſtitutiuę ſunt & alię differentiae · quantitatis · & qualitatis · Quantitatis quidē quod alię uniuerſales ſē · ut oē ſpirans uiuit
alię particulares · ut quaedā animalia non ſpirant · alię indefinitę · ut animal ſpirat · Non
ſo eni definit utrū oē · an aliquod · ſed tamen ꝑ particulari ſemp ualet · quia certius · ē · id ex incerto accipere quod minus · ē · Qualitatis aut̄ · qđ alię dedicatiuę ſē · quod dedicant aliquid
de quopiam · Ut · uirtus bonū · ē · Dedicat eni uirtuti in · eē · bonitatē · Aliae abdicatiuę quae
abdicant aliquid de quopiam · ut · uoluptas non · ē · bonū · Abdicat eni uoluptati in eē · bonitatē ·
Ar ſtoici hanc quoq; dedicatiuā putant · cum inquiunt euenit cuidam uoluptati bonū non eē ·
Ergo dicit quid euenerit ei · id eſt quid ſit · Idcirco dedicatiua inquiunt · ē · quia & in quo negant
eē · dedicat id quod non uidet eē · ſolum aut̄ abdicatiuū uocant · cui negatiua particula ꝓponitur · Uerū hi quidē cum in aliis tum in hac re uincuntur · ſiqui ita rogauerit · quod nullam
ſubſtantiā habet non · ē · Cogentur eni ſēdm quod dicunt confiteri eē quod non ē · quod
nullā ſubſtantiā habet · Ceterū ſe ꝓpoſitionū aut in theeteto platonis duab; pauciſſimis orationis

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 38r

p̄ter quod accepi. Nā quod est in conclusione lucē. fuerat & in p̄positione. hoc tamē ita refutabimus aliter dici in conclusione. Igitur lucē ut ostendatur nunc lucere. aliter in p̄positione accepto in qua non. ē. dictū nunc lucere. sed tantū consequens. ēe. ut si dies sit utiq; & luceat. Multū autē refert nē affirmes aliquid. ēe. an tantū solere. ēe. cū aliud quidda p̄cesserit. Ita illud quod in eadē definitione necessitates cōp̄hensū. ē. factū. ē. ut in clusionis ursā similitudine inductionis distinguer&ur. Nā & in distinctione quędā conceduntur. ut puta homo inferiorē molā mou&. equus inferiorē mou&. Itē bos & canis mistis acceptionib; in conclusione aliud quid inferatur. Ergo & oīe animal inferiorē molā mou&. Quod cū sit in corocodrillo falsū potes superiorib; concessis illationē ipsā non recipere. quā tibi in conclusione non licuisse & recusare. Quippe cuius illatio in ipsis acceptionib; continē&ur. & ideo in ea addictū. ē. necessario euenire. ne ultima quidē definitionis uacet. sed ostendit q̄d ipsā concesserit euenire. debere illationē cēterū ratam non fore. Ac de his quidē satis dictū. Nē tradendū. ē. quib; modis & coniugationib; fiant intra certū numerū p̄dicatui generis uere conclusiones. quippe in prima formula. viii. solī modi. sex autē coniugationes reppeiuntur. In secunda. iii. modi. totes coniugationes. In tertia. vi. modi coniugationes. de quib; hic ā suo ordine demonstrabo. p̄fatus. neq; ex particularibus solis. neq; abdicatiuis solis ratā fieri conclusionē. quia sepe posse & falsa conducere. Itē ex dedicatiuis si utrā uis iungatur dedicatiua non. ēe. non abdicatiuā fieri illationē. tantū ut una mixta cēteris p̄uale&. similis & iam particularib;. particularū uis est. Utrauis enī mixta uniuersalibus. particularē facit illationē. Igitur in prima formulā modus primus. ē. q̄ conducit ex uniuersālib; dedicatiuis dedicatiuū uniuersale directam. ut oīe iustū honestū. oīe honestū bonū. Oīe igitur iustū bonū. ē. Ac si reflexim inferas. quoddā igitur bonum iustum. Fit autē ex eād coniugatione. v. modus. Nā sic tantū reflecti posse uniuersalē dedicatiuā sup̄ docui. Secund modus. ē. q̄ conducit ex uniuersālib; dedicatiua. & abdicatiua abdicatiuū uniuersale directam. ut oīe iustū honestū. p̄ullū honestū turpe. nullū igitur iustū turpe. Ac si reflexim inferas. p̄ullū igitur turpe iustū. sextū modū effeceris. nā ut dictū ēē reflectatur inse uniuersālis abdicatiua. Tantū meminisse debem subiectiuū ex dedicatiua trahendū ad illationē ex secundo modo. atq; ideo eā priorē estimandā. licē ante abdicatiua enunciet. similiter & in cēteris priorē potestate prior intellegatur. In sexto autē modo trahitur subiunctiuus ex abdicatiua. haec sola differentia eorū. Itē. iii. modus q̄ conducit ex dedicatiuis particulari & uniuersāli dedicatiuū particulare directam. ut quoddā iustū honestū. oīe honestū utile. Quoddā igitē iustū utile. sed si reflexim inferas. quoddā igitur utile iustū. septimū modū effeceris. Nā ut dictū. ē. reflectatur inse particularis dedicatiua. Quartus mod. ē. q̄ conducit ex particulari dedicatiua. & uniuersāli abdicatiua abdicatiuū particulare directam. ut quoddā iustū honestū. ē. p̄ullū honestū turpe. quoddā igitur iustū non. ē. turpe. Ex hoc modo contrarię uices inueniuntur. viii. & nonus quippe seruatur ēi illationē. non ut illi priores reflexā coniugationē. ipsā tantū reflectunt p̄positionibus equipollentib; mutatoq; ordine ut prior fiat abdicatiua. atq; ideo conducere dicitur ambo p̄ coniugationis conuersionē. Nā & si abdicatiuā uniuersalē quarta conuertas. & subiicias ei uniuersalē dedicatiuā. quae conuertebat particularis cuius dedicatiua fuit. Occauus

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 40^

mod· ē· q̄ conducit ex unuersalib; abdicatiua & dedicatiua particulare abdicatiuū reflexū· uelut nullū turpe honestum· oīne honestū iustū Quoddā igitur iustū· non ē· turpe· Nonus quoq; mod· p similē conuersionē ex unuersali abdicatiua· & particulari dedicatiua abdicatiuū particulare conducit reflexim Nullū turpe honestū· quoddā honestū iustū· quoddā igit̄ iustū non· ē· turpe· Cur aut̄ solus quartus modus duos ḡnuerit· ceteri singulos illa rectio· ē· quia primi modi si utrāq; ꝓpositionē conuertamus fid̄ coniugatio irrita duarū particulariū· sin alterā tantū fid̄· aut secunda formula· aut· iii· Ita secundi modi si utrāq; conuertas· fid̄ coniugatio nom· qui iam ostendimus ex quarto gignū· quia unuersalis dedicatiua secundi modi· non nisi particularit̄ conuerta potest· sin alterā tantū fid̄ secunda formula· aut· iii· Exisse igit̄ in prima formula modos· viiij· primo· iii· Indemonstrabiles ꝓmanant· non q̄d demonstrari nequeant ut uniuersis manifestū est· q̄d non demonstrabile non sit· & ut circuli quadratura sed quod tā simplices tamquā manifesti sē ut demonstratione non egeant· adeo ut ipsi ceteros gignant fidē quae illis exse impertiant

Nunc formulę modos trademus secundę· Primus mod· in secunda formula· ē· q̄ conducit ex unuersalibus dedicatiua & abdicatiua· Abdicatiuū unuersale directū· uelut oīne iustū honestū· nullū turpe honestū· nullum igitur iustū turpe· haec redigitur in secundū indemonstrabilē· conuersa eī fēda ꝓpositione· Secūs modus· ē· q̄ conducit ex unuersalib; abdicatiua· & dedicatiua abdicatiuū unuersale directum· uelut· nullū turpe honestū· oīne iustū honestū· nullū igit̄ turpe iustū· Hic coniugatione non differt apriore· nisi quod subiectiuū particulā· abdicatiua trahit ad illationē· q̄m ita uariatus· ē· enunciationis ordo· quod in prima formula fieri nō potest· Tertius mod· ē· q̄ conducit ex particulari dedicatiua & unuersali abdicatiua abdicatiuū particulare directum· uelut quoddā iustū honestū· nullū turpe honestū· quoddā igit̄ iustum non· ē· turpe· Huius si conuertamus unuersalē abdicatiuā fit indemonstrabilis quartus· ex quo hic nascitur· Quartus mod· ē· q̄ conducit ex particulari abdicatiua & unuersali dedicatiua abdicatiuū particulare directum· ut quoddā iustū non· ē· turpe· Oīne malū turpe· quoddā iustū non· ē· malū· Hic solus modus tantū ꝓ impossibile approbatur; de qua ꝓpositione dicem exposita modi formulę· In tertia formula primus mod· ē· q̄ conducit ex dedicatiua unuersali; dedicatiuū particulare tā directam quā reflexam· ut oīne iustū honestū· oīne iustū bonū· quoddā igit̄ honestū bonū· Uel sic· quoddā igit̄ bonū honestū· Quippe non interest quā ex utraq; ꝓpositione faciat particulā subiectiuā· q̄m non interest· utra prius enunciet· Ideo non recte arbitratus· ē· theophrastus· ꝓpē hac non unū modū hunc sed duos· ēe· Secundus mod· ē· q̄ conducit ex dedicatiua & particulari & unuersali dedicatiuū particulare directum· ut quoddā iustū honestū· Oīne iustū bonū· quoddam igitur honestū bonū· Tertius mod· ē· q̄ conducit ex dedicatiua unuersali & particulari· dedicatiuū particulare directum· ut oīne iustū honestū· quoddā iustū bonū· quoddā igitur bonū honestū· Quartus mod· ē· q̄ conducat ex unuersalib: dedicatiua & abdicatiua· abdicatiuū particulare directū· ut oīne iustū honestū· nullū iustū malū· quoddā igit̄ honestū· non· ē· malū· Quintus mod· ē· q̄ conducit ex dedicatiua particulari & abdicatiua unuersali abdicatiuū particulare directum· ut quoddā iustū honestū· nullū iustū malū· quoddā igit̄ honestū non· ē· malū· Sextus mod· ē· q̄ conducit ex dedicatiua unuersali & abdicatiua particulari abdicatiuū particulare directū· ut oīne iustum honestū· quoddā iustū non· ē· malū· Ex his· vi· modis· primi· iii· rediguntur ad tertiū indemonstrabilem

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 40v?

conuersa priore ꝑpositione · primi · & secundi · Tertius eni secundo tanꝺ̄ coniugationē habē · hoc uno differens q̄ꝺ̄ ex uniuersali trahit particulā subiectiuā · ꝑ quod nontanꝝ ꝑpositionis · uerū & illationis conuersione redigit̄ inter eas · Iō quartus & quintus · nascunt̄ ex indemonstrabilu · quarto · conuersis prioribꝫ ꝑpositionib; eorū · Sext̄ aut̄ mod̄ nec utraq; nec altera redigi conuersa ad indemonstrabilē aliquē potest · sed ꝓ impossibile tanꝝ ꝯ ꝓbatur · sicut quarē in secunda formula · & ideo ultīq; nouissimi numerant̄ · Ceterorū aut̄ in omnib; formulis ordinatio facta · ē · ꝑ differentia coniugationū & illationū · Nā quia prius sit dicere quā negare · potentiusq; ē · uniuersale quā particulare · Priores sc̄ uniuersales particularibus · & mutuisq; dedicatio & illatio similes sc̄ · his ꝑponit̄ mod̄ q̄ celerius ad indemonstrabilē rediguntur · Isdē · ē · una conuersio · pecq; una ꝓbatio · ē · ceteros eos ad eludendū modos · ēe · Est altera ꝓbatio cōmunis omnū & iā indemonstrabiliū quę dicatur ꝓ impossibile · Apellaturq; absteroi prima constructio ut primū expositū · Quod sic definiunt si ex duob; ueraū quid colligit̄ · Alterū eoꝝ cui contrario illationes colligit · contrariū relinquit · Uetereſ aut̄ sic definieñ · omnes conclusiones si sublata sit illatio assūpta · alterutra ꝑpositione tolli reliquā · quae res inuenta · ē · aduersus eos q̄ concessis acceptionib; id quod ex illis colligatur · impudent̄ recusant · & ꝓ hoc cōpellunt̄ ad impossibilia dū ex eo q̄ꝺ̄ negant contrariū aliquid inuenietur ei quod antecesserat · Porro contraria simul ēe uera impossibile · ē · Ergo ꝓ impossibile · cōpellunt̄ ad conclusionē · Nec frustra constituer̄ dialectici eū uerū modū · ēe · cuius aduersum illationis · cū altera acceptione tollit reliquā · At stoici quid tanꝝ negatiua particula ꝑposita putant illationē recusari · ut ex ꝑpositionib; alterā tolli · utpote · Omnis · pion omnis · ut ēe res uero & ꝓ alterutrā · Igitur bifariā utpote · Omnis · pi omnis · quidā non quidā · Fiunt igit̄ aduersus unāquāq; conclusionē contrarię · quę opponantur · octo · qm utraq; acceptio bifaria tollitur · Fiuntq; conclusiones bis quatinę · modo negatiua particula ꝑposita illationi · modo alterutra illationis acceptā exemplo sit prim̄ indemonstrabilis · Ome iustū honestū · ome honestū bonū · Ome igit̄ iustū bonū · Qui hanc illationē concessis ꝑpositionib; negat · necesse · ē · dicat · quoddā iustū non · ē · bonum · Huic si ꝑponas priorē ex duob; concessis · ome iustū honestū · Fit illatio sc̄dm sexti modū · In tertia formula · quoddā igit̄ honestū · pi · ē · bonū · Quod repugnat sc̄dę ꝑpositioni quae concesserat · ome honestū bonū · Hęc omnia opposita conclusio · ē · si ista manentib; aeq̄ pollentē eius · inferat bis · Non igit̄ ome honestū bonū · similiter & alterę fiant duę conclusiones · sicut nę ꝓtulim̄ priorē ꝑpositionē sic assumamus posteriorē · Quoddā iustum non · ē · bonū · ome honestū bonū · Fit illatio · iii · modi sc̄dę formulę duplex · Non igitur ome iustū honestū · ut quoddā igit̄ iustū · honestū non · ē · Quarū utraui aeque priori ꝑpositioni repugnat quę concesserat ome iustū honestū · His conclusionib; manentibus tantū ꝑpositio mutata · ē · ꝑ eo q̄ꝺ̄ · ē · quoddā iustū n̄ ē · bonū · faciaſ non ome iustū bonū · bifaria sit sublata illatio · Erunt alterę · iii · conclusiones his sc̄dm mutationibus · Iō si ꝑ eod̄ faciaſ · p nullū iustū bonū · uel bifaria sit sublata illatio · Erunt utrobiq; · iii · conclusiones demptaxat in his quę habebūt uniuersalē illationē · Ea eni potest sola trifariā tolli · At in ceteris solę · viii · quas siquis uelit singillatim sub uno quoq; ꝓtotis formulaſ ponere suggerę ad exemplū quod ꝓposui · ut & iam ꝑ hoc ꝺ̄ eorū more · p literaſ ordine ꝑpositionū & partiū cōmutatio · sed ui manente sit primus demonstrabilis · secundus talis · A · de omni · B · & abde · Omnis igit̄ de omnis incipiunt · A · declaratę atq; ideo & a sc̄da

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 41r

ꝓpositione hic adeꝛ modꝰ sed [illegible] ꝯtrahꝰ est oīe ⁊ B · Oīne · B · A · Oīe igitur ⁊ B Stoici porro plurimis · numeros usus [illegible] ut sit primū secundū · aut q primū seqū igitur · Uerū Aristoteles · ipi prima formula · iiii · solos indemonstrabiles pdit Theophrastus & cēteri · v · enumerant Nam ꝓpositione iungentes & infinitā colligentes · quā illationē indefinitā sup uacaneū est tradere cū indefinita ꝑ particulari & eiusdē futura sit modi · cuius particularis iam ostendimus in prima formula · iiii · quod si quis uelit geminari indefinitam ꝑ particularē recipiens · indefinitāq; subiciens illationē · erunt oīs · viiii · & xx Aristo autē alexandrinus · & nonnulli ꝑ ypachōicī numeros quinq; alios modos ꝓcrea suggerunt uniuersales illationes Ipi prima formula · iii · In secunda · ii · ꝑ quib; illi particulares inferunt · quod ꝑ quā ineptum · ē · cui plus concessū sit minus concludere Oīs autē modos in trib; eorū formulis cērtos · ꝑ nisi unū & · xx · ēē · quos supra ostendimus cōprobatur sed · iiii · sunt ꝓpositiones · duae particulares · duae uniuersales Harum unaquęq; ut ait aristoteles · ut sit subiecta alius tribus · quātūcūq; scilicēt cōiungitur Atq; ita senae denae coniugationes in singulis formulis erunt Harū sex aequaliter in oīb⁹ non ualent Duae quidē cū ex abdicatiuo utrauis alterā ꝓcedit · iiii · autē cū ex particularibus utrauis asēm & prꝫcedit Nihil enī concludi potest ubicūq; aut duę particulares sē · aut duę abdicatiuę Igitē remanent singulis formulis denę coniugationes Porro exhis tā in ꝑma quā in sēda formula duę nō ualent cū uniuersalis dedicatiua particulari ꝓponit Similiter & in prima · & iii · formula duę ruri dānatur · quib; particularis abdicatiua utrāuis dedicatiuā antecedit Quo fit ut remaneant primę formulę sex cōiugationes Iam in nouem formulis adhuc octonę · ex quib; una in pieutra ꝓbatur · cū uniuersalis abdicatiua ꝑcedit particularem dedicatiuā · exhis septenis quę sup sunt iā ꝓprię sē · In sēda formula · iii · falsę Cū uniuersalis dedicatiua ut sibi m & ipsa ut particulari suę utrouis loco iungit · ut cū ꝑcedit alterā Item ꝓpriae in tertia formula duae nō ualent · cū utrauis abdicatiua uniuersalis dedicatiuę ꝓponit reliquas certas ēē · iii · Ipi secunda quoq; Tertiae formulę sup ostendimus cū eas ad sex cōiugationes primę formulę redigeremus Igitē ex · xl viii · cōiugationib; xiiii · solę ꝓbantur Cēterę · xxxiii · quas enumerauimerito repudiant · quia posse ex ueris falsa concludere Quod facile · ē · experiri · ꝑ illas quinq; supra dictas significationes generis ꝓpriētatis Aut ex illis quatuordecī quas ꝓbauimus · non plures quā prędicū · ē · modos fieri docent causae illationes · ut cum directum sumit · tum reflexum · quousq; ipsa ueritas passa est · propterea rerum non potest numerus augeri

Periermeniae Apulei explicunt · in quib⁹ continentur Cathegorici syllogismi

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 41 v.?

Pacem meam do uobis alleluia pacem relinquo uobis alleluia Non tur
betur cor uestrum alleluia ego uado ad patrem alleluia ℣ O rex glo
rie domine uirtutum qui triumphator hodie super omnes caelos
ascendisti ne derelinquas nos orfanos sed mitte promissum patris
nostri spiritum uenit cor alleluia ℟ Terruit postquam

℣ Emitte spm & creabunt ℣ Si quis diligit me sermonem meum
seruabit & pater meus diligit eum & ad eum uenemus & mansionem
apud eum faciemus alleluia ℟ Inuitator Alleluia
Spiritus domini replevit orbem terrarum uenite adoremus alleluia
℣ Factus est repente de caelo sonus aduenientis spiritus uehementis
alleluia alleluia pt Magnus ℣ Confirma hoc deus quod
operatus es in nobis a templo sancto tuo quod est in hierusalem
alleluia alleluia pt Exsurge ℣ Emitte spiritum tuum & re
buntur & renouabis faciem terre alleluia alleluia pt Bene
anima mea

℟ Dum complerentur dies pentecostes erant omnes pariter
dicentes alleluia & subito factus est sonus de caelo alleluia
tamquam spiritus torrens replevit totam domum alleluia alleluia

℣ Repleti sunt omnes spiritu sancto & ceperunt loqui tam q

℟ Repleti sunt omnes spiritu sancto & ceperunt loqui prout spiritus
sanctus dabat eloqui illis ℣ & conuenit multitudo dicentium
alleluia ℣ Loquebantur uariis linguis apostolorum magnalia
dei & con ℟ Spiritus sanctus procedens a throno apostolorum
pectora inuisibiliter penetrauit nouum sanctificationis signum

ACAD. LVGD

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 42r

utmore eorum hominum genera nascerentur linguarum alle luia

Loquaebant · utmore R Jam non dicam uos seruos sed amicos meos

quia omnia cognouerit quae audiuit a patre uestro alleluia Acci

pite spiritum sanctum in uobis paracletus ipse est quem pater mittat

uobis alleluia V Quorum remiserit is peccata remittuntur eis · accip

R Disciplinam & sapientiam docebat eos dominus alleluia firmauit

in eis gratiam spiritus sui & intellectu impleuit corda eorum

alleluia alleluia V Spiritus domini repleuit orbem terrarum hoc

quod continet omnia scientia habet uocis firma R Apparuerunt

apostolis dispertite linguae tamquam ignis alle luia sedit quae supra

singulos eorum spiritus sanctus alle luia alle luia V Spiritus domini

Loquaebant · sedicq R Non uos relinquam orfanos V Pacem

meam do uobis pacem relinquo uobis · & g R Vltimo festo autem die

Quis sitit ueniat & bibat & de uentre eius fluent aquae uiue · hoc

dum uenerit V Dixi ego abiero · ille · R Spiritus sanctus

repleuit totam domum ubi erant apostoli & apparuerunt illis dis

pertite linguae tamquam ignis sedit quae supra singulos eorum

& repleti sunt omnes spiritu sancto & coeperunt loqui uariis linguis

prout spiritus sanctus dabat eloqui illis alleluia alle luia V Dum

complerentur dies pentecostes erant omnes pari

ter dicentes alleluia A Spiritus domini repleuit orbem terra

rum alleluia A Repleti sunt omnes spiritu sancto & coepe

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 42v?

martyres cum corona quā coronauit eos dominus in die sollempnitatis eorum
alle luia alleluia ℣ Fulgebunt iusti & tanquam scintille in arundine cum discurrent
iudicabunt nationes & regnabunt in aeternum ℣ Fulgebunt iusti sicut sol in regno
patris eorum alleluia

℟ ulce lignum dulcem clauum dulce pondus quae digna fuit
portare pretium huius seculi ℣ Hoc signum crucis erit in caelo
cum dominus ad iudicandum uenerit q; dig ℟ Hoc signum crucis erit
in caelo cum dominus adiudicandum uenerit cunc manifesta erunt absconsa
dita cordis nostri ℣ Cum sederit filius hominis in sede maiestatis suae
& ea pene iudicare seculum pignem tc ℟ O crux gloriosa o crux ado
randa o lignum preciosum & admirabile signum p quod & diabolus est uictus
& mundus christi sanguine redemptus ℣ Michi autem absit gloriari
nisi in cruce domini nostri ihesu xpi p q ℟ O crux benedicta quae sola
fuisti digna portare regem caelorum & dominum ℣ Michi aut absit.

℣ Plena constantinimater hyrosolimam in matutinis laudibus:
pcuit alleluia ℣ Elena desiderio plena orabat cum lacrimis dicens
& tu domine ostende lignum in quo salus nostra facta est suspensa alleluia
℣ Tunc precepit eos omnes igne cremari at illi amentes tradiderunt iudam
℣ Mors & uita adposita sunt tibi sino ostendas michi crucem christi
Elena dixit ad iudam comple desiderium meum & uade sup terram ut ostendas
michi quid dicitur caluarie locus ubi abscondita est preciosum lignum
dominicum alleluia ℣ Orabat iudas deus deus meus ostende michi
lignum sancte crucis alleluia ℣ Cum oraret iudas conmotus
est locus ille in quo sancta crux iacebat alleluia ℣ Cum ascendisset

quae

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 25 fol. 43r

melicepemiſ ſed ponderapinus ut pareſita ut: certamen uidebant
GRAUIBUS remiſſoꝛtibuſ ut ſerrtenſe grauem trim breuſo
ſipinnam graueſ inferiunt tarditatem REMIGEREſt nomi
natiuus rremex ſeremiſſemi remigher culeſ PRESTEN uelatu
tela depicta uelanoïtoy ΠΡΙΖΕΝ ΚΑΚΟΝ ΑΛΛΑΤΑ aſecandiſ fluctu
buſ ONOXITALUS ſubaudiſ futuruſ ipſe enim ſaliam memoꝛiæ
conſtruit & benelaudat familiaſ nobilium nã aſergio ſergia
familia fuit acloanthoeluentia agr age ganiacuiuſ non fac
mentionem nobileſ autem familiaſ atroianiſ fuiſſe iuuena
liſoſtendit ut iubet apprecoꝛ uocari ipſoſ troiugenaſ AQUO
NOMINE ſcilicet & minerꝛ thei & minneſtheuſ ſic eſt ut diptongoſ
greca eſt INCENTI molemoꝛtuiut magnaſemole mouentẽ
URBIS opaſſta magna iut urbẽ pugnaꝛeſ TRIPLICI uerſuom
neſenim triremeſ fuerunt uerſua utẽ triremeſ fuerunt uer
ſua ut aut oꝛdine ut illeetiã ſeraeſ inuerſu diſtulit ut mo
aut uerſu tractu aut errendo ut quo reuerrebant clau
dita eſt unque ſecabant ſanũ unuſ eſt ſenſuſ PURES impel
lunt figuraeſt ut paꝛſ inſtruſtra ſecant & ſuendum
interbarbariſmum & lexin hoc eſt latinam & perfec
tam locutionem metaplaſmum eſt quimuno ſermoneſit
rationeuitioſuſ item in ſolocciſmũ & ſcema id eſt ꝓ fectã
ſermonum connexionem figuraeſt quaeſit contextuſ ſer
monum rationeuitioſa ergo metaplaſmuſ & figuramedia
ſunt & diſcernuntur peritia & inperitia fiunt autem ad
ornatum DOMUS ERGIA familiaut dã ꝓpriam tibiſſe
domum & inde eſt ſerguſ catilina CENTAURO magna fe
minineſt genetriſ ſidena audicaſ ut ineumichum ſuam
commechiam diceret iuuenaliſ contra ſenſit dicenſ & in
terga nec duſin mituſ aeſtaſ ſed ſciendum genera plerũ
q; conſunctiaut metrirationeaut hiatuſ caſa ſic ceratuſ nec
cupidoſa dicduſ autſert cuin ſignificanter cupiditatem
femino generedicamuſ ipſe & iam uergiliuſ ait timi
di damaecerui que fugaceſ cum ipſe ſecundum fidẽ
dixerit & quauidena tarunt ſequoꝛe clamoꝛe cum

ꝓ aut oꝛdine utille & iam ſeꝛ ꝓ nomineſ cum trip

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 52 fol. 2v

28

65 Jani Rutgersij 1—18 fol.

2—6—

Fragmenta Commentariorum Servij
in Virgilij Aeneida.

Servius in Aeneidos
a lib. v. ad fin. xi. Aen. 282.

3744
3945
B195

3944
1656
2328

Leiden UB. B.P.L. 52

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 52 fol. 1r

DEDACTA. alterum nasci supra ut hoc aut quo dapes sed ad hoc ego
tam diu cuncta amissa apposita flamma consumpsit. TENUATO rubor
quia tedeum ne mulus locus pregenio FAMULUM nupta fuit enim hoc ma
tor consuetudo sicut hodieq apud indos fertur quotiens reges in orchestram
cibis delectique quos seruidum de uoribus carnes meas deferent inter quas
debet ipse erit magna commentio possumi ergo famuli ser ui sepulti ad
monchis accipere aut apotheos in deum ostendit effectum ut dicet famu
li ser ui sepulti cum monchis accipere dat quasi ministri singula enim
numina habent inferre apotheos portas et ministras se ut uenus adonin diana
ut uulnus aut cerna secundum pythagoeum dicit qui primus deprehendit
dente de la hominis quae est in spina anguem creari qui dicium ondius in xu
meram metamorphosi ondicit loquente pythagora NIGRANTES terge mis
cer ubi habentes ORCADES Q acer on mentem missos aut uementes de ache
ronte quam in acheronte non essent post apotheos in fac tam FETen
TES solus anotor ei quamen. ORCO spacioso ludo cum loco SACRI tripodes
sepulcrum ut sacros purare es nec eni sacrilegus erat ut sacro donare et dis
dictum est ut do donec eos que lebetas quales sunt do dona ET PAL one
pretium me toribus zeuma autem usque bicerni am me toribus precui
ad supra dicta et addicendas pinnet ARGENTI aurique talenta alia
ris secundum uarias gentes uarium pondus est sed apud romanos tale
tum est lxx libre sicut plaustrum ostendit in mustelaria quia ut duo ta
lenta esse centu quadraginta libras legimus et iam paululum
quidam nam homerus in ludis funebribus patrocli ultima premia
dicit duo talenta quos cogita liquid minimum me llegere nam
si primum us me torbou em accepit consequens non tam magni ecce pi
segregatum unde apparet talentum ea quidam significat
ET TUBA commissa romano more sicut hodie quidem usus omnibus
ludis sine bus ut sunt duorum nam si sacrum sint id est festi lustrum
tur faulus ante eam abhominis incipiebant PRIMA certa
mine punico bello primum naumachia ad exercitium instru
ere romani postquam probarunt gentes etiam naturali certa
mine plurimum posse ad quam rem in hoc certamine plu
rimum alludit poeta. PARES aut pariter aut pariter
ut diuersis comparabiles rebus ut sequentia indicant

ACABUGD

Landesbibl. Bibl. Cod. 52. 1. Bl. 2

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 52 fol. 2r

Nec fonte labra
pollui caballino.
Nec in bicipiti somni
asse parnasso.
Meminime. ut repente
sic poeta prodierim.
Heliconiadasque pallu
damq: pirenen.
Illis remitto. quorū
imagines lābunt
Hederae sequaces;
ipse semipaganus
Ad sacra uatū. carmen
affero nostrum.
Quis expediuit psy-
tacho suum chere
Picasq: docuit nrā
uerba conari.
Coruos quis olim
coneduū salutare.
Magister artis. in
genique largitor
Uenter. negatas artifex sequi uoces.
Quod si dolosi spes
refulserit nummi.
Coruos poetas. & po
etridas picas.
Cantare credas.
pegaseū. melos.

Explicet liber primus.

Incipit liber secundus

Cuius hominū. o quin
tū ē in reb; inane.
Quis legit haec. nimirū
studijs. nemo hercule
nemo.
Ut duo. nempe turpe
& miserabile. quare.
Nemini polidamas. & troiades labeonē

Satire ppū ē ut ūba humilitē dicat. & comā sana faciat. quā sisenna
ptulit poeta. hē satira dr quę uarius reb; ēt nec. Satura aūt dr lex
apud romanos. lata q̄ fuctus ūb fallat audientes. ut aliud dicat. aliud
ū significet. In hac pfatione dicit se nō poetā sed epopoen ee & dicit fame
se coactū sicut & ceteros adscribendū adspirasse conatū. Quod cū dese
dicat nō dubiū quin de omīb: dicat. ⁘ Hec fonte labra pollui caballino.
ΥΠΩΡΚΛΙΝΗΝ. q̄ desiodus dicit; dr enī pegasus errando ad helicone
puenisse. ibiq: sitī oppressus ungula fodisse. exq̄ loco fons erupit musis ē sacer.
Dicit aūt se nō dellius ee q̄s egregiū musarū amicū. Caballino aūt dicit nēq;
q̄d sat; re humiliora ūba cōueniant. ⁘ Nec in bicipiti somniasse parnaso.
Parnasson de fovy montē dicit. q̄ hab& cacumina duo. nison libero sacr. cyrra
apollini. unde lucan. cardine parnassi gemino petit ardua colle. mons
phebo bromioq: sacer. Tangit aūt ēnnū q̄ dicere uidisse sōniū in parnaso
homerū sibi dicentē q̄ dei anima in suo eet corpore. Bicipiti aūt p duplici cacu
mine. ⁘ Palladāq: pirenen. Pirene fons in helicone musis consecrat. Palladā aūt
ideo q̄ poete palleant scribendi assiduitate. ⁘ Lābunt. id ēgunt ereū ducunt
q̄si lingua detergunt. Uirgilius & sidera lābunt. ⁘ Sedulo. q̄ sedent. & sine fine
repunt. ⁘ Semipagan. Semipoeta. fr hoc ūbo humili satirico modo usus est.
agam dnr ruffus. q̄ nouer urbē. ⁘ Ad sacra uatū. adnumerū poetarum
Quis expediū psittaco suū chere. Hoc dicit. q̄d nōs natura sua sumus poete
sed uentris & egestatis necessitate cogam. & hoc de aub; p.b.t. Nā hodieq;
uidem psittacos se furientes uocaliū strepere. & chere dicere. Suū aūt q̄si
naturale. ut naturaliū uideat loqui si furierit. ⁘ Conari & blandiri
legit. ⁘ Negatas uoces. picturā. ⁘ dolosi nūmi. id est callidi & poetas s. ad
suasione q̄d adōnē faciāt facile impellat. ⁘ Refulserit. & refulgeat. ⁘
Coruos poetas & poetridas picas. q̄d coruino uocero induti. nō soli cantare
possint. sed etiā carmen effingere. ⁘ Pegaseū nectar. malus melos.

Cuius hominū. semetipsū arguit. q̄d sciat neminē ee q̄ tā ro
buste uelit studere aut uiuere. quod ipse relinquat carmina q̄
uulgus lecturus nisit. quo nīl nullaria. Aut ergo cuius hominū
inanes quia sine fructu labōare uidem. quo minime cuemet
robustū ingenū libidim luxurieq: uacent. Sed haec satira scribē
debes qui publice captam famā. ex fauore eloquentie imperitorū
& hoc uelut dialogi genus in principio ōpersona interrogantis inducit.
⁘ Quantū ē in reb; inane. Graecū ē. ΟΣΟΝΤΟΚΕΝΟΝ. deest autem
humanus. ut sit in reb; humanus. Inane aūt uacuū ac ratione carens.
⁘ Quis legit haec. Hunc usū de ducali primo transtulit. & bene uane
dicta increpans. ab admiratione incipit. Dicit aūt sibi. Dicturus enī
ut ref& & reputatione intulit ut duo. ⁘ Turpe & miserabile. Turpe
si duo. miserabile si nemo. ⁘ Nemo. interrogat admirans. Nemo. si ad
iuncta psona dicat. pro dicat. Turpe ac miserabile. sequitur corrigit
ducendo. Quare. ⁘ Nemini polidamas. polidamas ē multa ruba. po
lidamas aut nero qd multas nupsit. aut qd timidus & imbellis. ut aiunt
homerū inducit. Troiades romam acceperunt. Alii polidamanta populi
psonā acceperunt. que loquare ē & inepta. cuiusmodi nature fuerint polidam
troiades uero nobiliores. ⁘ Labeonē. Quia labeo transtulit ut dicam
& odisseam uerbū ex uerbo ridiculose sensus quod uerbā pon
quam sensum locutus est. Chus est ille ūsus.
Erudiem manducet primum.
pamusq: pisinnos.

ACAD.LVGD

Leiden Univ. B.P.L. 78, f. 2r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 78 fol. 2r

Nec tenuem follers turdarū nosse saluam;
esse tenus ppria uue
& granaria fas est;
mole. quid me tua soceur
& segesaltera inherbat;
st uocat offitiū trabe
rupta brutia saxa
rendit amicus inops;
rēq: omē surdaq: uocis
ondidit ionio. iacet
ipse inlittore. & una
ngentes depuppedei
iamq: obuia mergis
ossa rates lacerē; nec
& decespite uuo
range aliquid largi
re inopi nepiceus
oberr &
epulea intabula; sed
cenū funeris heres
Negleget irat. qd rē
curtaueris. urne
ssa inodora dabit. seu
spirent animama
surdum
Seu ceraso peccent ca
sie nescire paratus;
une bona incolomis
minuas & bestiū urg
octores graios. ut sit
postqū sapere urbi
ū pipere & palmis. ue
nit nrm h. marisexpsi
oenisece crasso uitia
rē unguine pultes
aeccinere ulterior metuas.

femina. quos uelud pernix peanis gulę. facit inhue re
arentes. surdarū abusiue posuit. cum surdoru dicere de
buerat. Ut hor. pene macros. & sic dū surdos uersamigne
mbus. Aut cenisse pisces qui pruinis. seduuntē mensis
inserat. ss Messemus. p. u. e. g. f. e. q. m. o. e. f. z. i. h. e.
nec proū in se horret analiū quelibet. Dicens admodū redd uue
ase. eā quod merces naseē consumere. Cū sit cultura repa
rabile. ut eumeū. alter fructū in terra sit & succrescat. Qeare
eni. e. cum rustica sacrone facias. lob; demisses. grandes glebas
cedunt. do legenib; frangunt. Dicta quasi occentatio. quod quasi
cooperiat femina. ss Ne uocaut e. t. r. b. f. p. i. Hoc dicit. Ho
cat te offitiū id. humanitatis lex. dat certe philosophus. que
hoc precepit. & cū magnū supplū dicat egenti. ut naufrago dimi
cosuccurrere qui substantiā suā una cū uitis naufragio perdi
at. & ipse in. e. u. i. d. p. d. Nauū tutelā dicē. quā quasi impubib;
ut habent ut pinguet. ss Lamq: obuia. e. rates. l. Lam illius pars
naufragi rates mergis occurrere. Mergi. dues marino sunt. de
quib; uirgil. Trapricis statio. g. m. ss Hunc & de spe spire muno
frange. a. ld. exparsimonio tuo minue aliquid. qd tribuis nau
fragio. ss Ne piceus oberre. o. i. t. Qua solebant naufragi cultus suos
intabula pingere. & quā admisceam udines mouerent. & eus in
seruis subuenirent. Unde superius dr. Canas cū f. t. u. p. e. i.
u. p. Sed cenum funeris heres. n. i. q. r. o. u. Uerba dui. ti mise
ricordis adpsū. Hoc non facia nec res. mis mihi nascet. qd largi
endo hereditate diminuā. Aut funeri meo ut solet fieri. nec
cenā qdē impendat. Nam in funere ubi cenā delicatā apparare so
lebant. quā adrogā alicui cum ipsis corporib; cremabatur. Qd
& uirgil cōmemorat dicens. Congesta cremant. t. d. f. e. o. ss Urne
ossa inodora dabit. Aut modera sine odore. hoc est sine unguento mis
ue in loca. id. mortui. honore cupienti. sine sepultura. ss Seu
spirent. animama. f. f. o. p. e. n. p. Hoc. siue homis siue corpus. cū
unguenti. corpi meo dealbet. heres tanquā offensus. diminuta
hereditate neglegat. Surdum spirent. deuitā odore. ne prodant ne
seu ceraso peccent. o. Qui solent pigmenta ui ceraso cutis admis
cere. sicut & cutis. mercet adulterant. & picturis; uendunt.
Tunc bona. i. m. Uerba dui quibus heredē dicta fingit. ne ne
re familiare. admetui. mortē deflauerā minus. ss Sed bestia
us urge. d. g. Graios doctores. id. philosophos. hebetari. mope
& feroce. animis culpat. Lucr. ius. eo qd ipsi pecuniam largiendā
eē. dicunt egentibus; ss Ira fuit. postquā sapere. u. e. p. e. p. u. n. h.
m. e. f. e. u. u. p. Uerba heredis dui. & hoc dicit. Eo modo con
tingit. ut exoptatā sapientiā. patre cū peregrinis mercib; amerem.
Sapere hoc nrm dicit nrm sapientiā. mortis exsequie. nauigia dante
tignaria. ad nos pmare. ut philosophos transiuit; ss Fenisece pul
tes rusticoru uitā quam edunt hisque foenū secum. Crassa un
guine qua cum rustici oleum defuerit. adipe porcino impulsos
misso polo decipiunt. Frigo haec tam dura uitia. quae nam philo
sophi utuntē. Lasciuiam nrā ante minuat. ss Hoc amore ulte
rior. Uerba pfii ad uarii. qui se deuerbis heredis sui. ne largi
retur inopi excusabat. Hoc dicit. Humquid hoc postquā sepul
tus fueris. timeas ne sine odoribus; heres tibi faciat sepulturam.
mere ē ulterior. postquā sactus fueris. amis. ss Aut mis heres

Leiden UB. B.P.L. 78, f. 25r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 78 fol. 25r

uelle sensera cumulate satis factus ee debet uoluntati tue
Nãne pterire aliqd. quod argumentũ mommuratione reperiendũ p
tineret. Plura qũa adre desiderata erant sũ complexus. Fecisq; qd
saepe liberales uenditores solent. urcũ aedes fundũ ue uendide
rint. rursus caesis. receptis. concedant tamen aliquid emptori.
Quod ornandi causa apte et loco positũ ee uideant. Sicubinos
adid quodquasi mancipio dare debuimus. Ornamento quaedã
uoluimus. nondebita accedere; Explicivit CICERONIS
TOPICA

Incipiunt Commentaria Boëtij.

Exhortatione tua patricii rhetorũ peritissime: que et praesentis
honestate ppositi. et futurae aetatis utilitate conuincta est.
nihil antiquius aestimau. et monitori muneri libentissime
adquieui. quodnon ad instruendũ te. cõmentarios immarci
tullii topica labore me credidi; discipulus quippe fore. simuner
ua quod anunt. litteras. Secũ inquã disciplinarũ liberaliũ
penu. nrẽ apudte seny pignus amoriq; pmaneret. Quodeñ
munus exanimo diligentibus. iucundius inueniri potest. qua
quod ipsius animi partes formar et instruit. Nã ceterafere
caduca imbecilla labantia. et fragili fortunę uice spectes. penesep
alieã; At uero opulentia litterarũ. nec ipsens immunit aetas;
earuq; auctoritate. ipsaetiã cuncta constituens auget potius et
confirmat uetustas; Accipe igit opus. nonefficientię secu
ritate. sed amicię pśumptione susceptũ. Apud quã: quo un
suo pacto etiã garrire nondecet; Simul. quia praelato anot
munere. cũctor aliquid operũ postulare uero. muneris fuerit
sine gabis; Sedcũ immarci tullii topica. marius uictorinus
rhetor. plurimę indisserendi artis noticię cõmenta conscrip
serit. nonne oportuisset melioribus forsitan attemptata

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 90 fol. 12r

comungere: nisi esset. aliqd. quoseñr quoq; labor exeſſere atq;
parare potuisset; Quattuor enī uolūminib; uictorinus utropica con
scripsit. eorū primo. de declarandis tamen libri principijs occupatur. Addit
etiam siqua incode uolumimine prędicenda fuisse ppendit. ut ab exor
do uoluminis topicorū. quo deſt maiores nos resscribere ingressos tre
bati. usq; ad locū. sed iā repuſeſt ad id qd instituimus accedere. primi uolu
minis uictorini expositio terminet; Secundo uolumine. de inducendi
atq; inueniendi dialecticę partibus: et de locorū atq; argumēti diffini
tione practat. ut ab eo loco topicor. quę ſt. cui ominus ratio diligens dis
serendi duas habeat partes. una inueniendi. altera iudicandi. usq; ad eū
qđ ait. itaq; licet diffinire. locū ee argumēti. sedem Argumentū ait. ratione dubię quere
faciat fide. Sed libri cōmentorū explanatio subsistat; Tertius uero atq;
quartus discretione inter se eor. quę exempla formiter ęſequuntur. ha
bet tertius quide. tulliana sibi deesse ęponeret exępla. Quartus uero eos
dē locōs alias rursus similitudinis monstret. cur singulę tres oratorib; ceteris poetis
oratoribus ciceronē et catonē; itaq; prę ceptis ostendit. exemplis multiplici
ter colligęscat. neq; loco quo utropicis. sed ex his locis inquib; argumenta in
clusa sunt expositio pgressa est. et transcendit locū. quę ſt ualeat, aequitas
quę paribus incaussis. paria iura desiderat; Quanta uero pars reliqua sit
topicorū. ipsius uoluminis magnitudo demonstrat. qua uictorinus neq;
attigit. neq; attingere potuisset. tot rebus minimus immoratus, nisi o
pus multa librorū pluralitate distenderet; Nos uero. et hanc ipsā
particulā. qua uictorinus attigit. diligenter impossimus aggrediemur.
et longius expositione pgressi. cū topicor debemus fine consistere;
Quare hoc debita operis ępositione conueniens sumamus exordium. Sed an
tequā de topicę facultatis ratione ptractem. phemii quoad tractandum mor
eius tullius utitur. paucis absoluā; ait. maiores nos resscribere ingres
sos trebati. et his libris quos breuitā tempore satis multos edidimus. digni
ores. et ursus ipso reuocauit uoluntas tua; Omnia q; usq; ad eū locū quo
ait. sed iā tēp; adid qd instituimus accedere; omnę phemii qđ a leo
ponendi. mendit auctore. utrum per horicis discit. an bene uolentia

1 locos X argu
mentos X

1 id. boecumen
tis

quo

Leiden UB. B.P.L. 90, f. 12v

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 90 fol. 12v

ACAD. LUGD. BAT. BIBL.

Leiden UB. B.P.L. 90

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 90 fol. 1r

soluat medio. an sudz an malem q est exmare & fetid. sicut de illo ꝓpheta dens ꝙ os ysaie aiꝰ ix ad diat dicite dnus dō dens dabit not signū hinc gapiet & ones aiē alij sā qui dō se. nata sūt & fetid & biw annalis gapa in peād & oēs fuerūt peates. eaid ꝙ moyses sanctis oibus ꝓphis peccauit & ostendit ꝙ os suū se peccasse de uslo aiē ysie & os ysaie caſ suū Qo nūq peccauit nec ducenā est nē dauid in oe eius de alijs aiē sās omnibus dixit dens ꝙs Job aiꝰ xxxv In omnibus sās suis nō est ducenas qui sit pecd uel iniqtate Et ysemias ꝓpha diat Cordi omnis ꝙua Caſ xvij de actate iudeoꝝ ec q̄ non intelligunt apīd aduersi-

Omnes dnō qui sit ꝙsedī mot qz ḡs dixit dens

Et ysaiā ꝓpham Ecce dit actus sup isr quousq̄ mētit genatr ꝙsedī tatib. & tacz diat aiꝰ bꝰ Audiencs audiet tnō intelligēt & uidēs bi debūt tnō cognoscat et auda ostus genas ꝙnigw ssau tpn adē aiꝰ dslue exacui dnō ar ꝓpha hui & obtura aures eī ne forte audiat & quer-tanē adme & sanē eos Et dixit ysaias usq̄quo dne Et dixit dens Donec sūt ciuitas sine habitatore & domus sine habitatore Dixit eaid Domine Et aīa permanes & uastne ꝓpham Et ysemias aiꝰ xxv Pauī Jud est sup tā sale terrā in sapide adamabimo. & exalsid sup sacrudiēt ordis eoꝝ Et ysaias ꝙ aiꝰ Cognouit bos possessē sui & asinus ꝓsepe dnī sui ysr aute me nō cognouit Et ysemias aiꝰ bui Orisus & lymida & Cyamus sicut agnus adductus sū ꝓpha aute me nō agnouit C Et sicc dia dixi sp̄ quare os dne nr. qz nō agnouistī adductum ispūsa dnī Et de not dixit dens ꝙ ysaiā aiꝰ dnūj Elonguaste fontis genā eaid & lyderem oculos. sunda & lyderem aures Cur omēs genas ḡgregnas sē. & quid uoluit dicē ꝓpha ꝙ ter iba mst q̄ dens repulit nos qz nō agnouistī aqpus adductus ispūsa sā eius. & ḡgregauit eos de finib̄ gētis ad se lex nr. sup quo admirat dō dixit in ꝓb lxxij sicc est multitudo dextre excelsi Mot tuā dei sumi an aspu eius & in aspa. istū que nō habet finē in qua stupuit ia sue nulle dm. & sicc tuā

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 90 fol. 1v

Aeris igitur salubritatem declarant loca ab imis mediis alti ab,
libera & nebularum noctib; absoluta & habitatorū considerata corpus-
cula. si eis color sanus. captis forma sinceritas. inoffensum lūm oculorū.
purus auditus. fauces cōmeatū liquidas uocis exercent. Hoc
genere benignitas aeris adpbatur. His aut contraria noxium
cęli illius spiritū constituentur. DE AQUA ET FONTIBUS

quae uero salubritas sic cognoscitur, primū ne lacunis. aut
palude ducatur. ne de metallis originem sumat. sed sit pspicui coloris.
neque ullo. aut sapore. aut odore utiętur. Nullus illi limus insidat.
frigus tepore suo mulceat. aestatis incendia frigore moderetur. Sed
quia solis his omnib. adspectum custodiris. occultiorem noxam tectis
seruare natura ipsam quoq; excolarū salubritate noscamus. si fauces
bibentiū purae sunt. si saluo capite. in pulmonib. aut thorace. aut nulla
est. aut rara causatio. Nam plerūq; has noxas corporis. ad inferiorē
partem quae supra sunt corrupta demittunt. ut uiciato capite ad
pulmones. uel stomachum morbi causa decurrat. tunc culpandus
aer. potius inuenitur. Deinde si uenter. aut uiscera. uel latera
uel renes. sine dolore. aut inflatione uexantur. si uncia nulla
uesicae sunt. Haec atq; similia. si apud incolas pro maiori parte
constare uideris. nec de aere aliquid. nec de fontib. suspiceris.
DE QUALITATE TERRARUM.

Terris uero quaerenda fecunditas. ne alba. & nuda sit gleba. ne
macra. sabulo. sine admixtione terrena. ne creta sola. ne harenae
squalentes. ne ex una glarea. ne aurosi puluerisi lapidosa. aciei. ne
salsa uel amara. neuliginosa terra. nec otiosus harenosus atq; iejunus.
ne nullis nimis opaca & solida. sed gleba putris. & ferens nigra & adregen
dam se graminis sui crassa sufficiens. aut mixti coloris. quae &
si rara sit. tamen pinguis soli adunctione glutinetur. Quae
ptulerit [illegible] sine nec cretosa. nec sicca naturalis egestia
ferat. qd frumentis dandis. aridae signum est. [illegible]

Leiden UB. BPL 102. fol. 63r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. fol.
BPL 102, fol. 63R

patiuntur. Quod si aliquod animal forte decidere. oleũ putredine
ac nidore uitiare. iubent greci coriandri manipulũ. in olei metreta
suspendi. atq; ita paucis diebꝫ manere. Sinihil dehorrore decusserit.
mutandũ coriandrum. donec superetur hoc uitium. Sed maxime ꝑderit.
post senos dies. muasa munda transferre. Melius siacetũ ante ueterunt.
Quidã feni greci semen. siccũ tritũq; ꝑmiscent. t incensos oleaginos carbones.
in ipso oleo frequenter extinguunt. Si acerbus odor fuerit. uuae ẽcremen
ta. quae greci gigarta uocant. ꝑcipiunt. tusa. & in massam redacta
mergari. DE OLEO RANCIDO CURANDO.

Oleũ rancidũ. greci asserunt. sic posse curari. Albã cerã. mundo. &
optimo oleo resolutã. & adliquemẽ. mitti in eo iubent. Tunc sales frictos.
calentes addi. operiri. atq; ꝑfrigari. Sic fieri. ut oleũ purgetur. sapore. &
odore mutato. Oleũtamen omne. interremis locis esse seruandũ. & eam
etius esse naturã. ut sole. uel igne purgetur. t aqua feruentis. simul misce
antur in uasculo. DE OLIUIS CONDIENDIS. Hoc uiãmense-
oliuas condiemus. harũ genera sunt diuersa. Colũbares oliue fiunt. sic.
Mterni scratib. oliuarũ. puleiũ spargis. & mel. & aceti. & sales modice.
fractura interecedente. suffundes. tẽ sterne oliuas. supra sarculos fenicul
uel anethi. siue lentisci. & ramulis oliue subditis. aceti. & muriã. suꝑfundis.
& has constructiones. usq; ad uasculi plenitudinẽ. patieris insurgere. Mter.
Electas oliuas. muria maturabis. Post xl dies. muriã fundis uniuersã. Tunc
duas defriti partes. aceti unã. mentã minutae incisa. uasculo addes. & oliuas
replebis. ut iusta infusione ꝑnatet. Mter. oliuas manu lectas. una nocte
integra. in balnei uapore cẽ patieris tabulẽ. t crati. suppositas. Mane balneis
extractas. salib; tritis consperges. & uteris. Quae in amplius. quã octo dieb;
poterunt custodiri. Mter oliuas illesas. primo mitris immuriã. Post dies
xl. leuabis. atq; inter cides. acuto calamo. Te si dulciores habere uolueris
duas tapae partes. & aceti unã. si acriores acetideas. & tapae unã debebis in
fundere. Mter. Passi sextarium unũ. cineris bene cocti. quantũ manus
utraq; gestabit. uini ueteris. unũ simiculũ. & aliquantũ cupressi foliorũ

Leiden UB. BPL 102, fol. 132a

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. fol.

BPL 102, fol. 132R

se; ic ea ese ... na iuuarit augmentu; quae omniu clau
sa ... mares animalium. atq; concharu rubet incremento suo mem
bra tui gere. echini carnes tu[m] ... dulcescere ... adolescto
more canficitur. hanc quoq; rem. ÿ omis menses. bene facietis
hibernos. Pernas uia. & lardu confecimus. non solu mense hoc. sed
omnib; quos hiemalis algor astringit. Tempore hoc. phamules
siluas. & baccis fecunda urgultra. ad aprum dos ceteras q; aues capiendas
laqueos expedire conuenit. hocusq; in martiu mensem. rendetur
aucupu. m. DCCCLXX. ¶ Decembrem ianuario
in horis causa dispar adiunxit. cu linea simili. ille augeatur. iste
decrescat. Hora. i. pedes. xxviiii. hora. ii. ped. xviii
hora. iii. ped. xv. hora iiii. ped xii. hora v. ped. x.
Hora vi. ped. viii. hor vii. ped x. hora viii. ped xii.
hora vi.ii. ped xv. hora. x. ped xviii. hora xi. ped xxviii.

hoc est
pallady ruthe
nii taurini emi liam
ber. illustris
opus agricul
turae

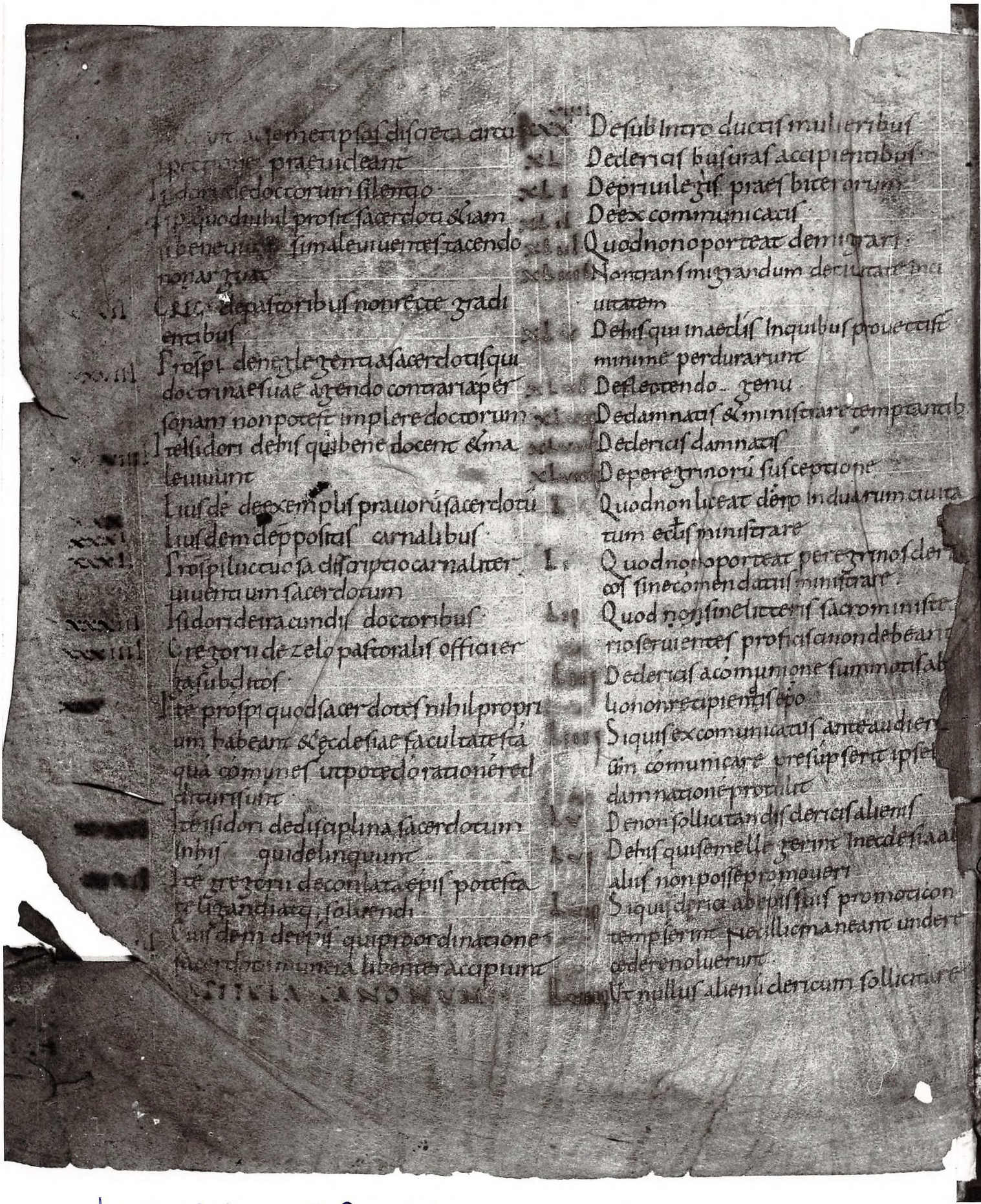
PALLADII RUTILII TAURI AEMILIANI
VIRI INLUSTRIS OPUS AGRICULTURAE FINIT LIBER

felix locus quitalem geminam complectitur. laudabilis curtas inqua
tales diuitiae conseruantur. quod exconsequenti liquebit exemplo

Leiden UB BPL 102. fol. 133v

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. fol.

BPL 102, fol. 133v

Leiden UB. B.P.L. 126

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 126 fol. 2*1v?

26

REGULA CANONICOR

816.

Synodus Cabilonensis Aquisgranensis.

Sub Ludovico Pio.

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 126 fol. 1r

...iel teneri presumat suo sponon...
...beriente consensu
...ecclesiis communia minime cele-
...brentur
Quod nullus ecclesiasticorum in taber-
...nis comedere debeat
De aurigis.
Quod usuram non solum clerici exigere
debeant sed nec laici expiam
Debis quibus carnium in dero constitu-
...ti distringuntur
De numero certo diaconorum
Debis quia abominantur eos qui carni-
...bus vescuntur
Debis quae inusus pauperum conferuntur
Debis qui proum timitate sup biunt
Debis qui dominico die ieunant tam
quam in dl. precedentis differente
Debis quae clerici sacra ieunia absque ne-
...cessitate dissoluunt
Debis qui post excommunicationem communi-
...onis aluerunt & qui excomunicatis p...
domos communicantur
Debis qui ab alia parochia per consa-
...erinam eporum suorum in alis commo-
...rantur
De clericis excomunicatis & laicis
De epis clericis a deum abus impremis
De damnatis epis aut clericis & a deum ab-
...Imperatorem
Debis qui in sacrario seruum usuras

...nones gant
Debis quinam bone debeant ide[m]
publice psallere
Debonore qui epraes bieris diaconi qui
subip sis sunt debeant exhibere
Quod subdiacon non debeat benedicere
uel benedictione tribuere
De exorcistis qui non sunt ab epis ordi-
...nati
In aecclesia prandia fieri non debere
Quod propter epm clericus proficisci
non debeat
Ut ad sacrarium mulieres non accedant
Non licere clericis lubricis spectaculis
interesse
Oblationes offerri in domibus non opor-
...tere
De clericis & monachis non manendo ab
suo proposito
Quod non oporteat clericos habere ad-
uersus inuicem negotia propter
epm relinquere & ad saecularia tri-
...bunalia recurrere
Quod minime clericos tiens mutare
conueniat
Quod non liceat clericis post mortem
...epi res ad ecclesiam pertinentes dispen-
...re quibusdam clericorum pauperum ut
in ordine postea habuerint aliquid ad
ecclesiae potestatis subiacet
Ut clerici habeant usum pellium grisiarum

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 126 fol. 2r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 126 fol. 2v?

curatoris uicio mala acta sunt. p̃ patris infirmitate legis beneficio reuocare: Et infra uicesimum actatum annum quicquid contra legẽ gesserint exequuntur Minoribus uero inhibitum p̃mittitur. ut ignoraue rint. seu defidei iussionem. seu de subscriptionem mandati. secundum quod lex ipsa declarat non teneant obnoxie: Quicquid uero firma ætate gesserint in sua firmitate p̃durent XVII De his qui uenia ætatis sue impetrauer. Hoc est ut populi masculi quando ad uicesimum. & puelle ad octauum decimum annum puenerint, Oportet eis auxilium principis implorare, Et tam consensu iudicis p̃batis eorum annis. si necessitas eis fuerit. p̃ die eorum in aliena iura transferre. XVIII De iudicis Judex cum causam audire ceperit. litigantium sua nouã sententia: Et tantã patiens audeat. Quousque ordinem rei. ueritatis perueniat: Nulli liceat apud duos iudices causam partire. quod in uno iudicio potuerat terminare:, aut ap̃ unum de negocio suo principali proponat: Et ab alio sibi nomen beneficiorem postole consignari: Quod si quis hoc fecerit qd repetit p̃dat: Et quum tam porcionem facultatum suarum. de qua in orbi pos sident reipublice ciuitatis illius cedat in cuius finibus res de qua agitur fuerit constituta XVIIII De inofficioso testamẽto Quod non ut reuis. se lex imo patre fratribus liceat contra testamentum: Quod si natus alibus mera [illegible] infamia [illegible]

Leiden UB. B.P.L. 191 BA

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 191 BA fol. 2r?

agere possint; Inprincipio causarum firmitas
psonarum requiratur. Et qui mandatum haba
ipsum psse re para: Ut uxori sue. de
rebus uxoresue. nihil agere possit: Ut alterius
negocia suscipere. femine non psum mand;. Mili
tantes non p mittuntur causas suscipere alienas.
Ut extum rei iudicata est. in dominum respicit.
non in auctorem XIII de accionibus adpetes
TRANSLATION: Hoc est ut quicumque cautionis
exigendas potentibus dederit omm debit pdat:
XIIII. de his qui pro tertio rum nomina inlite
PRETENDUNT. ut tutulis pdus: ad figut.
Qui cumque dere. in quacumq; est diuisentur. sialteri
us nomine uoluerit defensare: Aut alium alte
rius nomine in quietare p simpserit; Causam dat
a rei de qua agitur seu possessionem se repetacion
em amittat; quamuis bonam merita negocia possit abere.
XV. de dolo malo Quecumque de dolo malo
ut de fraude. ut de cartarum suppositionem se gra
uatum dicere uoluerit; Intra bienium suas. &
& incipiat & diffinat accionis. Ultra sibi nec
ad incoandum. nec ad diffiendum tempus noverit
nec concessum; Et si intra bienium lis. cepta
fuerit. usque continuum. bienium temp. quod
sequitur omis causacio decedatur: postea uero
uoluacio nullatenus audeatur XVI
DE ETATE PUPILLORUM ET MINUCIONE. Ma xime iuge si
mus sextus annus ingressus fuerit pupillorum
liciate his utique quid. aut pse aut primoris uel

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 191 BA fol. 2v?

Et akl ag̃ usque inx· kt sep̃b: agendarū causar̃
tribuat̃ licencia: A decimo aut̃ kt sēbr. usque in
idus octobris: undecimales ferie concedantur: Eo
etiam die pasche· nat̃ dñi· ac die nat̃ dñi: et epipha
nie· sep̃e quam celebrandum: a septem quoq; cum
sine formidine est rep̃tu uolumus celebrare: Li
bro octauo: era xxxv: inuenies de quadragesima
Ut rudes die sabbati· nulla accione perturbantur·

Necesse utique amplius nocentem quamuis ad cautiorem
animum conuersum paciens ut dimicationem suam
uenerit· poenam quam impacto primi dissoluat a
facta fuerint.

Quia uero in causa suscepta iniquo potiri exitu
non rectus· a communi bonorum iudicium
a communione separatur· Quidem nec iudicis a
recta· poenam accipiat

uocatorum ordo· non scribitur eum quadibus
nominibus fuerit; Reclamatum

Cognitor est autem mandato causam suam agen
dam suscipiens· prima ut dicitur· immunis:
Procurator est qui pro alterius causa committitur
Quum dominus· de peccatis fuerit missurus
ille quidem mandatum· sicut ab eius discipu
lis dictum· quia opus· omnium hic agere debet
successionis qui tempus· Ut rub
rum· cum ordo abusus· qui sequitur· cum comma
primum· a dimicationem communis causas

ACAD LVGD

Leiden B.P.L. 191 BA

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 191 BA fol. 1r

ille intestatus nonualebit: Si mat filius quartā
nondemiserit eius nonualeb testamentum; Ita tam
ripbare potuerint matrem nonlesisse: Si filius pter
missa matre fecerit testamentum: & quartam non
demiserit. sitam filius fratribus consanguineis aut eor
filii puriem sexum nēcpbantur nonualeb; Na
si mater pter missa manifeste filium leserit. ad
quercat lesi filii uoluntate: & si seruo cum libtate ado
mino fuerit hereditas dimissa & fratres germani
fuerint pmissi, Illi hereditatem adquirant. saluata
men seruigraciam libtatis: Si pater quartam por
cionem filius in fine reliquerit. nullomodo contra
patres pos suggerit uoluntatem; Quod intra quin
quennium & tam si filii contra testamentum patris
nihil egerint postea agere pibentur; Nam si in
tra quinquennium. lis. incoata fuerit. usque ad tri
cennium obtinē accione; Si quis se testamentum p
tentum dixerit audeatur: Quicumque pter am
tum sibi aliquid derelictum acceperit contra uo
luntate defuncti nihil agere pssum mat

DE INOFFICIOSIS DONACIONIBUS

Quem admodum de inofficioso testamento agi
ta & de donacionibus: si quar tamē demiserit
aut de inofficiosis dotibus: Si undonacionib
cedat filius quartam sibi recopere porcionem.
Si mulier marito secto dotem dederit & expi
ens marti filius quartam non reservauerit
nualebit. XXII. De hereditatis petic̄ionem

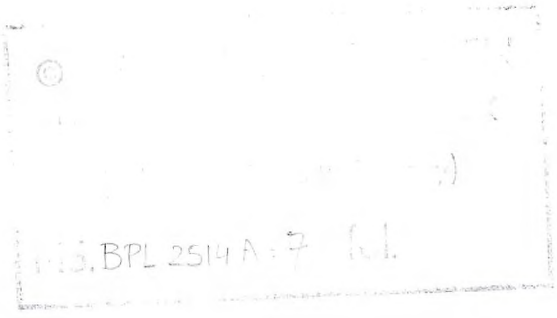
© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. BPL 191 BA fol. 1v?

mediatore nos exaudit. Ego dormiui & somnu cepi. Resurrexi qm dns suscipi
hoc n̄ potest fidelium dicere. recolens mortē peccatoꝝ suoꝝ. dom̄i regenerationis. Non
timebo milia ppli circūdantis me. Exceptis hijs que unuersalitē eccl̄a sustinuit & sustinet.
habet etiā unusq̄sq; tēptationes q̄b; circūuallat̄ hec dicat. Et surge dne saluū me fac ds
mi. hoc ē suscita me surgere. Cū tu percussisti omēs aduersantes m̄ sine causa. Recte imp̄ des
truatione dr̄ de dentibus. Sanctis ei qui n̄ solū unitatē xpi corp̄is. etiā unitatē quoq;
spūm sentiūt. Dentes peccatorū contriuisti. habet unusq̄sq; maledicentes sibi. habe
etiā uitiorū auctores. Contantes ei a xpi corpore uidere. S. dni ē salus. Cauenda
superbia ē. dicendū. adhesit anima mea post te. Et in pplm tuū benedictio tua. hoc
est & sup unūquēq; nīm. [illegible]

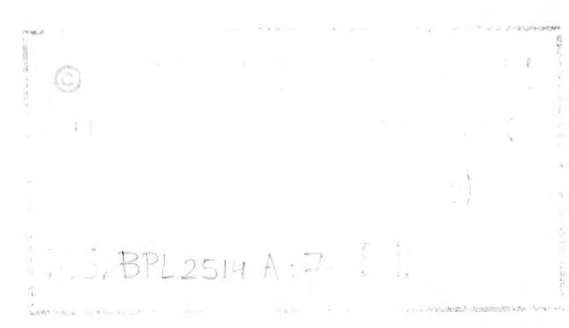
usis legis ut ad iustificationē omnis credentis. Hic enī finis p̄cepti ut si gustet̄ n̄ constupro
nē. Verūm aut̄ omne canticū psalmus sit. Non potē omnis psalmus canticū. Sunt quedam
canticā que n̄ possint dici psalmi. Et quedā psalmi q̄ n̄ possunt dici cantica queri potest.
Sciendum aduertendē scripte sūt ne forte canticū leuitā inducet. psalmū aut dicentē qui
cantant ad psalterium. quasi ē dauid̄ psalmus in magno mysterio p̄dū historia. De quare
hic ē differendi locus. qa diuīa inquisitionē elongā disputationē desiderat. Nunc
uerum aut uerba dicit. post resurrectionē spectare del̄em aut̄ omnis in ecclesia
uocare & exaudiuit me ds iustitie mee. Cum in [illegible] credentes dispensatis in eo.
uocare & exaudiuit me ds unitatis mee. tribulationē dilatasti m̄. Angustie
tus tristicie. mitigauit & gaudiū me iuuit. Tribulatio enī angustie. nomīe am
ma hominis opantis malū. Cum aut̄ dicit. gaudens tribulationē. scientes q̄ tribulatio
patientiā opat̄ usq; ad illud ibi aut. quē caritas dei diffusa ē in cordibus nr̄is p̄ spm̄ sanctū
dat̄ est nobis. n̄ habet cordis angustiā. quāmuis ex tribulatione ad patientiā
tio aut̄ psone q̄d ait. ea ubi aut exaudiuit. statim mutatus ad sedandā
si in ea rectus ac sui memor. & iuxta tecta ē. murū quor̄ primū tāgit
hominib; exaudiri se ē. postea cōpellere exaudiatorē suū. in forte
admodū exaudiat̄ sum. ipsa dilatatione cordis malunt cū dō loq̄. ut
tenderet. q̄ sit corde dilatari. dē ita cordē habere infusū dīm cū q
quar̄. q̄d ipsa ei q̄ ē dens in xp̄m illuminat̄ ē recte accipit̄ imp
hominis quē suscepit sapientia in deo quē admodū hec p̄ sunt e
eū abeā aliquādo desertē. sīq̄ē. modū ipsa ei dep̄catio nre pot
dicū ē. sic etiā de illa repentina dilatatione cordis. potest ide
loqui. quor̄ uiscera sibi imposuit etiā cū aut. eturum ē in eb
in deditis in ecclesia. Quare hic q̄q; potest dicere dilatasti m̄. pu
quente dō. cui caritas diffusa habet in corde p̄ spm̄ sanctū q

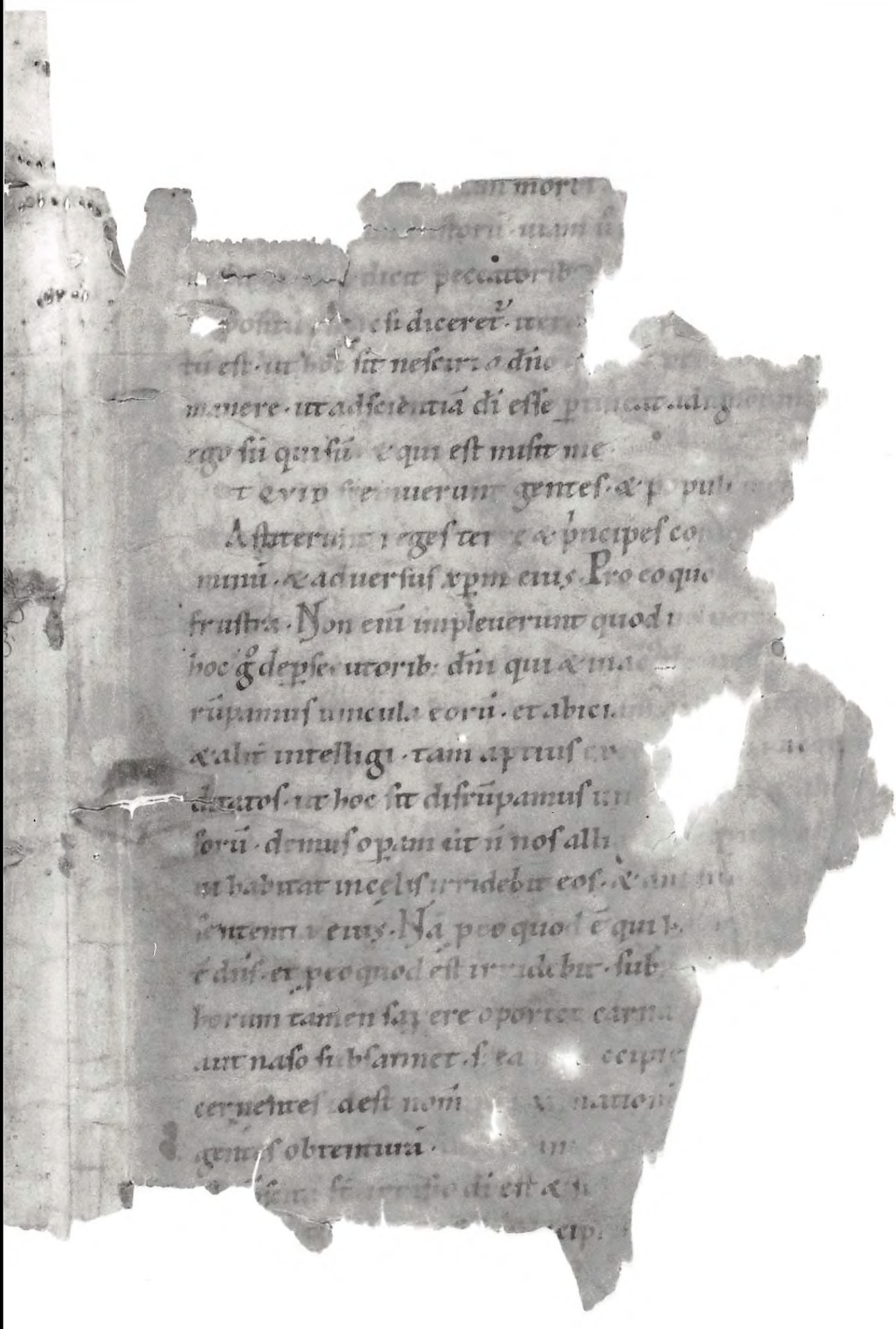
Leiden UB.
BPL. 2514 A:7

©
U.S. BPL 2514 A: 7 (L)

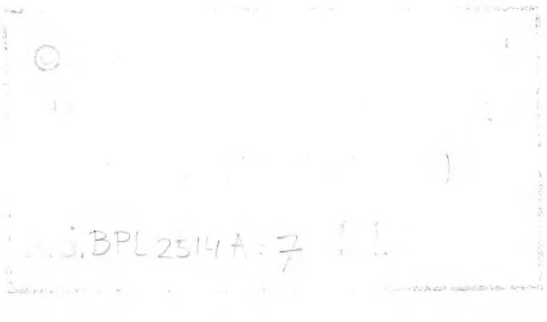
190. A.° 29.
Mss. Lipsii F. 29

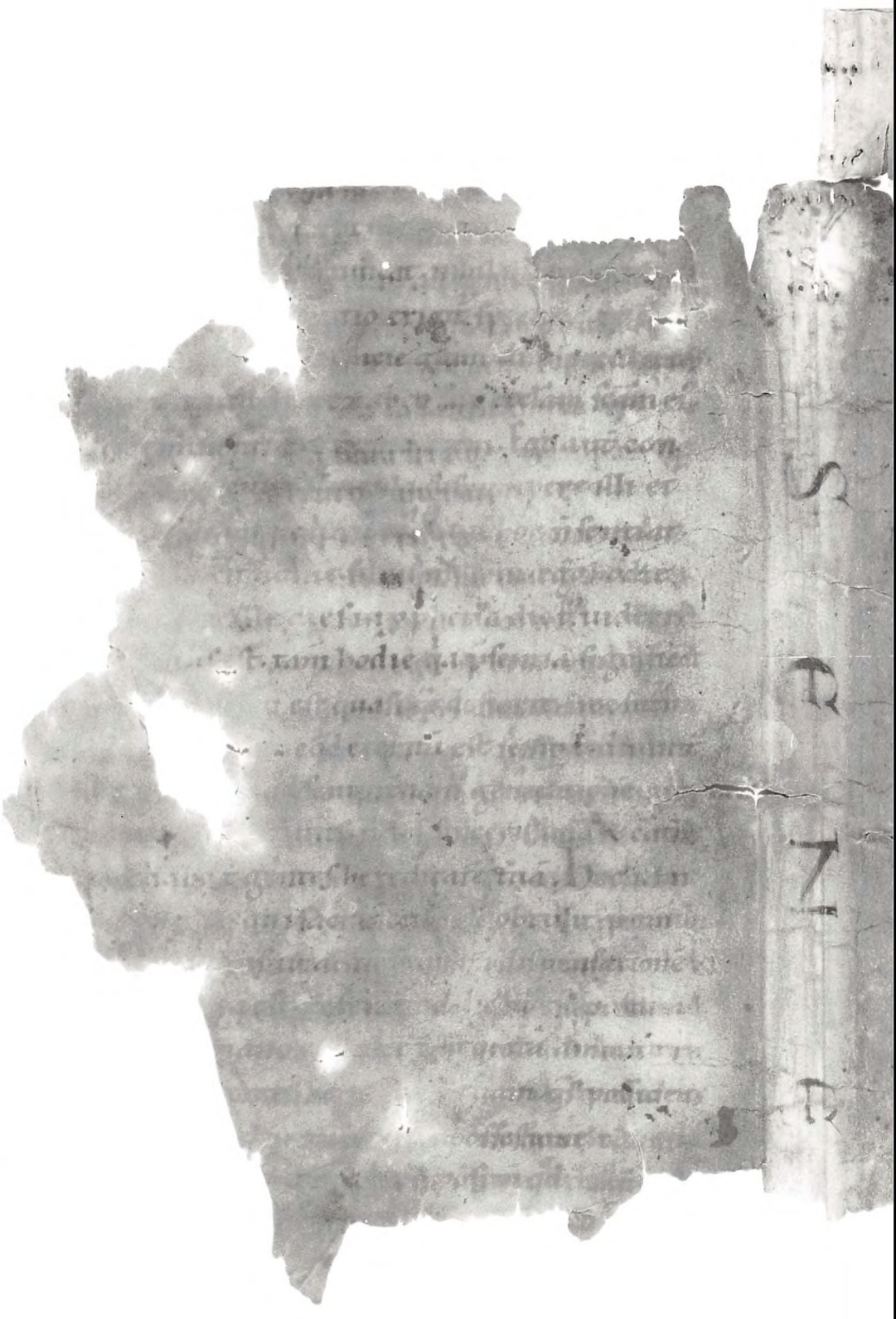
Leiden UB.
BPL. 2514 A : 7

©
U.S. BPL 2514 A:P

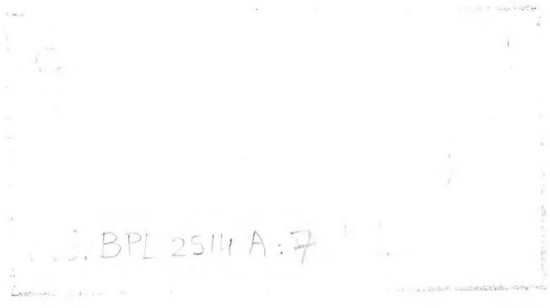

Leiden U.B.
BPL. 2514 A:7

N.J.BPL 2514 A : 7

Leiden UB.
BPL 2514 A:7

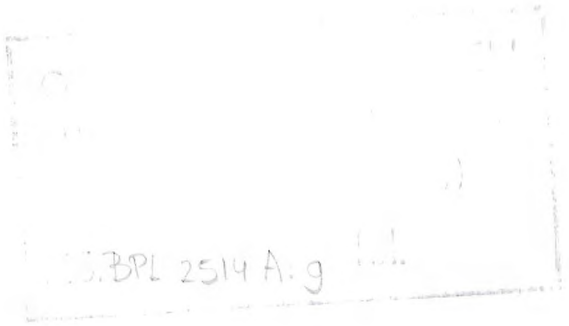

BPL 2514 A:7

ar esse maior; D[illegible] eis; Reges gentiu
dominantur eor[illegible] et qui potestate habent sup eos bene
fici uocant; Uos aut non sic; Sed qui maior e in uob
fiat sicut iunior; Et qui p cessor e sicut ministrator
Nam quis maior e qui recubit an qui ministrat
nonne recubit ego aut in medio uri sum sicut qui ministrat; Uos aut
estis qui p mansistis mecu in tēptacionib; meis; Ego
dispono uob sicut disposuit mihi pater meus regnum
ut edatis et bibatis sup mensam meam in regno meo;

ACAD
LUGD

BPL 2514 A:9

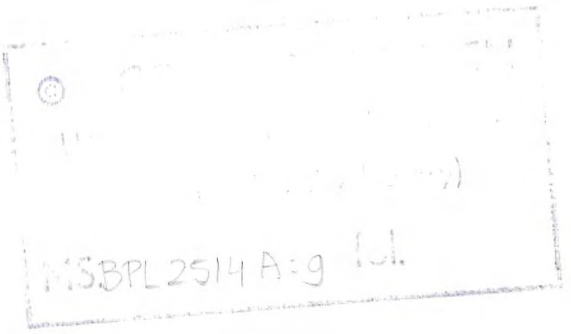
Leiden UB. BPL 2514 A:9

BPL 2514 A.9

eni uob · qm adhu[c] q̄d scriptū ē[st] opo[rtet]
p[er]imm[er]e, Et cū muta[ti] s[unt] de[pa]rauit ē[i]. & ceci[de]r[unt] q[ui]
sunt deme[n]. finē habent., a Alli dixer[unt]., One. eccl[es]ia
du duo hic., a alle dix[er]unt eis., b Sat[is] est., c Et egressus ibat.
(Et n consuetudine Inmontē oliuar[um]., Secutaq[ue] sunt
illū ei discipuli., & cum peruenisset ad locū. dixit illis., Ora
te ne intretis in temptatione., c Et ipse ab[s]cessit ē ab
eis. quantū iactus ē lapidis., & positis genib[us]. orabat di
cens., b Pater. si uis. transfer. calicē istū a me., Uerumta

e. 1xxi.

Leiden U.B. BPL. 2.514 A:9

MSBPL 2514 A:9

Quare littē apices uocant & ſyllabē ſcor dia i dē puncta aqui fieri nō pnūt apices uocant ſed diast

Nā ap̄ē ppriē ſumitas aliqū reuocat; dicit⁹ q̄ longe ſita pedib⁹; ē aūt ap̄ē littere·l·ne iacens ſup̄ eā ē qualīt dicta. Quare dicunt elementa & q̄ ſicut quatuor elementa id eſt aer. ignis aqua & terra inſe inuicē coeuncia unū corpus mundi efficiunt. ſic he ſibi inuicē mē gluttinatē littera lē uocē quaſi quoddā corpus ē ſicunt. Quare athom littera aphiloſophis apellat & q̄ indiuiſibilis ē; omē enī indiuiſibile ḡrece athom uocant. Quidp̄ ē athom? minutiſſim⁹ pulueculus qui in radio ſolis uidet. Quot accidunt littere? iii. Que? nam quę uocat ut a; fiḡa quā oculis cernim⁹ ut rea rū carec teres. Littera ſ quā intellectu p̄cipim⁹. ut q uocalis quę ſono nem habeat. ut q̄d poſſint unde te ſyllabā facere.

Syllaba quidē & cōp̄henſio litterarū ut unius uocalis enunciatio ut ar ſit a; Unde dicta ē & Accepcione littere nō ſillabe non enī grece. Latine dicim⁹ concipere

Quare ergo dixim⁹ q̄d ſyllaba ſit unius uocalis enunciatio & Abuſy uel hoc nō ppriē dicim⁹. in Quot littere ſ̄ p̄cipiunt ſyllabe & uſque ad ſex abinitio poſſunt eſſe ſyllabe quā decē & ſeptē ⁊ ſi quidē ex augm̄ti & ſpūbus una aſpiracionis nota eſt. H; una duplex. x. Duę ſimp̄ uacue k & q. Duę ḡrece ȳ & z. Quidē uocales & ille littere ſ quę dulcedo aperc̄ione fauciū ſine ulla collisione labroꝝ uarię ēmittunt. Quare dicte ſ uocales & q̄ p̄ſe uocē implent nulla adſtente cōſonante ut a e i o u. Quidē cōſonantes & ille littere ſ quę uel modo impreſſione labroꝝ uarie efficiunt. Quare dicunt & q̄ p̄ſe ſonant ſecunde uocalib⁹ cōſonant ut b c d quę ſine ēp̄ſſione n̄ poſſunt. Semiuocales quare dicte ē & Cōpt quidā ſemiuocales ſimp̄ ſeu deuocalib⁹ habeant, l b e. quippe uocalibus ēpiunt. ⁊ deſinunt in naturalē ſonū ut f l m n r ſ. Mute quare dicte ē & q̄ niſi ſubiecte ſibi uocalib⁹ nec ſonū nec q̄titatē ērumpunt. Sicut ē exceptē uocalis dextra peris ſonū ſ̄ incluſū littere, mut mut ſonabit ut b c d g h k p q t. Liquide quare dicte & q̄ in ſuā unā ſyllabā poſt poſite aliis cōſonantib⁹ deficiunt & ame ro excludunt. q̄d pluuialis eluuies clare declarat. ne poſſim⁹ excepiſſe uidear. Q̄d appoſitum & qua impoſitione nihil operis ſ̄ppoſuit. neſcilicet de pedib⁹ aut hui modi alijs parualoꝝ fragē infantiā. Ledit enim doctos

Leiden UB. Bern. Q. 3, f. 4v - 5r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Burm. Q. 3 fol. 5r

Nos nil meremur horum
quos creber simpl& error
concr&a quos malarum
utrinq cupido rerum
Sat est qui& dulci
fessum fouere corpus
fat simul sinistrum
uix emmicatur umbrae
CULTOR DEI MEMENTO
reformas & lauacri
rorem subisse sem
tedhrismate innocuum
Fac cum uocante somno
castum p&is cubile
frontem locumq· cordis
crucis figura signa &
Crux pellit omne crimen
fugiunt crucem tenebrae
tali dicata signo
mens fluctuare nescit
Procul o procul uagantum
portenta somniorum
procul esto peruicaci
praestrigiator actu
O corruose serpens
quimille per meandros
fraudesq· flexuosas
agitas qui& ac cor da
Discede xp̄s hic est
hic xp̄s est liquescit
signum quo ipse nosti
dampnat tuam catervam
Corpus lic& fatiscens
iacet recline paulum
xp̄e tamen subipso

Dirige e fons animarum
duo quos ociani sic elementa
uiuum simul demorburdum
hominem pater effigiasti
Tua sunt tua recolor utraque
tibi copula iungitur horum
tibi dum uegetata coherent
sp̄s simul & caro seruit
Rescissa sedibus sursum
soluunt hominem perimuntq·
humus excipit ardua corpus
animae rapit aura liquorum
Quia cuncta creata necesse est
labo facta senescere tandem
compactaq· dissociari
& dissona recta retexi
Hanc cudi optume memor tem
famulis abolere pactus
iter inuiolabile monstrans
quo per dram membra resurgant
Utdum generosa caducis
ceu carcere clausa ligantur
pars illa potentior exte&
quae germen abs&here traxit
Si iter rea forte uoluntas
lutea sapit & graue captat
animus quoque pondere uictus
sequitur sua membra deorsum
At si generis memor ignis
contagia pigra recus&
uehit hospita uiscera secum
partemq· reportet ad astra
Nam quod requiescere corpus
uacuum sine mente uidemus
spatium breue restat ut alti

Leiden UB. Bern. Q. 3, f. 26v-27r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Burm. Q. 3 fol. 27 R

Leiden UB. Lipsius 7, fol. 377r

Mār.	I.	Mār.	XX.
apr̄.	IIII.	apr̄.	XXI
māi.	VI.	māi.	XXII.
lun̄.	II.	lun̄.	XXIII
lut.	IIII.	lut	XXIIII
Aug̃.	VII.	aug̃.	XXV.
Sep̃.	III	sept̄.	XXVII.
Octb̃.	V.	Octob̃	XXVIII.
Nou̇.	I.	Noub̃	XXVIIII
Dec̄.	III.	decēb̃.	XXVIIII
Ian̄.	VI.	Ianr̄.	I
feb̃.	II.	feb̃	II.

Vnk apr̄.	III	
tō apr̄.	II. V	Si tibi sit casta uenerari quā crucifixa
IIII no apr̄.	V. VI	Pme te. Iuua si sit nullum gratia
X apr̄	I. II	Cōmemorare pie peccatus facta mrę
tō apr̄.	VI.	Ne fiat mesuultu sci te qđ diligo multū

iii kl apr. ii
xiiii kmāi. vii.
vii tō apr. iii.
vi kl apr. vi.
xiiii kmāi iiii
.ii nō apr vii.
viii k apr iii
ii id apr i
kl apr. iiii.
xiii k apr vi
v id apr. v.
iiii k apr i.
xii k māi. vi.
Non apr. i.

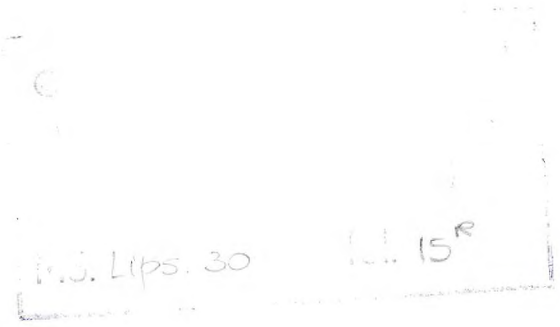
Leiden UB Lipsius 7, fol. 377a

COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. fol.

Fiqr. 7, Fol. 377R)

mortalem esse animam iudicantē eterna moliri. non gle
cupiditate quā sensurus non sit. Sed iurtutis quā necessario
gla. etiā si tu id non agas consequatur. Natura uero se
sic habet. utiquomodo initium nobis rerū omnium
ortus nr afferat. sic exicium. Mors ut nihil ptinuit
ad nos ante ortū. sic nihil post mortē ptinebit. In quo
quid potest esse mali. cū mors nec ad uiuos ptineat nec
ad mortuos? Alteri nulli sunt. alteros non attinget. Quā
qui leuiorem faciunt. somni simillimā uolunt esse. Quasi
uero quisquā tta nonaginta annos uelit uiuere. ut cum
sexaginta confecerit reliquos dormiat. ne suis quidem
id uelint. non modo ipse. In dimidion uero si fabulas
audire uolumus. ut nescio quando in latino obdormi-
uit qui ē mons carie. nondū opinor ē exprectus. Nū
igitur eum curare censes cū luna laboret a qua consopi-
tus putatur. ut eum dormientē oscularetur? Quid cu-
ret aut qui ne sentit quidem? Habes somnū imaginē
mortis. eamq; cotidie induis. Et dubitas quin sensus
in morte nullus sit. cum eius simulacro uideas esse
nullum sensum? Pellantur ergo iste ineptie pene
anules ante tempus mori miserum esse. quod tande
tempus nature ne ad ea quidem deditus uita utie
tamquā pecunie nulla prestituta die. Quid ē igitur

Leiden UB. Lips. 20. 4. 15

M.J. Lips. 30
L. 15R

A. Quid tandem. Quẽ esse negas. eundem esse dicis. ubi est acumen tuum. cum eũ miserum esse dicis. tũ eũ qui non sit dicis esse. A. Non sum ita hebes ut istud dicam. Quid dicis igitur. Miserũ esse uerbi causa crassium qui illas fortunas morte dimiserit. Miserũ. C. pompeiũ qui tanta glã sit orbatus. omnis denuq; miseros qui hac luce carent. Reuolueris eodem. sint enĩ oportet si miseri sunt. tu autẽ modo negabas eos esse qui mortui essent. Si igit̃ non sunt nihil possunt esse. ita ne miseri quidem sunt. Non dico fortasse etiã quod sentio. Nam istuc ipsum nõ esse cum fueris miserrimũ puto. quid miserius quã omnino numquã fuisse. Ita qui nondũ nati sunt. miseri iam sunt quia non sunt. & nos si post mortem miseri futuri sum̃. miseri fuimus ante quã nati. Ego autẽ non cõmemini ante quã sum natus me miserum. tu si meliore memoria es. uelim scire. & quid de te recordare. A. Ita uocaris quasi ego dicam eos miseros qui nati non sint. & non eos miseros qui mortui sunt. Esse ergo eos dicis. Immo quia nõ sunt cũ fuerunt eo miseros esse. Pugnantia telo qui nõ uides. Quid enĩ iam pugnat. quam non modo miserum. sed omnino quicquã esse qui non sit. An tu egressus porta capena cum latini scipionum seruliorũ. metellorũ sepulchra uides. miseros putas illos. A. Cñ

Lips. 30
4R

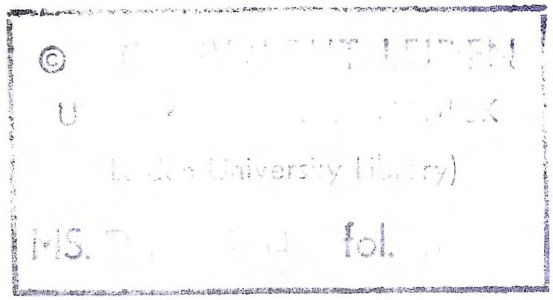
bluebat umberi. Idem bellator. idē agricola.
genera tantū mutabat armorū. quod usq. ad
eo uerū ē utaranti quintio cincinnato dictatu
rā ēsse oblatā. Exagris ergo supplendu robur
peipue uidetur exercitus. Nescio enī quomo
do munus mortē timēs. quimmus deliciarum
nouit munta.

PBANDI SINT
CVIVS ETATIS TYRONES

Nunc qua etate milites legi cuemat
exploremus. & quidē siantiqua ēsue
tudo seruanda ē. incipiente puberta
te addelectū cogendos nullus ignorat. Nonenī
tantū celerius sed & iā pfectius inbuuntur. que
discuntur apueris. Deinde militaris alacritas
saltus & cursus ante temptandus ē quā corpus
etate pigrescat. Velocitas enī ē que peepto ex
ercitio strenuū efficit bellatorē. Adulescentes
legendi sunt sicut ait salustius. Nam simul ac
uiuentus belli patiens erat. magistris plaboris
usū militiā discebant. Melius enī ē. ut exercita
tus uuuenis. caussetur etatē ndum aduenisse
pugnandi. quā doleat pteriisse. Habeat & iam
spatiū uniuersa discendi. Neq enī parua aut
leuis ars uidetur armorū. Siue equitē. siue
peditē. sagittariū. ve-lis umbuere. siue scutatū.

r. ad legendū. q. adhuc eligo. magis. siue doleat qd sit neutr. abs. dolectione.

uelius ut exerceatse ler cū bellum timeretis in uuuen tute. quā postea doleat se nesci re.

© [illegible]
[illegible] University Library)
MS. [illegible] fol. [illegible]

ed prope tertia uel quarta pars i
que aptior potuerit reperiri arcul
sagittasq; lusorias illos ipsos exercenda e
palos. At doctores ad hanc rem artifices
& maior adhibenda sollertia. ut arcu si
teneant. & fortiter impleant. ut sinistra fi
dextra curatione ducatur. ut ad illud
endu e. oculus parte animusq; esentiat. V
quo siue unterra rectu sagittare doce
arte & disci opus e diligent & cotidia
ercitio q; seruari. Quantu au utilitatu
gittariu inplius habeant. & cato in libri
na militari euident ostendit. & claudi
iaculatorib, instructis atq; p doctis hoste
impar fuerat superauit. Africanus qui
cu aduersus numantinos qui exercitus
mani subiugu miserant. ee acie cesta
se superiore futuru ee n credidit. nisi u
centuriis lectos sagittariis miscuisset. fi

1. lusorias sagittas. quae facte erant ad ludendu.

AD IACTANDOS LAPIDES ET FU

EXERCENDOS TYRONES.

XVI.

d lapides uero uel manib, uel fur
dos. exercere diligent cuent. u

fundi strenue
disposce

Leiden, UB, Deventer F17, fol. 75v

oportuna celeriter cum usus aduenerit occi
aduersarius idem facere uolentibus praeco
adexplorandum alacriter pergant · alacri
th tergantur uitabundi facilius · Ad saltum etiam
ruit. fossae transiliuntur · uel impediens aliqu
superatur exercendus est miles · utrum e
difficultates euenerint · possit sine labo
P raeterea in ipso conflictu ac dimicatio
bellator cum cursu saltuq · ueniens · adu
plagad. eius stringit oculos · mentemq · deterret · Pr
infligit quam ille adcauendum uel a
dum certe se praeparet · De exercitio pe
gni · salustius memorat · cum alacribus
uelocibus cursu cum ualidis uecte certa
uitabundi sicuti enim ille aliter potuisset par esse certam
suos milites frequentibus exercitus prae
ad proelia ;

fol. 72v
Leiden UB. Periz. F 17

Leiden UB. Periz. F 17.

qui ensu aboccauerit exige-

re dicere · quae cato ille censorius dedit
ri scripsit · Quae comelius celsus sion
ngenda duxerunt · Quae p. paternus
us uirus militaris rector assertor inlibros
ac augusti p. et traiani p. adriani q. con
s cauta sunt nihil enim mihi aucto
no sed horum quos supra retuli quę
re uidim inordinem epitomata sua notata
ADCRADV MILITARE ET CVRSV
V EXERCENDOS TYRONES ·
is ergo meditationum auspicii s trio 9
militarem edocendi sunt gradum
enim magis intinere uel ignacie custo
t · quam ut omnes milites incendi ordi
t · Quod aliter non potest fieri · nisi intex
nilare celeriter et equaliter discant ·
nim abhostibus semp grauissimum susti
et inordinatus exercitus · Militari ergo
nti milia passuum · horis quinq · dum
uus conficienda sunt · Pleno autem gra
tior est totidem horis · uiginti quatior
genda sunt · Quicquid addideris
s est · cuius spatium non potest defini
usu precipue adsuefaciendi sunt uiui

QVANDO IVRO ESSICN

Sed nonstatim puncta signorū seri
tyro dilectus uerū ante exercita
dus utrutrū uere tanto operi apt
sit agnosci & uelocitas nullo requiren
& robur & utrū armorū disciplinā ed
lect. Verum habeat cfidentiā militu
enī quamuis nimpbabiles uideantur
experimentis comphantur indigni; ri
ergo minus utiles & inlocū eorū stren
roganda sunt. Inomni enī cflictu nō
multitudo quā uirtus. Signatus itaq;
pcottidiana exercitia armorū ē den
doctrina. Sed huius rei usū dissimula
securitatis abolam, quē inueniat quic
sit quod ipse nidicet. Debistorius ue
nobis antiqua cstuetudo repetenda ē
gestas & euentus tantū scripsere bell
nunc querimus tamquā nota linqu
demonii quidē & athenienses aliq; g
bros retulere cplura. Sed nos disciplu
populi romani debemus inquirere. q
simus finib, imperiū suū pene solis re
mundi ipsius fine distendit. Hec n
conpulit euolutis auctorib, ea mē u

ceremonia & athenien
sis genus graecx sunt

Leiden UB.
Perizon. F 17

Leiden UB Perg. F 17

intridat · ut exuultai exoculis exomni c
tione membroru eos eligat · qui implere
officiu ant · Bellatoru namq; ita tamu unhomun
bellatoris & ia uiqui & canib, uirtus multis decla
indicius · sicut doctissimoru hominu d
eprehendat · quod & ia inapib, mantua
ctor dicit · Itaq; nam duo sunt genera
lior insignis & ore & rutilis clarus squ
horridus · Alter desidia latamq; traher
rius aluu · Sit ergo adolescens martio
putandus uigilantib, oculis · erecta cer
to pectore · humeris musculosis · valent
is · digitis longioribus · uentre modicus · c
cruribus · Suris & pedib, insuperflua carne
sed neruoru durritia collectis · Cum hi
ne signa deprehenderis · peritate nima
desideres · Valius enu e fortes milites e
grandes · CVIVS ARTIS TYRONI
ELIGENDI SINT RESPVEN
equitur utcunus artis uel eligen
pentius respuendi sunt milites u
piscatores · aucupes · dulcarios · len
Omnesq; qui aliquid tractasse uidebu
genitia prunens · longe arbitror pell
castris · fabros · ferrarios · carpentarios

qualis sapientia apiu uulgus inter se dimicare soleat.

musculosis. reperti in hac ut nobis

Ho

Ar

valeat si se quis meo solus calore fal
si: durante globos
spes q: cuncta
uatoris opera
scuit frange
re.

Leiden UB. Periz. F 17

numeros omn̄s. Omnesq; gestus doce
deserat. ne ordines turbẽt. ictus
uato ictu. & magnis uiribꝫ iaciat. ut
ere. sudes scienter figere nouerit.
cutu̇ & obliquus ictib, uenientia re
ere. plagã prudenter uitare. audac
. Huc talĩ instituto tyroni pu
ersũ quoslibẽt hostes uiaeie for
seduoluptas.

SIN.

ASIATVRAIVNIORES PBANDI

rtatem tyronum adincommoda
semp exactã. ita uti enos pedes uel
quinos. & denas uncias. inter alares
l inprimis legionũ cohortib, pba
d tunc erat amplior multitudo
militiã sequebantur armata. Nec
ulus pars florentiorẽ adduxerat
ẽ. Ergo necessitas exigit ñ tam sta
onẽ habere quã uirtutẽ. & ipso hom
fallumur. quitadeũ minorẽ quidem
& fortiorẽ. animus fuisse significat.

VETIPOSITIONE CORPORIS AGNOSCI
IGENDO QVI MELIORES POSSINT
YRONES COGNOSCVNTVR.

1. Legione.

dilectum acturus est uehemẽt

qd aptiest admittendũ posse
sudes. palos
it aut. qd pticã gdã
figere

Leiden UB Periz. F 17

IM EX AGRIS AN EX URBIBUS
IORES SINT TYRONES.

ur utrum de agris an de urbib, uale · III ·
ro sit requiramus. De qua parte nū
edo potuisse dubitari aptiorē armis
lebem que subdiuo ć in labore nutri
pacient. estū umbre negligent. balnea
a. delitiarū ignara. simplicis animi
nta cibo. duratus ad omnē laborū
ā membris. Cui gestare ferrū. fossam
ius ferre cōsuetudo derure ē. Interdū
essitas exigit. ć iā urbanos ad arma
qui ubi nomen dedere militiae. Pri
are. decurrere. portare pondus. so
reqferre ēdiscant. paruo uictu utan
ico. interdū sūbdiuo. interdū subpa
ommorentur. Tunc demū adusum
ir armorū. ć si longior expectatio e
largarius plurimū detinendi sunt.
bendi acuntatus in tenebris. ut eo mo
oris, eorū robur accedat ć animus.
andū ē post urbē ēdita romanos ex
bfectos. semp adbellū. Sed tunc nullus
ungebantur: sudorē cursu ć campe

Papilionis historia dicit si ... Gō ... exercendi ... pugnandi ut bellicosi appareamus in necessitatib.

obliuionē est reddendū.

b exercitatos

ercitata pacientas aduersoria pmptior
rudis & indocta multitudo expesita sen
adeedem · EXQUIBUS REGIONIBU
RONES LEGENDI SUNT ·

II erum ordo deposcit ut exquib,
uel nationibus tyrones leg
ma parte tractetur · Constat qu
omnib, locis & ignauos & strenu
Sed tamen & gens gentem po
lo · & plagas celi adrobur · nonnulla
sed & in anumoru plurimu scire ualé · qu
adoctissimis hominib, ēprobata sunt n
Omnes nationes que uicine sunt solstitiu
siccatos · amplius quidē sapere · sed minus
sanguinis dicunt · ac pptera ēstatia ·
cū cominus ī habere pugnandi · quia n
uulnera qui exiguū sanguinē se habere n
Contra septē trionales populi remoti aso
rib, incultiores quidē sed tamen largo sa
redundantes sunt adbella pmptissimi · I
igtur detemperationib, legendi sunt pl
Quib, & copia sanguinis supfluitat aduu
mortisq, ēreptum · & inposs it dece pruc
que & modestia seruat uacastris · & nonq
pdest indimicatione consilius ·

Ho nationes q̄ p̄ frigidi celi ... sed a nascu

communat ppr. ad ceto festinat & exiguū · pauco modicū ī sanguine Ho

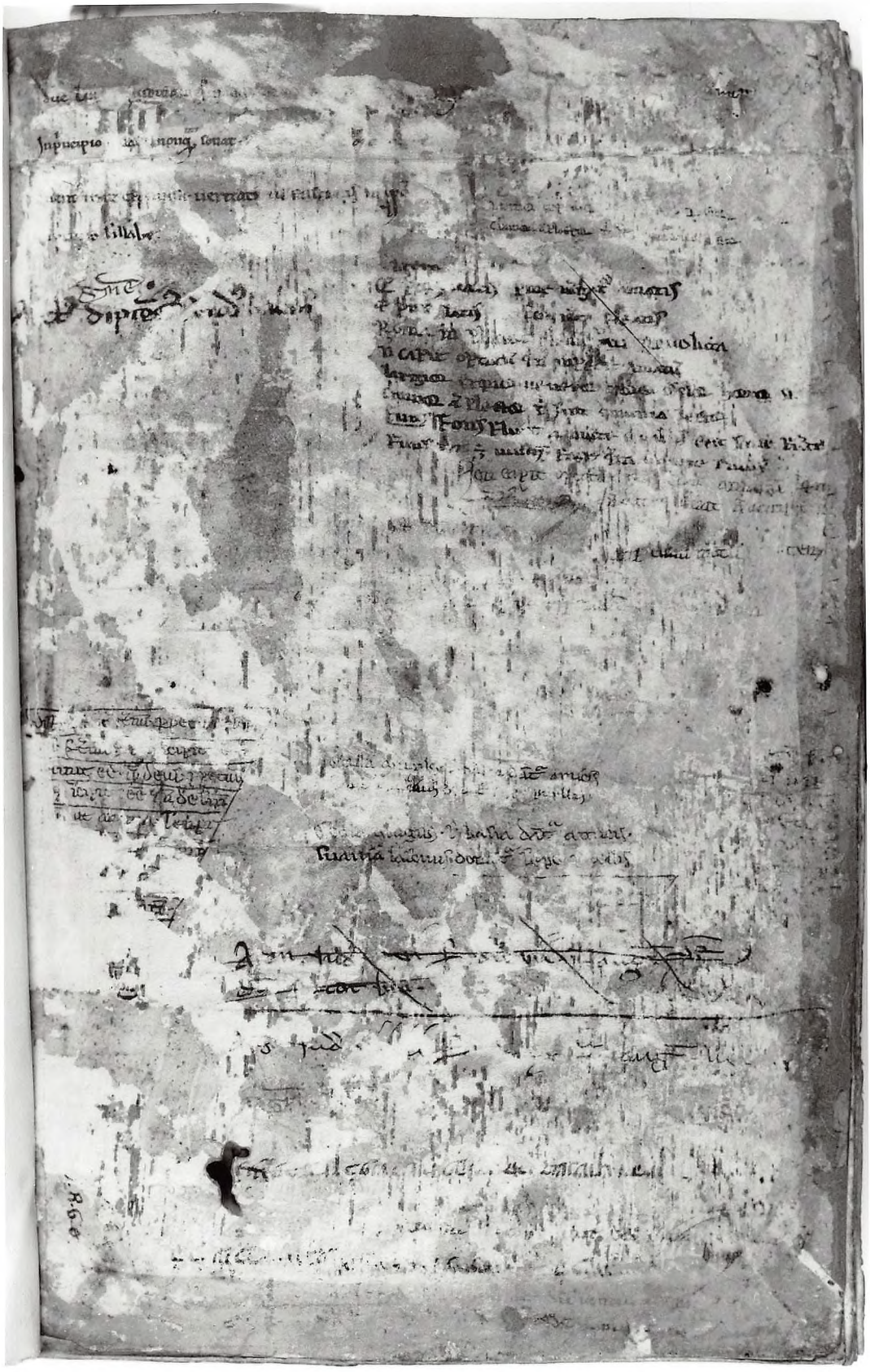
: inspicientes & mentē silui scientes :

que ira operate sunt & sensus imprudentia ac. ingāne suffiano ad bella :

Leiden UB Perizoniana F17

Leiden UB Terij. Q. 65

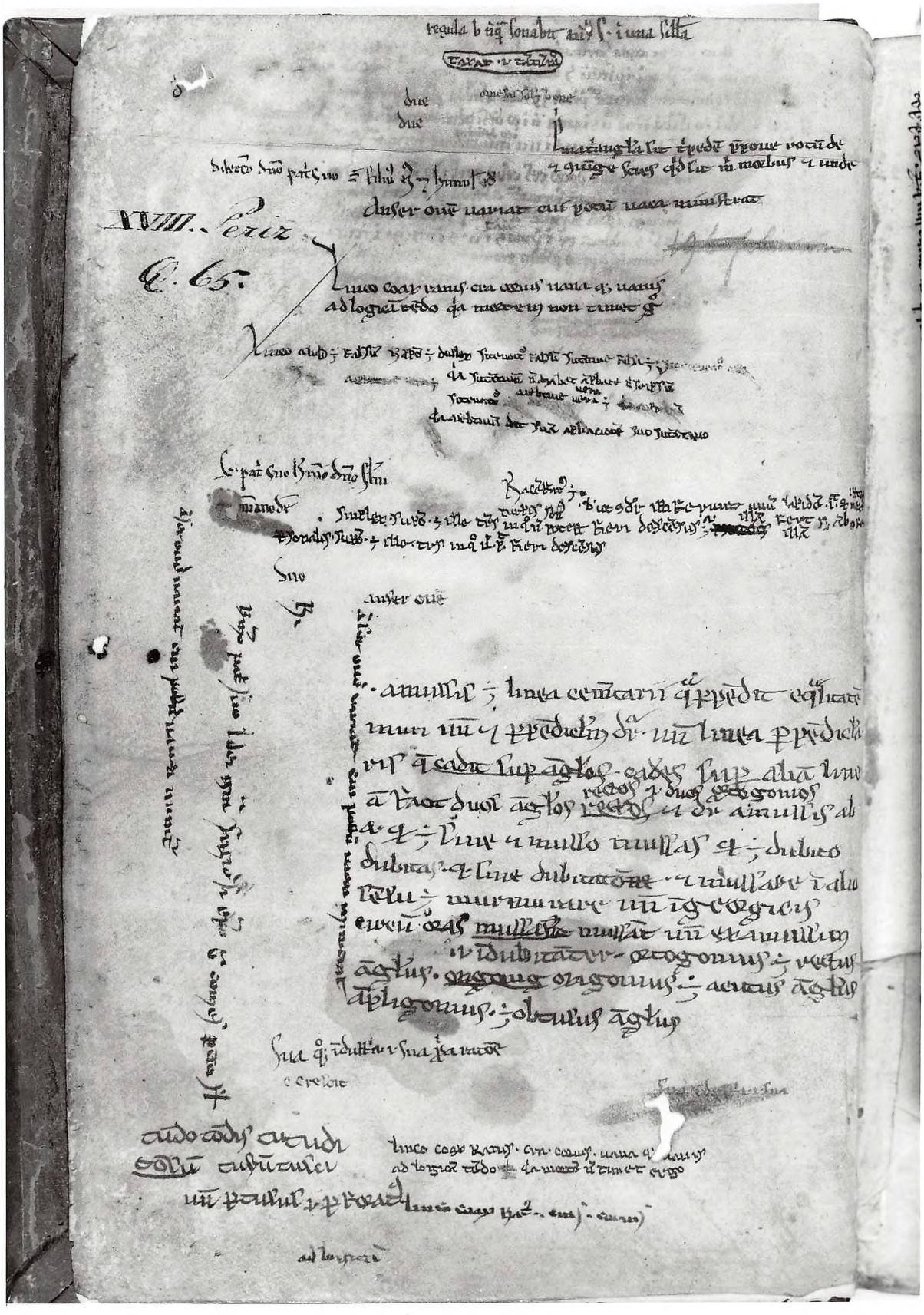
© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Pers. Q. 65 fol. II v

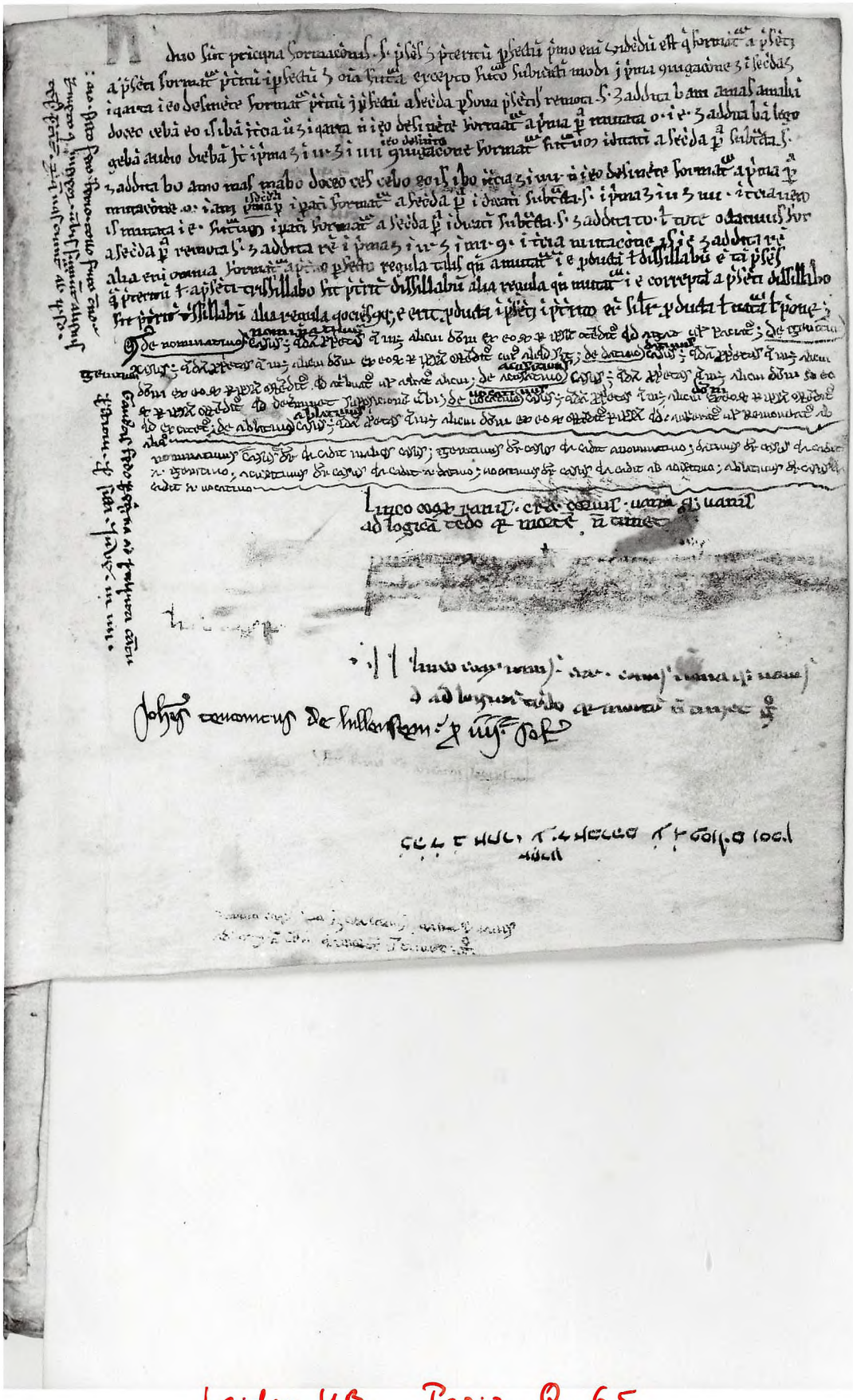
Leiden UB. Teriz. Q.65

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Pers. 2 fol. 1

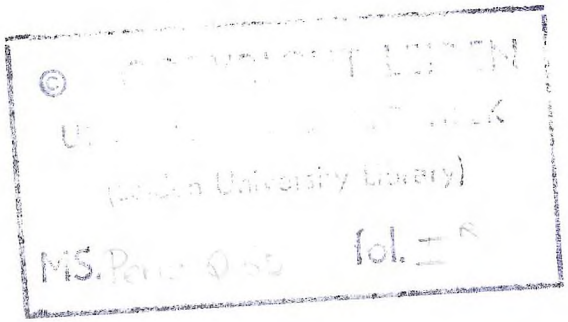
Leiden UB. Periz. Q. 65

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITY
(Leiden University Library)
MS. Pers. 3.55 fol. 1v

Leiden UB. Perg. Q. 65

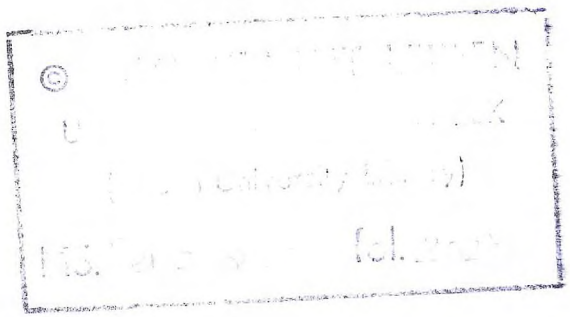

© [illegible]
[illegible]
(Boston University Library)
MS. Penn 0 55 fol. [illegible]

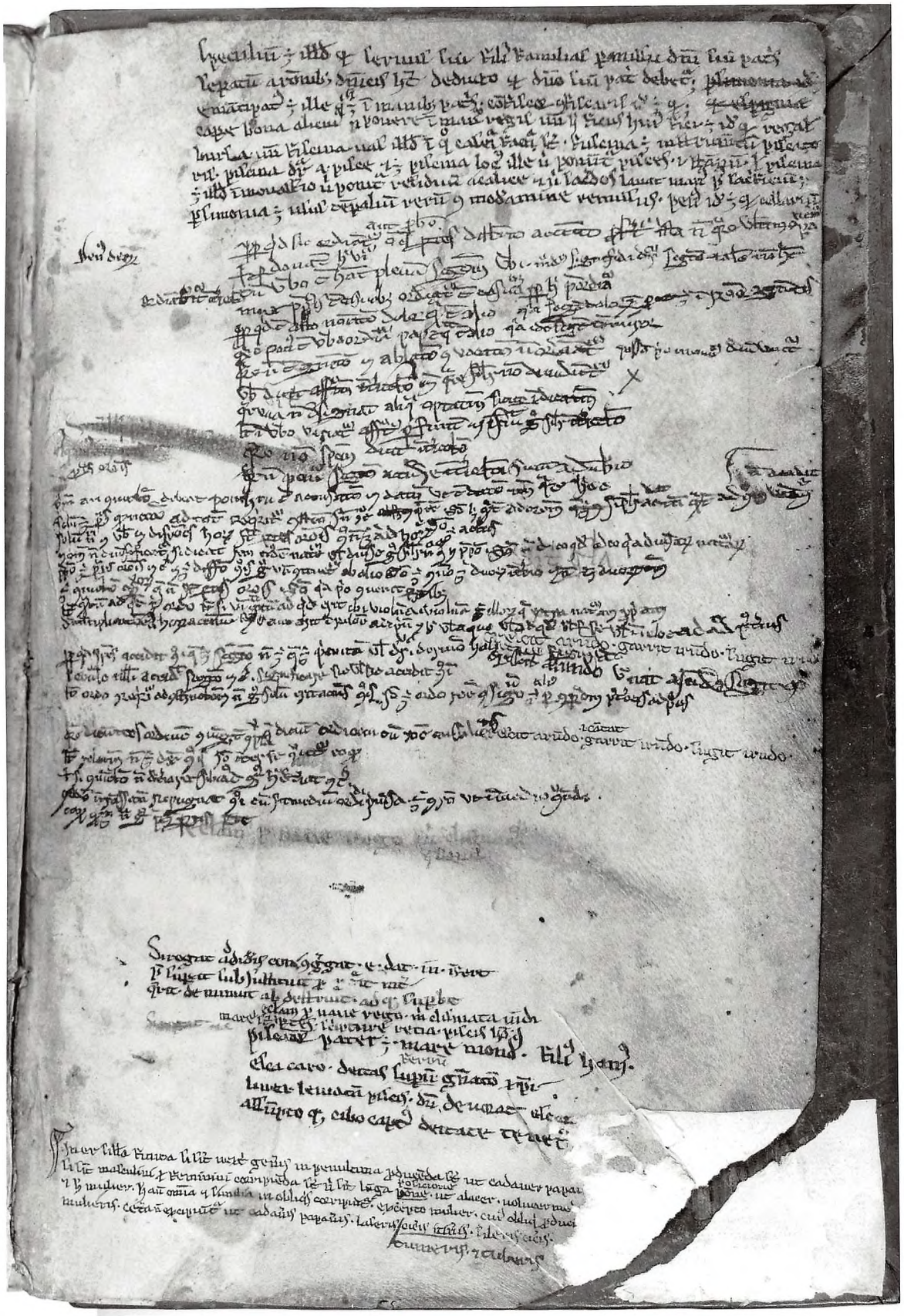
pacer acq; hominū rex. hic causalis est coniunctio. DE ORDINE.

ORDO accidere ducit coniunctionib; quia communis est pene oīb; dictionib; Quedam enī naturaliter ponunt ut prepositiones casua libz; et aduerbia plera; uerbis. et interrogatiuis ul infinitas. re latiua subiungunt ul reddditiua nomina. ul aduerbia et adiectiua nōia ponunt ut appellatiuis. ut sapiens homo. et eq; equus. Est cū quando auctoritas ponere hīs utit. Similit et coniunctiones plerq; tam ponī quam subponi possunt. Et cū quedam que semp ponunt ut. at. ast. ac. aut. uel. nec. neq; sinquin. si. quatin. seu siue. ni. Alie quē semp supponunt ut. que. ne. ue. que. etiam enclitice sunt. quidē. q;. aut. qd cū auctiqui solebant etiam ponere. Alie autem pene oīs indifferenter et ponī n suppoi possunt. ut. et. atq; que postea ponunt. aliaq; non. ut ingrīt in uiu. Suspicieus alteram lunā. et sic uocē p̄ eā. horatī in. i. sermoī. Cū me hortaret parce frugalit atq; Viuerem uti contenta eo qd ipse in pauperet. et eq dem saltem cū quanquā. qū. nam. etenim. traq; qm. quapter. ergo. igr. Et secundum qd plerq; coniunctiones quoī prepositiones diuersas hīt una eademq; uoce significationes. qd in mutatis tam ostendim. hoc q; ñ ÷ pretermittendū. qd coniunctiones sibi ponite inueniunt. tam ēdē potestatis cum sint. quā alterī. ut acerbo in prēnosticis. Ast autem cetus que candet luminis phatne ingrīt in uiu. atq; equidē creberrimus meminisse domus uenit. Idem in iu. Ham neq; erant astrorū ignes nec luciduī ethra. Siderea polus.

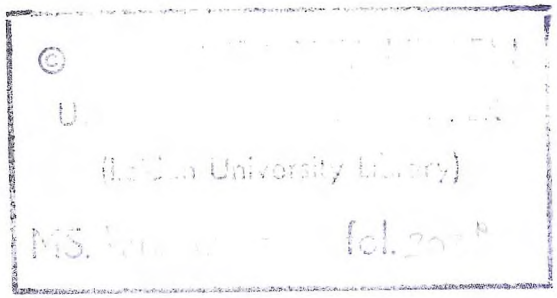
PRISCIANI DOCTORIS URBIS ROMAE LIBER DECIMUS octauus explicit.

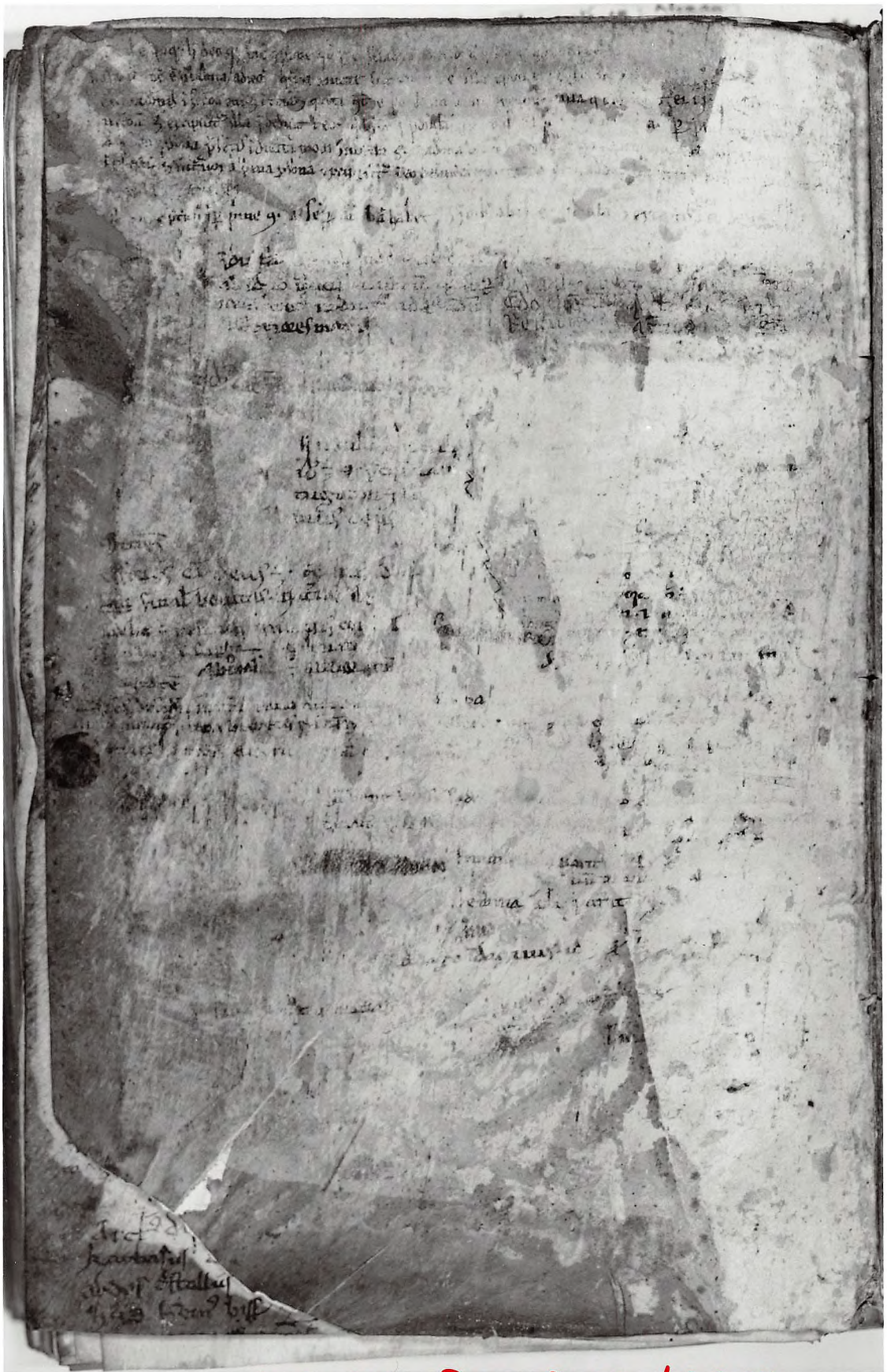
Leiden UB. Periz. Q.65, fol. 202v

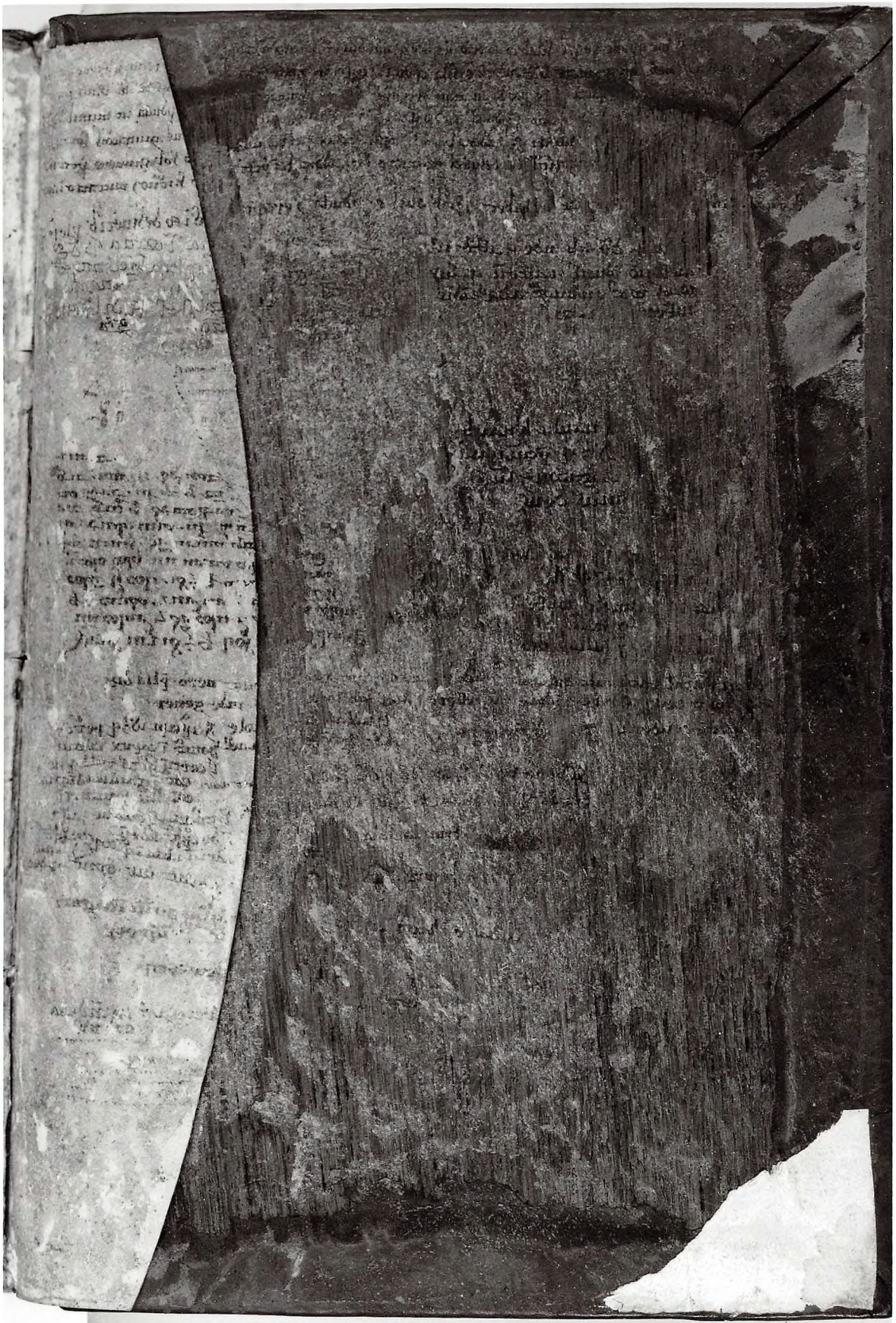
Leiden UB. Perizon. Q. 65, f. 203r

©
U
(Leiden University Library)
MS.
fol.

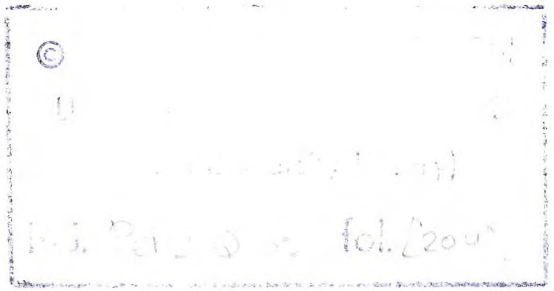

Leiden UB. Periz. Q. 65, fol. 203v

©
Un[illegible]
(Bodleian University Library)
MS. [illegible] fol. [illegible]

Leiden UB. Peruz. Q. 65, f. 204r

Ó passi grauiora dabit dś his quoq; finem. Hera uirinrm̄ reboans echo son & hera
Sic inimicus agit inuisus corda fatigans.
Ac male temptando quatit intima corda furore. Usq̄ uiri xp̄m memorans.
State animo fixi hostisq; spernite strofas.
Virtutum uosm & armis defendite rite. Usq̄ uiri xp̄m memorans
Firma fides cuncta superat studiumq; beatū.
Hostis & antiquus cedens sua spicula frangit. Usq̄ uiri xp̄m memorans
Rex quoque uirtutum rerum fons summa potestas
Certanti spond & uincenti premia donat.
Usq̄ uiri xp̄m memorans mens p̄son & hera · f̄ HIPPOCRATIS MEDICI ADANTIEONYREGEM
Quo tē conuenit regum omnium pertissime longam & tē ducere maxime cū tantum sapien
tia uigeas. ut mathesin quoq; optime scias. Oportere duxi & iam rationem salutis tuendae
tibi notissimam fieri. ut qua uel ex origine. uel quib; ex causis morbi nascuntur addiscere s.
Sicut enim tempestas imminens signa p̄mittit. ita & corpori langor impendens certa
significatione p̄noscitur. Haec ergo obseruans qui fidem nrīs demonstrationib; accōmodas.
poteris reliquum tempus & tis integra sanitate decurrere. quae uorsum humani cor
poris partes aquib; ualitudinū manat origo. caput. pectus. uenter. & uesica.
Sicergo a capite ut saepe fit aliquis uentturus est morb; his intellegi assol & signis.
Namq̄si uertigo & tenebrae at temptant. Solent & iam eiusdem capitis uariatim dolores
occurrere. Supercilia & iam p̄grauantur. aut tempora pulsib; micant. aut deoculis
manet lacrimae fluunt. aut caligo impedit usum. aut aures tinniunt. Quando aliquid
ergo tale sentitur. purgari caput lenter deb & nullo graui medicamine. Origanū.
puleum. salua. indicum. t̄ sopi coma. in mulsa mellissima deb & infundi. Cūq; illic
macerata fuerint & sicum fecerint ieiuno d & ur. tepidum gargarizare. & suaui sonele.
pabulae. in aqua decocte similiter tepidae ieiuno gargarizare. Similiter prodest
sisemen sȳ napi s optime tritum. & cribratum pingui mulsae admisceas. & ieiuno in balneo
maxime gargarizare ded & ur. Hoc qui neglexerit huiusmodi incommodis subiacebit.
Grauatur auditu & fit surdus & ex interiore aurium parte humor plerūq; erumpit.
Lippitudo quoq; & diuersa oculorū uitia oriuntur constrictio colli in cerebro. pulsus. & suffocatio.

11.

Leiden UB. Voss. gr. qū. 7, fol. 41r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Voss Gr. Q. 7 fol. 41[8]

Sinantiae inquit uiae inde scrufae nascuntur. quos greci zilosas uocant. inde uua stillat quae morbos plurimos facit. Capilli defluunt. capiti ulcera oppl&tur. Consequitur &iã dentiũ dolor. inde tussillae &capitis pessimũ uitiũ qd greci. THNINTAC appellant. id est alopicia &ulcera in capite. Si uero pectoris causa est haec signa praecedunt. Capitis &pectoris sudor existit fit qsi crassior lingua solito. sputa fellita. hoc est amara aut salsa sentiũt scapulae. &latera grauantur. Emergunt &iam oscitationes. sitis. nocturna insomnia. spũ difficilior sine somno tristis mens. &nubila frigus sentitur in pectore. tremunt interdũ brachia. &manus interpellat &iam sicca tussis. Siquis aduersus haec remedia quaerit. hanc consuetudinem seruet. Acoena uomitu cum plenae cibo &potu medullae fuerint. ut materiã simul flegmatis & fellis emittat. sed &ieunii uomitus conuenientes sunt. quibus noxius umor insidens pectori extrahit. Rursus radices rafani manducet. &cardamonum. aut sinapis folia tenera. aut eruca. aut nasturtium. thuius modi alia &tepentem aquam sup bibat atq. uomitus ita puocet. Tunc omnis umor noxius tquam amarus tsalsus sentitur reiectus plurimũ releuat. Quod si uomere non potest nestomachus eius laedatur. ieunet totadie. aut sine cessarium fuerit &iam altero die ut mali umores deficiant. Hoc quicunque contempserit melangolium patitur. i. nigri fellis iniuria periclitabitur. Lateris dolore uexabitur. pulmonum labor emergit. freneses. acutae febres. &semper sterilis somnus aut lo&argus fit. Cum autem arca uentrem ualitudo consurgit quae multifarium constat ista praenuntiant. Torquetur uenter. turbatos cibos importuno fluore fundit. potus in uisceribus amarescit exquo dol& omne corpus. aut grauatur. genua deficiunt. crura torpescunt nulla necessitate torpedo aurium &subtilitas quaedam febrium erit. Quando igitur haec indicia praecedunt conuenit uentrem mollibus medicaminibus procurari. Lapatii decoctissimus sucus bibatur &ipsũ holus saepe in cibo sumatur. aut caulis decocti sucus expressus &admodum eminarũ italicarũ. iiii. cum sale &melle mixtus potui datus uentrem commode purgat. Nam &herba mercurialis quae uirginalis uocatur est digestioni satis accommoda. Est enim herba quã greci. TITNIKWN appellant. cuius decocte sucus utiliter hauritur. &hyrticae coctae sucus haustus utilis est &periculo carens. Haec igitur neglegentes hae causae ualitudinis consequentur. fiunt alui sinteria .i. colica. hoc est sine fine fluentes. qui uentris solutione laedentur. bissinteriã consequent.

Leiden UB. Voss. gr. qto. 7, fol. 41v

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Voss Gr. 9° 7 fol. 41

Namarabes singularem fenicem uocant. haec quingentis ultra annis uiuens dum se uidetur senuisse collectis aromatū uirgultis rogum sibi instruit. & conuersa ad radium solis. alarum plausu uoluntarium sibi incendium nutrit sicq. iterum in aneribus suis resurgit.

Ceno mulgus. & ipsa arabiae auis proinde ita uocata. eo quod in excelsis nemoribus nexit nidos exradicib; annami. & quo non possunt ibi homines conscendere propter ramorum altitudinem & fragilitatem eosdem nidos plumbatis appetunt. & pretiis ampliorib; uenditant cum sic pro annama illud ponunt. quod annamū magis quam alia mercatores probent.

Psittacus in indiae litorib; gignitur. colore uiridi. torq. puniceo grandi lingua. & ceteris auib; altiore. Unde & articulata uerba exprimit. ita ut sieam non uideris hominē posse loqui. ex natura autem salutat dicens. aue. uel Kere. ceteranomina institutione discit. hinc illud. psittacus suo bis aliorū nomina discat. hoc per media dicere. salue. aue.

Pellicanus auis aegyptia. habitans in solitudine nili fluminis. Unde & nomen sumpsit. Nam canopus aegyptius dicitur. fertur si uerum sit eam occidere natos suos. eosq. per triduū lugere deinde seipsam uulnerare. & aspersione sanguinis uiuificare filios.

Noctic orax. ipsa est nocticorax. qui a noctem amat. est enī auis lucifuga & solem uidere non patitur.

Coturnices a sono uocis dictae quas greci ortigas uocant. eoq. dum uisae fuerint primum in ortigia insula. hae aduenientibus habent tempora. nam aestate depulsa maria transmeant.

Perdix. de uoce nomen habet auis dolosa. atq. inmunda. nam masculus in masculum insurgit. & oblui scitur sexum libido praeceps adeo autem fraudulenta. ut alteri ouа deripiens foueat. sed fraus fructū non habet. denique dum pupilli propriae genetricis uocem audierint naturali quodā instinctu hanc quae eos fouet relinquunt & ad eandem quae genuit reuertuntur. expt

Rinoceron a grecis uocatus. Latine interpretatur in nare cornu. DE BESTIIS.
idem & mono agron. id est unicornus. eo qd unicornu in medio fronte habeat.

Grifes uocatur qd sit animal pinnatū & quadrupes hoc genus ferarū. in hyperboreis nascit montib; Omne parte corporis leonis sunt. alis & facie. aquilae similes. equis uehementer infesti. nā homines uisos discerpunt. Capite tamen camelo est similis. hanc & hiopia gignit. † DE PROMONTORIIS

Cum leo parduscitus quoddū sit ut parduscibis maculis superaspersus. collo equo similis. pedib; bubulis.

† Communee est insulis ut promineant. inde & loca earū promontoria dicuntur. Unde & Sallustius de sardinia a moriente latior p min & quā a moriente. Diluuiū dictū quod aquarū clade omnia quae munda erant Natura dicta eo qd nascendi faciat aliquid gignendi enī & faciendi potens est. deleat.

ACAD. LUGD. BAT. BIBL.

Leiden UB. Voss. gr. qu. 7, fol. 42v

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Vos. Lyr. 8. 4 fol. 42v

nepsiscus. apolesia. colidoloresindenascuntur. apoplexisindeortur. & emorroidesde
interioribuserumpunt. & inhaerensmorbus articulisquemgreci ΑΡΤΗCΙΝ dicunt.
Quando autem exuesica causanascatur haecindicia pmittit. Auesica plurimus uenusemittit
multaq; sentitur inflatio. assidui ructatus. color pallidus. grauissomnus. urinasordida. & lunda.
ac plerūq; difficilis ut ptimore uerendaeam uixemittunt. Hiscognitis talis erit medicina feniculi
& apii radices inuideri & optimo uinomacerate duob; cyatis totidemq; aquae calidae. ieiuno sorbeantur.
sed & radicis aspargi sucus tacetis similiter cū uino decocti sucus utilissimus est. Haec qneglexerit.
aut hydropicus fit. aut iecoris dolore uexabitur. frenesisquoq; sequitur. sed & uteris dolor
& stranguria. i. urinae difficultas. suffocatio uentris existit. & cauculus fit. Scripsiuitē tibi
& de temporib; quae panniculū recurrentia certa indicia ualitudinum inhumano corpore
ostendunt. quib; haec obseruatio adhiberi sol & ut scias quib; rebus utaris quibus abstineas.
Sciam igitur exhordiū abhiberni temporis solstitio. viii k iūn. aquodie corporib; umor increscit.
quaecusq; usq; in aequinoctium pstat. Utere igitur calidissimis. & optimus reb;. & indulge
uino. nec pcaueris uenerī. Sunt autē dies. xc. ij. & vi. k aprilis. diefleg matū incrementa gignunt.
Ptenta utere & benemolentib; & acerrimis abis usq; in pludiū ortū. fiunt dies. xl viij.
quarū ortus prid. id mai. habetur. exquodie sanguis increscit. febres. umoresq; gignuntur.
usq; in aestiui temporis pmutationem utere dulcib; abis. & quāminime consuetum ueneris exaequere.
Aluum purga. & ieiuna. Sunt autem usq; ad pmutationem aestiui temporis abexordio pludium
id. uirgiliarum dies. xl iiij. & enim xv k ut inapit tempus aestiuum. abipsahora incrementum
fellis admittitur. quodcrescit usq; in aequinoctium autumni qd fit. vi. k. octb. abipsahora uis nigri
fellis augetur. umorum crassitudo consequitur usq; inoccasum pludium hoc ÷ usq; indiem viij. īdnouēb.
Utere calidis & acerrimis omnib; & abstine uenere & nimium ieiunia. Ab eadem hora pulsis homi
nibus sanguis increscit. Conuenit igitur edere leuissima & indulgere uino. & consuetis ueneris
insistere diebus. xlj. his utens ut amemissa scriptura demonstrat integra salute reliquum
tempus facile transiges sine auxilio medicorum. EXPLICAT. DE AVIBVS INCIPIT
Ardea uocata qsi ardua. id ppē altas uolatus. lucanus. q. sursu uolare ardea. formidat enim
imbres & supra nubes uolat. ut procellas nimiū ptectione sentire non possit. Cū autem altior
uoluerit significat tempestatem. Hanc multi tantulum nominant. ⁊ / & unica.
Fenix arabiae unus dicta eoqd colorem foeniceum habeat uel qd sit intoto orbe singularis

Leiden UB. Voss. gr. qc. 7, fol. 42r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Voss. Gr. 9. 7 fol. 42 R

NOMINA MĒNS SECD HEBREOS		Cronos	saturnus	Distat a terra luna. tonon h ÷
Nisan.	Martius	Zeus	martis	c.xx.vi. stadiorum.
Iar	Aprilis	Aris	louis	Mercūr. aluna. lxiij. hemitonion.
Siuan.	Maius	Ilios	sol	Venus a merc. lxiij. hemitonion.
Thamnus	Iunius	Afroditi	uenus	Sol a uenere. clxxxviij. trihemito
Dustrus	Iulius	Ermis	mercurius	Mars a sole. cxxvi. tonon.
Elul	Aug	Selini	lona foengus.	Iouis a marte. lxiij. hemito
Thisri	Septēb.	crios	aries	Saturnus a ioue. lxiij. hemito.
Marisan	October	Tauros.	taurus	Summum caelū in quo signa xij. cōstant
Casleu	Nouēb	Dydimi	geminus	a saturno distat. lxiij. hemitonio. fm
Thebeth.	Decēber	Carcinos	cancer	Distant ista omnia a terra.
Sabath.	Ianuarius	Leon	leo	Luna. cxxvi. stadiorum.
Adar.	FEBRV	Parthenos	uirgo	Mercurius. clxxxviij.
ITEM SECD	GRECOS	Zigos	libra	Venus. cc lij.
Dyos	MAR	Scorpios	scorpio	Sol. cccc xl j.
Apilleus	Apt	Toxotis	sagittarius	Mars. d. lxvij.
Audyneus	maius	Aegoceros	capricorni	Iouis. dc xxx
periceus	Iunius	Ydrochoos	aquarius	Saturnus. dc xc iij.
Dustros	Iulius	Lethieos	pisces	Summū caelū. dcc. lvj.
Exanthicos	Aug			
Aremesios	septb			
Dysios	octb			
Panemos	Noūb			
Loos	Decēb			
Gurpineus	Ian			
Hyberberitos.	Feb.			

TEMPERAMENTŪ DECALCEI ET SAB
LONI ADMISCEŪ FACIENDUM
Tolle mensuras decalce nouabene
lauata & in sole siccata. & adde
eius dē mensurae tertiā sabloni.
& commisce cū oleo. ℣ Sinautem
oleū non sit. ius adhibe carnū. ℣

℣. & cum fit missū hoc cē peram tū in pariē em. iuxta arbitrium pictoris p̄mitur post a tabsellu in illudtē peram tū mediocriter molle at tn in primtus. in nuda pariē designent imagines. seu aliae q̄lib& formae. p; eas cdm uoluntatē artificis. pars paruitonica & siue & tāquam tū impsa hora p ficere uoluerit. ,

Leiden UB. Voss. gr. qū. 7, fol. 39v

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Voss. Gr. 9.7 fol. 39v

εἰλεφα	accaperam.
παρεκαλεσα	rogaui
ωσεμε	ut me
ἀπολυσε	dimittere&
οἰκον	domo
εἰς ἀρεστον	adprouidū.
ἐκεινοσεμε	&illeme
επελυσεν	dimisit
εγω εκινον	ego illi
ευρωστειν	beneualere
ἐφην	dixi
ἀντεστιλα τομε	resalutauit me
επει	postquam
ηριστηκειν	pranderam
επανηλθων	reuersus
επεδωκα	reddidi
οπεσεμου	puer meus
δοσεμοι	dam ihi
δελτον	tabulā
καιαλλοι	&alii
ενταξι	in ordine
επιδιδουσειν	reddunt
καταδιαλλτολην	addistinctū
καιεγω	&ego
διερχομε	transeo
ἀναγνωσιν	lectionem
εἰς βαλανειον	in balneo
ειτεον	eundum
ενταυ	erat enim
τοτε προσερχομε	tunc accedo

καιεκελευσα	&iussi
ἀρθηναι	tolli
σαβανια	sabana
κηκολοθησα	&secutus sū
τοτε διαβαμα	tunc cucurri
ηδη ερχωμενους	iam uenī
εἰς βαλανειον	ad balneum

OLEVM VERO DE FAGINIS HOC MODO FIT.
Mitte collectas faginas in formicem semicalidū
& exsicca moderate. ut non exsiccetur pingue
do illarum & postea confringe in mola in modū
speltae quando illam mundas & tonica tamen
superiorem molando eripis. post haec iterum
ad molam farinae adfer. & minutius contere.
& sic impilam mitte & contunde diligenter.
usq; ad pastam. deinde mitte in uas ferreum
aut aliud qd lubet & in pone sup carbones uiuos
quo ctdusq; humorem de pruni subter positas
illa pasta concipiat. & statim mitte sine mora
in pannum firmū. de kannis contextū quantum
pugillo capi potest. & intorculare paulatim
magis ac magis comprime. donec oleū prūpat.
has autem faginas si seruare longius uolueris
mitte in panarium & suspende in domum
ubi focus habetur. non tamen sup focū pendant. fin.

Leiden UB. Voss. gr. qū. 7, fol. 39r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Voss Gr. 97 fol. 39R

Ad psilotrum faciendum qđ grece acleadr̄. id̄ medi͂men ad pilos tollendos. sume arsinigo. drāg. ii. calas uiuae dragm̄. vi. cimolia. dragm̄. viii & mitte haec in ollam nouam miscens aquā ut spissitudinem melli habeat & coques quousq; nigrescat & ut eris in aereo balneo. p; haec sumas puluerē de trunco asparagi caulis. i. de semine cacumis miscens cū lasere & acēto. & in loco psilotri bene confricabis antequā de balneo exeas. Itē alia confectio psilotri. sume malua & urticā. & corticem ulmi & coques. inde in pruū ius mitte cicerē bene cribratū. & ita permitte stare per unā noctē. Tunc coquas illud diutissime. deinde addas puluerē arsinagon. agitans quousq; pilos de penna excutiat. Postea adde oleū & mastichē. & si tenuis fuerit. sume modicū farinae lupinē & commisce cū ea. & ut eris in aereo balneo. postea lauare de furfuracea aqua. & ānimas panis unū commixta. hoc enī medicamen pilos aufert & restringit humores. Item psilotrū ut numquā pili renascantur. sume facem sumi agni castrati sanguinē sumens calidū pungues loca ubi pilos euulsisti & forte fricabis ita tamen ut prius ea oleo pungas. Itē ad barbā & capillos merguli pulli. i. si cū oleo miscens loca fricabis efficax est. sed melius est si euulsis pilis medicamen imponis. Itē fibra arboris radicē siccatā tundas cernas cū acēto ueteri misceas & localiter ita ut prius pilos uncto & acēto fricabis. Itē uespertilionis sanguinē & fel apri tertio loca liniens. ut una nocte desuper maneant efficax est. Itē cicutae semen & uespertilionis sanguinē. struthiocamelus una cum ut dentatē habeat melius mungēs loca numquā renascentur pili. explt

¶ Medicorum scientia mortalibus utilissima est. & inter se partes scindunt. in doctrinā. rationē & usū. Doctrina medicā si quis tamen discunt uel docent & non opere p se aliquid faciunt. Ratione qui experientia docent. Usu qui usu tū didicerē idq̄ faciunt. non per litteras. quomodo s̄ isti uulgares. Scientia curationū quae pigmentorū herbarumque uim & lignorū succos atq; paene omniū rerū naturas adtemperam tū corporis. t salutem sollicite p quirit. & uenas. ccLxv. fonte cerebri p tuli fluentes totumq; per pus sanguis fluas docibili explorat ac

SANUS Insiluis caesa fluctu meat acta carina. Biormis hremit & pelagus plabitur uncta
Heia uiri nostrū reboant echo sonet heia.
Extollunt uenti flatus noct horridus imber. Sedulus apta uirū superat sternitq; puellā. Heia
Nam caedunt nimbi studio caedit q; puella. Cuncta domat nisus labor imp; omā uincat. heia
Durate & uos mēt reb; seruate secundis.

Leiden UB Voss. gr. qu. 7, fol. 40v

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Voss Q. 5 2 fol. 40v

memoria causa. consiliū. lux. diuinitas. uita. prouidentia.
ΜΝΗΜΙ. ΔΗΚΗ. ΒΟΥΛΗ. ΦΩC. ΘΙΟΤΗC ΖΩΗ. ΠΡΟΝΟΙΑ.
gratia. preces. fortitudo bonitas: beatitudo.
ΧΑΡΙC. ΛΙΤΑΙ. CΟΦΙΑ. ΙCΧΥC. ΑΓΑΘΟΤΗC. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗC.
sempiternitas. tempus: fata. angustia. pax.
ΑΙΔΙΟΤΗC. ΑΙΩΝ. ΧΡΟΝΟC. ΜΟΥΡΑΙ. ΑΝΑΓΚΗ. ΕΙΡΗΝΗ. ΕΥΦΥΙΑ
studium. munditia.
ΦΙΛΟΠΟΝΙΑ. ΑΛΗΘΕΙΑ. ΦΩΡΑ. ΚΑΙΡΟΙ. ΚΑΘΑΡΤΗΚΗ. ΦΡΟΝΗCΙC.
castitas.
CΩΦΡΟCΥΝΗ. ΕΥΠΡΕΠΙΑ. ΜΕΘΟΔΟC. ΦΙΛΟCΟΦΙΑ. ΕΥΔΕΜΟΝΗΑ
magnificentia.
ΛΟΓΙΚΗ. ΕΥΖΩΙΑ. ΔΙΚΑΙΟCΥΝΗ. ΑΝΔΡΙΑ. ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΙΑ. ΠΟΛΙΤΙΑ.
disciplina. pythagoras. philosophus.
ΕΠΙCΤΗΜΗ. CΙΓΗ. ΠΥΘΑΓΟΡΑC. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ. ΑΡΜΟΝΙΑ. ΜΟΥCΙΚΗ
astrologia. rethorica. littera amabilis.
ΟΥΡΑΝΙΑ. ΚΛΗΤΩ. ΘΑΛΛΙΑ. ΠΟΛΥΜΝΙΑ. ΚΑΛΛΙΟΠΗ. ΗΡΑΤΩ.
deprecans.
ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ. ΑCΤΡΟΝΟΜΗΚΗ. ΓΕΟΜΕΤΡΙΚΗ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.
mutatio. fortuna. deus
CΩΚΡΑΤΙC. ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ. ΜΕΤΑΒΟΛΗ. ΤΥΧΗ. ΠΛΟΥΤΟC. ΤΙΜΗ. ΧΑΡΑ.
delectans chorum. inuisibilitas. benedelectans.
ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ. ΔΟΡΑCΙΑ. ΒΙΟC. ΛΥΠΗ. ΠΕΝΙΑ. ΑΤΙΜΙΑ. ΕΥΤΕΡΠΗ
spes. fulsio. mare. delectatio cibi. desideria.
ΕΛΠΙC. ΑΠΑΤΗ. ΒΙΟΥΕΜΠΙΡΟC. ΘΑΛΑCCΑ. ΤΡΥΦΗ. ΕΠΙΘΥΜΙΑΙ.
curae. furor. terra. florida. uoca
ΑΟΖΔΙ. ΦΡΟΝΤΙΔΑΙC. ΘΥΜΟC. ΜΑΝΙΑ. ΓΗ. ADGARGARISMŨ MITIGARE DOT. cap

Sed & hoc notandū quia granū sinapis ad purgationē capitis saluberrime ꝓdest. Nāsiopamē tritum & cribellatū tepide pingui mulse admisceas. & hoc ieunus contra solē calidū tin balneo gargarizas omnem humorem noxium & iam si crassior fuerit decapite purgat. & imminentium quoq; inbecillitatum facit pericula uitari.

saliunca. calcitreppa. toxicum. luppiuurz. de imela toxicata. pompa.

Leiden UB. Voss. gr. qu. 7, fol. 40r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Voss Gr Q 7 fol. 45

sed cum hic dies medium ueris obtineat. ut sine causa maiores ni supra
viii kal aprilis addiderunt dies. ut primum diem mundi constituerent.
xi. enim kl' aprilium primum esse uoluerunt. quia ante quam sol in die principio
conderetur triduum praecesserat. Vesperi enim genesis quarto die facta
luminaria solis & lunae. propterea inuenimus & xpm in viii kal' q
diem resurrexisse. Verum in undecimo kl' die pascha cum discipulis
in choasse. tunc ista uesper dies cum passione & resurrectione communicat.
& aequinoctium ad omnem intellegitur pertinere. in quib. cursum nec sol nec luna
conficit. Diem autem dominicam primam esse dubitare non possumus. Quia die
scriptura sex dieb. factum esse mundum & septimo die requieuisse dm.
quem septimum sabbatum appellauit. Vnde manifestum est primam die in prima
feria constitutum esse quod dominicum est. Siue enim hoc primum mundum siue post spm com
putemus ex una origine inuenimus computationis uarius quoque rationem. quod ad
imaginem spiritus septiformis. Et saeculi huius dierum septenarius numerus
constitutus est. Similiter cum dicat genesis factum esse duo luminaria in caelo
ut lucerent super terram. solem in choationem diei. & lunam in inchoationem noctis.
plenam lunam intellegimus esse generatam. & factam ad inluminationem terrae in
inchoationem noctis. totum interdiu lucere. sic passionis dominicae resurrectio.
quae creaturam a seruitute liberauit. in aequinoctio ueris luna plena dominica
die traditur extitisse. Sed quia sicut computatio inuenit concurrere si bi
singulos annos inuiniuersitatem non poterant. ut scilicet aequinoctium & lu
lena & dies dominica pariter conuenirent. sequenti anno ineo
die luna xxv. inpleta deprehensa. iudicatum est aequinoctium ad natalem
diem non posse reuolui. cum duae illae partes & dies & luna deessent.
restaret ae sumatur ad natalem pascha diem mensem integrum
relaxare in quacumque earum parte & dies & luna concurrerent. Neque hoc sine
auctoritate scriptura. Aiten mouses cum pascha mandat. Mensis hic
uobis initium mensium primus erit in mensibus anni. Quo uerbo totum mensem
a celebratione pascha intellegitur consecratus esse. Iam maiores nostri q
ui decimum kl' aprilium principium anni inuenerunt mensem ex inde
computantes in xi kl' maiarum uolendo. sic pascha nec ante xi kl' ap
nec post xi kl' mai celebrare possemus decretum est. Sed cum in hoc mense
& luna & dies conuenissent. luna scilicet plena & dominica dies. tunc
pascha censitum est celebrandum. Sane quod rursum frequenter cum dominica die
luna eius non conuenit extendi luna in septem dies maluerunt. dum
modo uterque dominica in resurrectionis diem memoria ueniret.
Itaque quando dies sic uenerit. usque ad xxi lunam propter dominicum diem

Leiden UB. Voss. Lat. F. 26, fol. 49r

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Voss Lat F 26 fol. 49R

ACAD.
LUGD BAT.
BIBL.

			MHOVOR	M xpno primo tria.
A				xi secundo dec assē undene
B			xk ap. i	xii tcio uer dipondio uarbum
Γ			iiii io mar	iii iiii to tertio terne
Δ			ii k ap	xiiii qrto dec iii iiii to dene
E			xiii k ap	xv sexto uer v. uicene q̄ne
Z			vii io mar	vi septimo sene sene
H			v k ap	xvii viii dec septimo dene viii
Θ			xvi k ap	xviii nono uer viii bis dene octone
I			non ap	viii decimo nouene nouene
K			viii k ap	xx Undecimo uar uicene
Λ			ii io mar	i xii mo assē assē
M			iiii non ap	xii xiii mo dec dipondio dene dipondio
N			xi k ap	xiii xiiii mo uer uer
Ξ			v io mar	iii xv mo q̄rne q̄drans
O			iii k ap	xv xvi me dec v
Π			xiiii k ap	xvii xviii mo ne uer vii uer sexis
P			viii io mar	viii xviii mo viii septus
Σ			vi k ap	xviii xviiij decus octo
T			xvii k ap	
Y			ii n ap	
Φ				
X				
Ψ				
Ω				
Λ				
B				
Γ				
Δ				

l lib s pet candensis ecclie seruanti
benedictio Tollenti maledictio.
Qui tulerit foliū t curtauerit
anathema sit.

Leiden UB. Voss. Lat. F 26, fol. 49v

© COPYRIGHT LEIDEN
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
(Leiden University Library)
MS. Vossianus fol. 49v

Initiale Gorge?

re mehrere Monate im Gefängnis saß.
r Pugnalatori[37] anzugehören, wurde im
ur nach Neapel zitiert, und entging nur
le dem Gefängnis. Lord Temple hatte
angeboten; Gladstone, der damals in
Damals war auch der Papst dort. Tosti
ch kühne und energische Reden; denn
welcher die Benediktiner, wie jedes
n im Schilde führte. Er stellte Tosti die
sation und einem Paß für seine Staaten.
er und des Papsts, das andere nahm er
m und Florenz. Damals hatte er seinen

sti zum Kardinal vorgeschlagen, und
inschen, daß er Kardinal würde.
in seinen Lektionen der Philosophie
ist seit anderthalb Jahren Abt. Jetzt
ählt.

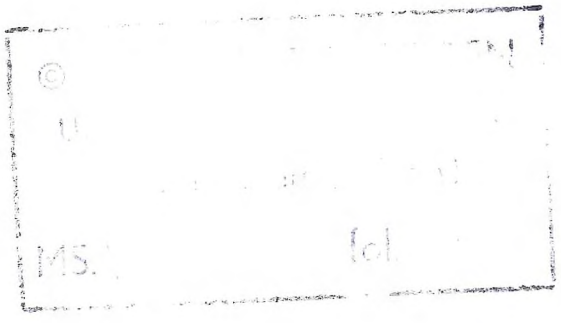
ella p̄ macthios pluſquā ciuilia cāpos
Iuſq· datū ſederi canim· p̄ plinq· potentē
In ſua uictrici conuerſū uiſcera dextra·
Cognataſq· acies· & rupto fœdere regni
Certatum totus concuſſi uiribꝫ orbis
In cōmune nefas· infeſtuſq· obuia ſignis
Signa· pares aquilas· & pila minantia pilis·

Quis furor o ciues· quę tanta licentia ferri
Gentib· inuiſis latium p̄bere cruorem·
Cumq ſuperba foret babylon ſpolianda tropheis
Ausoniis· umbraq· erraret craſſius inulta·
Bella geri placuit· nullos habitura triumphos·
Heu quantū terrę potuit pelagiq· parari
Hoc quę ciuiles hauſerunt ſanguine dextrę·
Vnde uenit tytan· & nox ubi ſydera condit
Quaq· dies medius flagrantib· æſtuat horis
Et qua bruma rigens· ac neſcia uere remitti
Aſtringit ſcythicā glaciali frigore pontū·
Sub iuga iam ſerel· iam barbarus iſſet arauel·
Et genſ ſiqua iacet· naſcenti conſcia nilo·
Tum ſi tantus amor belli tibi roma nefandi·
Totum ſublatas leges cū miſeris orbem·
Nec uerte manus· nondū tibi defuit hoſtis·
At nunc ſenium ſubit· pendent qđ mœnia tectis
Vrbib· italię· lapſiſq· ingentia muris
Saxa iacent· nullo· domus cuſtode tenet·
Rarus & antiquus habitator in urbib· errat·
Horrida qđ dumis multoſq· inarata p̄ annos
Heſperia eſt· deſunt· manus poſcentib· aruis·
Non tu pyrre ferox· nec tantus cladib· auctor
Pœnus erat· nulli penitus diſcendere ferro
Contigit· alta ſedent ciuilis uulnera dextre

Ex Bibliotheca Viri Illuſtris Iſaaci Voſſii. 99.

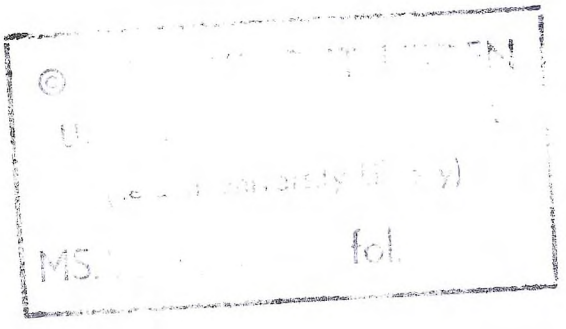
Leiden UB Voss. Lat. F 63. f. 1a

ACAD. LVGD

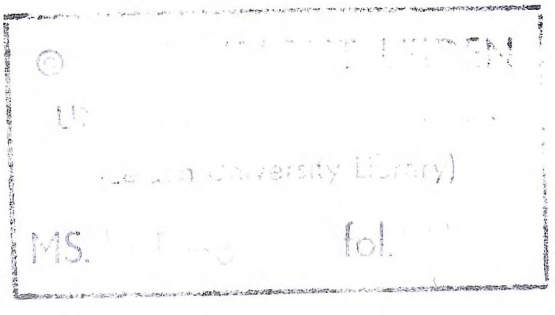
Colla ducum pilo trepidam gestata per urbem:
Et medio congesta foro; cognoscetur illic
Quicquid ubique iacet scelerum, non tracia tantum
Vidit bistonii stabulis pendere tyranni;
Postibus anthei libie nec gretia merens
Tot lacertos artus pisea fleuit in aula;
Cum iam tabe fluunt confusaque tempore multo
Membra nec agnosci possint, miserorum dextra parentum
Colligit et pauido subducet cognita furto;
Meque ipsum memini cesi deformia fratris
Ora rogo cupidum uestisque imponere flammis.
Omnia sullane lustrasse cadauera pacis
Pergit omnis truncos cum qua ceruice recisum
Conueniat quesisse caput; quid sanguine manes
Placatos catuli referam cum uictima tristis
Inferias marus forsan nolentibus umbris
Pendat inexpleto non fanda piacula busto.
Cum lacertos artus equataque uulnera membris
Vidimus et toto quam uis incorpore cesso
Nil animę letale datū moremque nefandę
Dirum seuicię pertemnas parcere morti;
Auulsę cecidere manus; exsectaque lingua
Palpitat et muto uacuum ferit aera motu;
Hinc aures, alius spiramina naris adunce
Amputat, ille cauis euoluit sedibus orbes.
Vtque effodit spectatus lumina membris;
Vixerat ulla fides tam seuo crimine unum
Tot penas cepisse caput; sic mole ruine
Fracta sub ingenti miscentur pondere membra.
Hec magis informes uenerunt ad littora truncі
Cur medio penitere freto; quid perdere fructum
Iuuit. et ut uilem mari confundere uultum.

Leidm UB. Voss. lat. q. F. 63, f. 14v

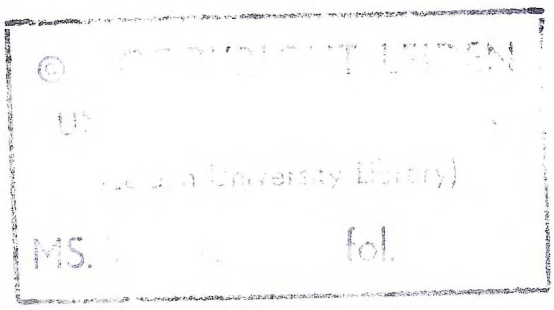

MS. fol.

Pompeium sequimur: nec si fortuna fauebit
Huic quoq; totus sibi uiuere mundus
Non bene coperti est. ideo me mittere uincat.
Nec sibi se uicisse putet, sic fatus. & acres
Irarum mouit stimulos: iuuenisq; calore
Excitat ut nimios belli ciuilis amores.
Interea phebo gelidas pellente tenebras
Pulsare sonuere fores. qua sera reliquo
Horrensi merens irrupit marcia busto.
Quondam uirgo thoris melioris uincta marito.
Nox ubi connubii pretium mercesq; soluta
Certa tam subolem. alios secunda penates
Implerat. dabatur. geminas & sanguine magnis
Permixtura domos. sed postquam edidit urnis
Supremos cineres. miserando cetera uultu.
Effusis lanata comas. conscissaq; pectus
Verberibus crebris. cineresq; ingesta sepulchri.
Non aliter placitura uiro. sic mesta precatur.
Dum sanguis meruit. dum uis mihi prisca pudorque
Iussa cato. tua sum. geminos excepi fecunda maritos.
Viscera. lassis partuq; exhausta reuerti
Ad nulli tradenda uiro. da federa prisci
Libata thori. da tantum nomen inane
Connubii. liceat tumulo scripsisse catonis
Marcia. nec dubium longo queratur in euo
Mutarim primas expulsa an tradita tedas.
Non me Iouis ire per comites rebusq; secundis
Accepisse meas. tantum uenio partemq; laborum.
Da mihi castra sequi. cur tuta in pace relinquor.
Et sit ciuilis prior cornelia bello.
Hec ubi flexerat uirum uoces. & tempora quanquam
Sancta uiri. aliena thoris. iam fato in bella uocante.

Leiden UB. Voss. lat. F 63, f. 17r

(Leiden University Library)
MS.

Leiden UB. Voss. lat. F 63, f. 27v

© [illegible]
University Library)
MS. fol.

v dū moriunt occidere mergentes gaudent

Mergentesq; mori, pugna fuit vnus in illa

Eximius phoceus animā seruare sub undis

Scrutari q; freti siquid mersisset & haberet

Crinibus affixos unci conuellere morsus.

Adductū quotiens nonsenserat anchora funē,

Hic ubi cōpressu penitus deduxerat hostē

Victor & incolumis summas remeabat ad undas,

Sed sēpe uacuos credit dū surgere fluctus

Puppibus occurrit. tandēq; sub aequore mansit,

Hi sup hostiles iecēr brachia remos

Et tractū tenuere fugā n perdere loctu

Maxima cura fuit multū sua uulnera puppi

Affixē morient & rostris abstulit ictus,

Stamē sublimi turrenū culmine pra

Ligdam excussa balearis torquet habene

Glande petens solido: fregit cava tempora plumbo,

Sedib; expulsi p quā cruor omia rupit.

Vincula pcurrit oculi stat lumine rapto

Attonitū. mortis q illas putat ee tenebras,

Atq; p quā membrus sensit constare timorem.

Vos at o socii sicut tormenta solent

Me eqq mittendus recto cōponite telus,

Egere qd supē animā turrena ponis

Bellorū casus ingemē multas usu

Hoc habet ex magna defunctū parte cadauer.

Vt uenias ferrere loco, sic fatus in hostē

Cecatę lamanu sed n tam irrita misit,

Excipit hanc iuuenis generosi sanguinis ardens

Quā tā non medius descendit in ilia uenter

Addunq; suo pcubens pondere ferrū,

Stabat diuersa uecta in parte carinae

Infelix argi genitor: in ille iuuenta

v si iuuenis nunc fuisset

† Hucc degreconi parte cognoscit
ei aphocaus de patria nom accepit

insignis

nuam

o Ordo seruari eximius si qd
freti haberet summersisse &
eximus p doce

Scrutari freti siquid mersisset & haberet
eximus p doce

Hi sup hostiles iecēr brachia remos

impediri remus cursum
nauis retardarent

hoc agebant ne ma morerent
ut nihil agerent de morte sua
alios seu mergerent aut fuga nauis
tenerent remus dū natant impediri

Affixē morient & rostris abstulit ictus

Singularia pluralia
accipienda e gumilu

Cū ipse infixus e rostris
nisi pensa sonuer ut solent
nuda

Sedib; expulsi p quā cruor omia rupit.

Vincula pcurrit oculi stat lumine rapto

Attonitū. mortis q illas putat ee tenebras,

Atq; p quā membrus sensit constare timorem.

Vos at o socii sicut tormenta solent

Me eqq mittendus recto cōponite telus,

Egere qd supē animā turrena ponis

Bellorū casus ingemē multas usu

Hoc habet ex magna defunctū parte cadauer.

Vt uenias ferrere loco, sic fatus in hostē

Cecatę lamanu sed n tam irrita misit,

Excipit hanc iuuenis generosi sanguinis ardens

Quā tā non medius descendit in ilia uenter

Addunq; suo pcubens pondere ferrū,

Stabat diuersa uecta in parte carinae

Infelix argi genitor: in ille iuuenta

fungere

sagitta

plus qua medius

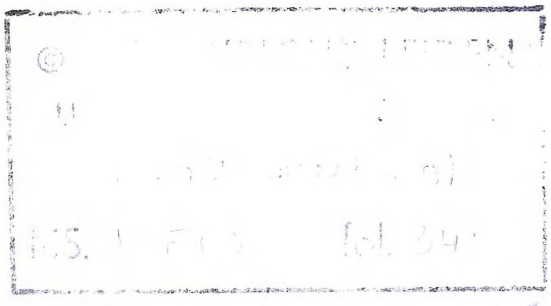
discessu

v si iuuenis nunc fuisset

Hunc dū ingemē usum
multas si loco potest inuenit
socij

Miserum deduab tacta
ret de stirpe & degenere
quia a iuuenis & nobilis fuit

Leiden UB. Voss. lat. F 63,

Quis ebat mitros & rebla turbare

Vera modestia doc nr testimonia sedatione ecomea.

Hoc licet plebeus sit habitu eam lod cesar priuata nr posuit.

hi fac. multa idē signa colligit futurg rep̄sentis.

Pars deducta luce ut inderet.

Egressus furore ab omib. seindem. dū habet lumi in frontē.

Unde futuri uenti norant.

Quo mentu ex nubilo colorq; suffusa.

Vtrung arq; ambustus alteis manib; audet spargere & sena uera longo littora misceri. aut nemorose

Aquis postare monet ceu unde ē in pelago.

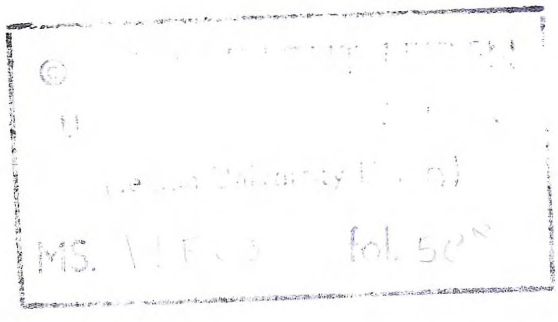
Ceu ē suo dulcē fit deo significare nr pestare.

Vtrung & consecta socia sib.

Ecisa penne qus natare ē suoue.

Pauperis angustiq; lares. ó munera nondum
Intellecta deum. quib, hoc ēt̄ingere tectus
Aut potuit mutis. nullo trepidare tumultu.
Cesarea pulsante manu. tunc poste recluso
Dux ait. expecta uotis maiora modestis.
Pesq; tuas laxa iuuenis; si iussa secutus
Euehis hesperiā. non ultra cuncta carine
Debebis. manib, ue inopem duxisse senectā;
Decessa p̄bere deo tua fata uolenti
Angustos opib, subtus implere penates;
Sic fatur: quāquā plebeio tectus amictu
Indoctus priuata loqui; tū paup amictas inquit
Multa quidē phibent nocturno credere ponto.
Nā sol nr rutilas deduxit in equora nubes.
Concordesq; tulit radios. nothon altera phoebi.
Altera parsboream diducta luce uocabat;
Orbe quoq; exhaustus medio languensq; recessit
Spectantisq; oculos infirmo lumine passus;
Lunaq. nongracili surrexit luada cornu.
Aut orbis medij puros expsa recessus. surrexe
Nec duxit recto tenuata cacumina cornu.
Eruorug. nota rubuit. tū lurida pallens
Ora tulit. nullu subnubē tristis uuro.
Sed nec motus nemorū. nec littoris ictus.
Nec placet incertus qui uocat equora delfin.
Aut sicas qđ mergus amat. qđq. ausa uolare
Ardea sublimis penne confisa natanti.
Qđq. caput spargens undis uelut occipe imbre
Instabilis gressu metuit littora cornix.
Sedsi magnaru poscunt discrimina rerū.
Haud dubitē ibere manus; ut littora tangā
Iussa. ut hoc potius pelagus flatusq. negabunt.

Leiden UB. F Vos. lat. F 63. f. 58r

Sidara mens hominū ⁊ tacitus ⁊ qgadū; hospes
adiacet armenuiq, bibu romanus araxen.
Subquo cūq, duc quocūqꝫ sidere mundi
Mperet & ignorat causas animūq, dolentū
Conspicit ꝓmachus qd pdat nescius arcus;
Eugāneo siuerafides memorandus augur
Colle sedens aponū ⁊ ubi fumifer etnc
Atq; antenoriꝫ dispgit unda timauo.
Venit sūma dies gerū res maxima dixit
Impia cecurrunt pōpei & cęsaris arma.
Seu tonitrus ac tela iouis plaga notauit.
Aethera seu totū discordi obsistere cęlo
Pspexit q; polos seu lumen ire chere mestū
Solis ōbscuro pugnā pallore notauit;
Dissimilē certe cunctis quos explicat egu
Tessalicā natura diē; sicuncta perito
Augure mens hominū cęli noua signa notasset.
Spectari toto portent pharsalia mundo.
Ó sūmos hominū quorū fortuna porbē
Signa dedit quorū fatis cęlū omne uacauit.
hęc aliarū gentes populosq, nepotū
Siue sua tantū uenturum secula fama
Siue aliqd magnis nr̄i quoque cura laboris
Nominib; pdesse potest cū bella legentū
Spes q; metusq; simul pariturq; uota manebūt.
Attonitiq, omis uelut ci uenientia fata
Ill transmissa legent & adhuc ubi magne fauebis
Miles utraq; uerso phebi radiatus ab ortu
Descendens totos pfudit lumine colles.
Nō temere immissus cāpis steterat ordine certo
Infelix acies; cornus tubicura sinistri
Lentule cū prima quę tunc fuit optima bello
Et quarta legione dat, tibi numine pugnax

Lucan

Ista Castigat iq; dolentē animū suū cū nulla sue causa nā sorte.

Eugan⁹ ÷ mons Venecia.

Aquas eni calidas habet.

Vbi antenor & quē transiuit. ueuit & antenor. p. mi. in Liuea hē eni ēdidit ciuitatē patauij.

ap̄ polberos dē

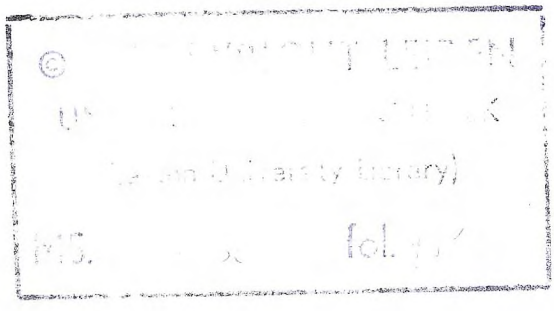
Duc ꝓse erā famosa siue ꝓmeū carmē siqd tamē nos possum⁹ addere ꝓ hennaeus. his reb; vere eunde dubitat.

Inno centio rēni q uidet ÷ iudicabē

Cū sic monoptoton sic declinau. vt sup̄ de conatu fec.

f ꝑma q exē. de quasta.

Leiden UB. Voss. lat. F 63, f. 78v

Cum[s] fuit ante bella ciuilia

S eq[i] memor fari tantæ mercedis habere
C redat ad hunc iugulũ· quamq[ue] p cælaris ipse
λ uisa ceruice daret; deserta sequemẽ.
N on patitur tuus fatum celare latebris
C lara uiri facies; multis phar salica castris
C ũ peterent· nondũ fama pdente ruinas.
O ccurrit stupuere duces· uertigine rerũ
λ tonitu; cladisq[ue] suæ uix ipse fidelis
λ nfitus erat; grauis ẽ· quicũq[ue] malos
T estis ad est; cunctis ignotus gentib; eẽ
Malla· & obscuro tutus transire porbẽ·
Nomine; sed longi pœnas fortuna fauoris
Exigit a misero· quę tanto pondere famæ
Kes pmit ad uersas· fatisq[ue] priorib; urguet
Nunc festinatos nimiũ sibi sentit honores;
Nunc & coniugias classes· & ponica signa
λ ctaq[ue] laurifera dapnat syllana uuiente
De uectũ memmisse piget· sic longius ęuũ
Destruit ingentes animos· & uota supstes
Imperio; nisi sũma dies cũ fine bonoꝝ
λ dfuit· & celeri puertit tristia loeto·
Dedecori ẽ fortuna prior; quisquãne secundis
Tradere se fatis audet nisi morte parata·
Luctora contigerat pque peneus amnis
Et mathia iã clade rubens exibat in æquor;
Inde ratis trepidũ uentis ac fluctib; impar
Et lumineis uxor tuta uadis euexit in altũ·
Cui ad huc remis quatit corcyra sinuq[ue]
Leucadii culicũ domui terrarq[ue] liburnæ·
Exiguã ulcisci pauidus correpsit malnũ·
Gonscia curarũ secreta in luctora lesbi
Et lecrere uel aubætqua tẽ tellure latebas

Hoc est q[uo]d omnibus labore nouissimum.

Nesci nec scelicis ad huc popeii

Laudabilem ac magno quamq[ue] nouissimo popeio et quibus parcendum

Quamuis hominẽ grauis contra affligere

Incœpta eni cunctata parantis illa incepta celeritura præcepit pontica et mithridate regẽ ponti quo ipse superauit

Maior eni pudor est a summis descendere uentre

Veinus quisq[ue] ẽ pereat cui huius felicitas terminatur

Quæ iam immodestis locis ppẽ inuentate sua uxor tua erat

Cum ipse fugiens uidere tur uxor credebatur fugisse popeii. adeo miracula excluserat animẽ

Tamen fortuna nocuit aduersa quamuis secta pstiterit

Versibus quib[us] miseria felicitatem antecedens

Quos puer meruit ut adsectatæ uelocitatis puentrix hã dedomicio & clepiani fugitiui annos xviii ferunt phaute. ido duces nimiũ festinatos

Insillanis enim castris fuit. ut ipse i primo ann. & docuit syllã scelerũ supasse magistrũ

Nisi nemo fortunæ debet diu nisi pq[ue] periere. ita uniuersi fortunatis posse aduersa contingere & incipient nec felices

Vbi cornelia uxor eius erat constituta. ordo: quæ tellure nunc latebas cornelia melior quã timedus capis pmathia flares.

Leiden UB. Vos. lat. F 63. f. 89v

